



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30-31 (2317-2318) 1994 LIEPA-JULY 26

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Nauji poreikiai - senos pasiūlos

Kas labiausiai jungia šių dienų lietuviškąjį jaunimą? Jei tuo klausimu būtų išleista anketa, idomu, kokių atsakymų galėtume išgirsti? O jie, kokie bebūtų, turbūt padėtų lengviau pažinti dabartinę tikrovę, kuri kartais dangstoma senojo tipo idealizavimu.

POKARINEI išeivijos kartai nebuvo jungties klausimo. Rūpesčiai įtvirtinti lietuviškąjį gyvenimą svetimose padangėse bei pavergtos tėvynės laisvinimo problemos buvo tos gijos, už kurių visi laikėsi. To negalima pasakyti dabar apie jų vaikus, užaugusius išeivijoje. Būtų ir labai nerealu tikėtis to paties. Lietuviškas išlaikymas užtat ir tapo pačiu pirmuoju suorganizuotos išeivijos klausimu. Tikslas buvo aiškus, priemonės ir metodai gana įvairūs, atsižvelgiant į žmonių ir prieauglio sudėtį, aplinką, lėšas, išradimą, vadovaujančių pastangas ir gabumus bei atskirų šeimų įtakas ir aktyvumą. Didesniuose lietuvių telkiniuose tas uždavinys rodėsi netaip jau sunkiai įveikiamas. Mažesnėse buvo kur kas sunkiau. Bet visi ir visada sutarė, kad pagrindinė sąlyga laikytis yra organizuotumas. Ši tiesa pasitvirtino per ilgą patirtį — buvo ko džiaugtis ir stebėtis gražiai organizuotų jaunimo savose mokyklose, ideologinėse organizacijose, sporto klubuose, dainų bei šokių sambūriuose. Tas veiklusis jaunimas atskiromis progomis ne kartą yra pareiškęs, kad dalyvavimas lietuviškame gyvenime jiems esąs kaip savaime suprantama būtinybė, nebepaleidžianti nueiti nežinomais keliais. Ir reikia pripažinti, kad juos jungė ne lietuvių kalba ar gilesnis lietuviškumo supratimas, bet daugiau bendri užmojai, atsiradusios draugystės ir tapatumas, ryškinamas prieš kitataučius. Ta jungtis vis būdavo stiprinama suvažiavimais, studijų dienomis, vasaros stovyklomis, kurios labiausiai atitinka jauno žmogaus polėkius, lyg išbalansuoja imlumą, rimtą prasmę apgaubia "nerimtu" gyvenimu.

PASIGIRSTA betgi balsų, kad šių dienų jaunimui nebeužtenka to, ką lietuviškas organizuotumas įstengia duoti. Ieškant priežasčių, bandoma aiškinti, kad elektroninė technologija, kompiuteriai, televizija bei įvairių vaizdajuosčių beribis gausumas traukė nutraukia būrius vaikų ir paauglių, savotiškai pavergia, kad visa kita, įskaitant net ir mokslą, darosi nebeįdomu, nepatraukliu. Poreikius tenkinant, kur įmanoma, bandoma naudotis tomis moderniomis priemonėmis, tačiau galimybės dėl daugelio priežasčių lietuviškame gyvenime labai ribotos. Vasaros stovyklos patrauklumo atžvilgiu jaunimo tarpe dar nėra dingusios. Tačiau ir jose jau ryškus tenkinimo ir pataikavimo bruožas, ilgai nustumams ar labai sumažinęs saviuostis, ugdymosi, gamtos pažinimo, atitrūkimo nuo miesto gatvių naudingus uždavinius. Stovyklų organizatoriai stengiasi sudaryti kaip galima geresnes programas, nors tas "gerumas" ne visiems stovyklautojams priimtinas. Vadovai nuolat grumiasi tarp pataikavimų ir teorinių reikalavimų bei aplamai tvarkos ir elgesio normų. Tačiau nepaisant visų tų problemų, keičiantis užsiėmimų programom ir stovyklautojų poreikiams, vasaros stovyklos jaunimui yra nepaminama vieta suartėti, bendrauti, pajusti aišką jungtį. O pastaroji nėra trumpalaikė, daugeliui prasižėsianti gana toli nuo stovyklauto laiko, ir tai įvairiais, lietuviškąją kilmę įprasminančiais būdais. ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebekas ruošiasi rinkimams

Kvebekas ruošiasi svarbiems savo provincinio parlamento rinkimams. Paskutiniąjį viešosios nuomonės tyrimų duomenis liudija, kad separatistinė Kvebeko partija ir jos vadas Jacques Parizeau turi 51% apsisprendusių rėmėjų, o liberalai ir jų vadas premjeras Daniel Johnson — tik 41%. Juo, nesulaukusių jokio kito varžovo, Kvebeko liberalai pakeitė iš politikos pasitraukusį ilgametį vadą ir premjerą Robertą Bourassa.

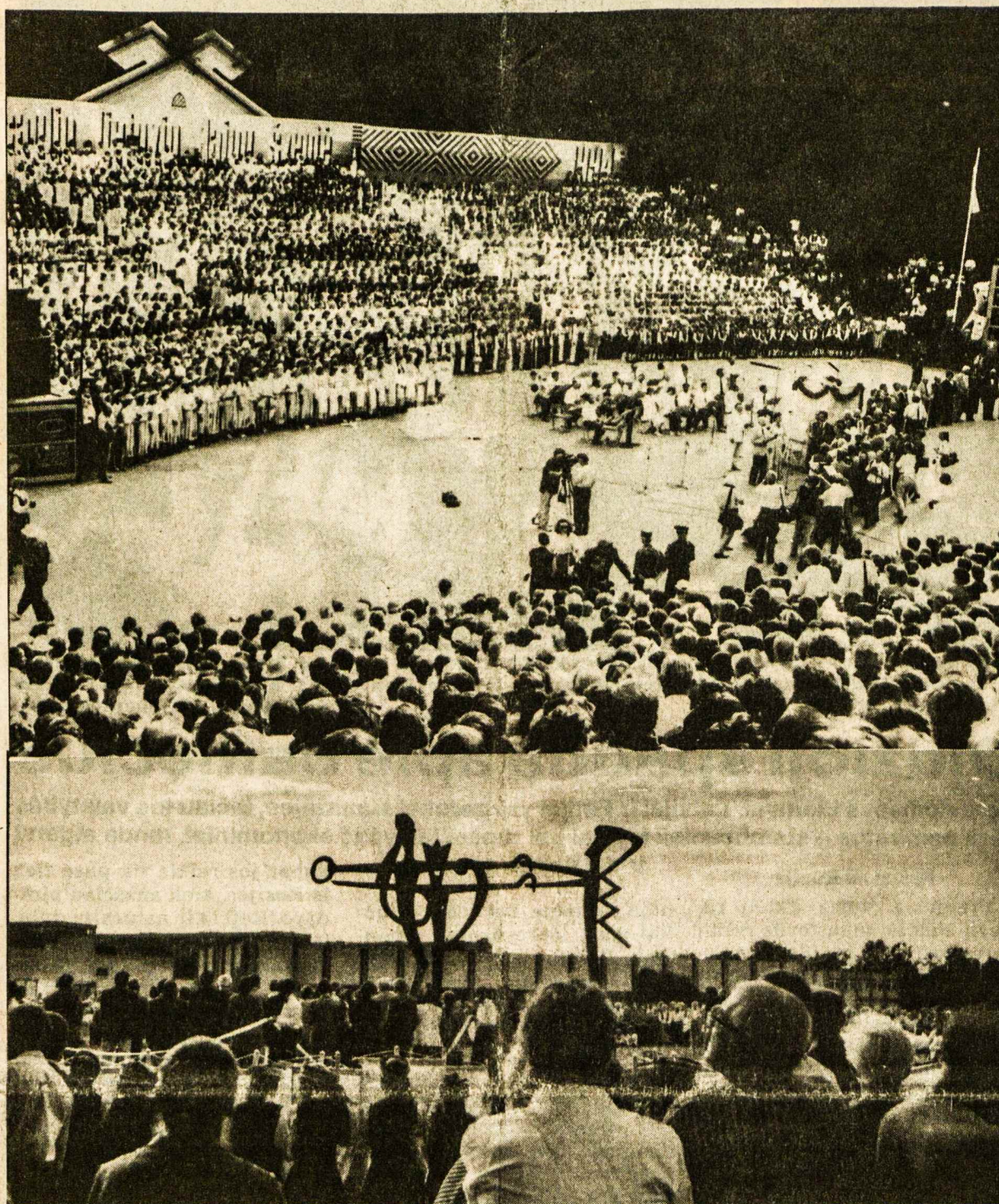
Jau pradėdamas rinkiminių parlamento vėjų premjeras D. Johnsonas dviem pagrindinėmis temomis pasirinko Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje ir darbo parūpinimą bedarbiams kvebekiečiams. Jis primena rinkėjams, kad balsavimas už Kvebeko partijos separatistus yra pavojingas. Mat parlamento rinkimus tada anksčiau ar vėliau papildytų separatistinės J. Parizeau vyriausybės praves-tas referendumas Kvebeko atskyrimo nuo Kanados klausimu. Referendumo balsavimą gali pralaimėti Kvebeko pasilikimo Kanadoje šalininkai. Šią grėsmę pirmuoju balsavimu pašalinę tik Kvebeko liberalai laimėti provincinio parlamento rinkimai. Kvebekiečiai tada pagrindinį dėmesį vėl galėtų skirti savo provincijos ekonominiams reikams, pasinaudodami visos Kanados parama.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Tos paramos garsinimui buvo panaudota provincinės prekybos sutartis, liepos 18 d. Otavoj pasirašyta Kanados liberalų ministerio pirm. J. Chretien ir visų Kanados provincijų premjerų. Jų eilėse buvo ir Kvebeko premjeras D. Johnsonas, pasirašęs paskelbtą provincinio parlamento rinkimus. Naujoji sutartis liečia prekybos ryšius tarp Kanados provincijų, vedančius laisvos prekybos rėmimą. Iš tikrųjų ta sutartis dar nėra pilnai paruošta ir pašalina tik dalį provincinių varžtų jų tarpusavio prekybai. Iki laisvos rinkos dar tolimas kelias.

Ta sutartis, įsigaliosianti 1995 m. liepos 1 d., visoms provincijoms leis pasinaudoti Kanados valdžios užsakymais atvirose varžybose. Provincijos valdžios lėšomis nebus leista vilioti verslininkų vieną iš kitos. Tačiau sutartis leis kvalifikuotiems darbininkams ir mokslus baigusiems profesionalams dirbti bet kurioje provincijoje. Pašalinamas ir kai kurių gaminių įsivežimo suvaržymas. Bus paruoštos visoms provincijoms vienodos vartotojų apsaugos taisyklės. Seniau vaistinėms nebuvo leidžiama priimti receptų, išrašytų kitoje provincijoje.

Panaikinami ir provinciniai suvaržymai Kanados gamtiniams turtams. Planuojama su-



PASALIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS IŠKILMĖS. Viršutinėje nuotraukoje šventės dienos atidarymas 1994 m. liepos 7 d. Kauno žuolyno dainų slėnyje. Kalba poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS. Apačioje — Kauno Vileišio aikštėje atidengiamas skulptūrinė kompozicija, skirta pažymėti pirmąjį dainų šventei, kuri įvyko šioje vietoje prieš 70 metų

Pasaulio lietuvių dainų šventės pradžia

Dainuoja lietuviai kaip paukščiai

Reportažas iš Kauno specialiai "Tėviškės žiburiams"

ANTANINA GARMUTĖ

Neįprastas šiemet liepos mėnuo Lietuvoje. Kaune svaiginančiai kvepia liepžiedžiai, kasdien šviečia saulė ir žydi įspenomis praeivių veidai Laisvės alėjoje. Iš tolo jauti, kad tai užsienio lietuviai, po daugelio dešimtmečių — savi žmonės savo laisvoje Tėvyneje. Geras dvasinis laukas spinduliuoja iš jų širdžių ir mūsų nuvargusias sielas.

Išties savaitę tvyrojo Kaune šventės laukimas. Didžiojo šventės laukimas. Sekmadienį prie Iguos šventovės prieš Mišias Birutė Tamoliūnienė perduoda kanadiečių linkėjimus. Maloniai pasikalbame ir su jos drauge iš Kalifornijos. Jaučiamės lyg būtume senos pažįstamos. O poniai Bronei Karaskienė iš New Jersey valstijos rūpi mūsų tautinė mokykla ir vargstantys mokytojai.

Kitą dieną, ankstyvą parytį, nudžiugina žurnalo "Į laisvę" redaktoriaus Juozo Baužio su žmona vizitas. O patios šventės išvakarės imu ir išdrįstu aplankyti kaimynystėje gyvenančią (kokią progą!) mūsų visų mylimą poetą Bernardą Brazdžionį. Jo žmona Aldona apkabina be žodžių. Pokalbis neilgas. Aiškus ir šiltas. Tyliai džiaugiuosi dvasioje: "Dieve, kokie mes laimingi, turėdami tokius žmones!"

Vileišio aikštėje

Šventės pradžią pradžia Kaune gimsta Vileišio aikštėje liepos 6 d. Toje vietoje, kur prieš 70 metų, 1924-aisiais, įvyko pirmoji dainų šventė, atidengiamas skulptūrinė kompozicija. Paminklo skulptorius — Vytautas Narutis, architektas —

Eugenijus Miliukas. Vėl, kaip ir anuomet, skamba Naujajio ir Maironio daina "Graži tu, mano, brangi Tėvyne!"

Kultūros ministerio pavaduotojas Vytautas Balčiūnas pabrėžia istorinės atminties svarbą. Atmintis ir šildo, ir sieja. Paminklai tiesia naujus kelius į ateitį. "Idėjos, jei didžios, nemiršta..." — sakė Maironis. Dainų šventės idėja ypač stipri ir viltinga išliko išeivijoje. Augo ir stiprėjo kaip viltingas želmuo.

Aktorius ir poetas Kęstutis Genys pažymi, kad liepos 6-ji sutampa ir su Mindaugo karūnavimo diena. "Nebūtų ir lietuviškos dainos, jei nebūtų Mindaugo!" — sako jis. Ir kreipiasi dvasingais žodžiais: "Garbusis protėvi, mūsų valdovė ir karaliau, — prisiekiam: vykdy-sime Tavo paskutinę valią!"

Kritusiųjų už laisvę atminimas pagerbiamas tylos minutėmis. Dainuoja chorai: "Jūs žu-vot už laisvę garbingoj kovoj, gimtosios šalies sakalai..."

Miesto tarybos pirmininkas Vytautas Grinis primena: — Į pirmąją dainų šventę lietuvių tauta ėjo per kančias ir kraują daugiau nei septynis šimtmečius... Dabar mes vėl laisvi ir ne vieni, o su broliais ir sesėmis iš visų žemės lopinėlių. Tėbūnie ši diena pasiryžimo aukotis vardan tautos — simbolis!

Aikštėje skambėjo dainos, kanklės. Grojo dūdos. Ir kaip kadaise, prieš 70 metų, džiaugsmo švytėjo anos šventės dainų vaikų ir vaikaičių akys.

Prie Laisvės paminklo

Anksti išaušo dainų diena — liepos 7-ji. Iš pat ryto jos daly-

viai Petrašiūnų kapinėse pagerbė iškilus Lietuvos muziką, kultūros veikėjus ir kauliečio Tito Masiulio — sausio 13 d. įvykių didvyrio gyvybės auką.

4 v.p.p. prie Laisvės paminklo įvyko iškilmingas Pasaulio lietuvių dainų šventės atidarymas. Šventės pradžią paskelbė Vytauto Didžiojo karo muziejaus Laisvės varpas. Nuo Nežinomojo kareivio kapo buvo uždegtas dainų šventės deglas, kurį daugiataukstantinė minia nešė į Žaliąją kalną.

Dainų slėnyje

6 v.v. senojo Ažuolyno delnuose — Dainų slėnyje suliepsnojo aukuras, prabilo fanfaros ir netoli nuo šventinės vėliavos išsirišė suplevėjęs vėliavos 8 pagrindinių valstybių, iš kurių į Tėvyne atvyko išeivijos lietuvių pasiuntiniai. Gamtos amfiteatre — slėnio tribūnose — vienoje pusėje suglaudė bangas margaspalvė žiurė-vų jūra, o kitoje — iškilmingai rikiavosi gausūs dainininkų būriai. Koks jų puošnumas ir elegancija! Tautiškus stilių, maldoje ir tradicijose.

Šventės vyriausiajam dirigentui ir meno vadovui Petrui Bingeliui įteikiama pirmosios dainų šventės dirigento Juozo Naujajio dirigento lazdelė. Dainų estafetės tęstinumas.

Didysis tautos dainius Bernardas Brazdžionis taria pasveikinimo žodį. Skamba Lietuvos himnas. Diriguoti pasirodė 28 muzikai.

Ažuolyno slaitais sklendžia laisvos lietuviškos dainos paukštė. (Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Rūpestis dėl Kat. Bendrijos žemių

ELTOS pranešimu, Lietuvos vyskupų konferencijos posėdyje, kuriame dalyvavo kard. V. Sladkevičius, Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis ir visi vyskupai, nutarta dar kartą kreiptis į vyriausybę K. Bendrijai priklausančių žemių grąžinimo reikalu. Išplatintame pranešime skelbiama, kad nerimą kelia stiprėjanti propaganda, kuri siekia priversti K. Bendriją atsisakyti savo tisetos nuosavybės. Vyskupų konferencijoje išrinktas naujas gen. sekretorius — kun. Gintaras Grušas, pakeitęs mons. Vytautą Kazlauską, jam atsi-statydinus dėl sekretoriato perkėlimo į Vilnių. Posėdyje taipgi aptartas tikybės mokytojų rengimo klausimas. Nustatyta, kad tikybės dėstymui dar trūksta apie 200 mokytojų.

Suteikta Lietuvos pilietybė

ELTA skelbia, kad išimties tvarka Lietuvos respublikos pilietybė suteikta trylikai asmenų, jų tarpe ir JAV-bėse gyvenantiems Jonui ir Albinai Jakubauskams, "Lithuanian Weekly" rėmėjams bei Vytautui Pr. Mikūniui, ilgamečiam Vydūno fondo vadovui ir trimėnesinio žurnalo "Mūsų Vytis" redaktoriui. Patenkintas ir ambasados Maskvoje darbuotojos Natalijos Boganovos prašymas pilietybei gauti.

Kas valdo viešbučius?

"Amžiaus" pranešimu, liepos 1-2 d.d. Vilniuje viešėjo JAV Federacinio tyrimų biuro (FBI) direktorius L. J. Freeh. Kartu su Estijos, Latvijos ir Lietuvos vidaus reikalų ministeriais pasirašė pareiškimą dėl bendradarbiavimo kovojant su tarptautiniu nusikalstamumu. Spaudos konferencijoje svečias pasakė, kad jo kelionės tikslas — Rytų ir Vidurio Europą nėra teisti ar vertinti, bet pasidailinti patirtimi. Jau pakilęs skrydžiui atgal lėktuve pasakė, kad Lietuvoje mafija ar organizuotų nusikaltėlių pinigai valdo ne tik viešbutį "Vil-lon", kuriame jis buvo apsigūjęs, bet ir visus kitus naujau-sius krašto viešbučius.

Tautininkų kongresas

"ELTOS naujienos" 1994 m. liepos 8 d. laidoje rašo, kad tą dieną Vilniuje, Verkių rūmuose įvyko pirmasis pasaulio lietuvių tautininkų kongresas "Pasaulio lietuvių tauta Lietuvoje". Pradėtas Aušros Vartų koplyčioje rytine malda. Dele-gatai padėjo gėlių ant dr. Jono Basanavičiaus kapo Rasų kapinėse. Tautininkų s-gos pirm. Rimantas Smetona savo kalboje pabrėžė šios sąjungos įsteigimo 70 metų sukaktį. Kongrese buvo svarstoma, kaip padėti išeivijos lietuviams, kad jie išsaugotų ryšį su tėvyne, kaip sudaryti sąlygas, kad jie jungtųsi į Lietuvos politinį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą. Pranešimus skaitė

seimo nariai M. Treinys ir L. Milčius. Išeivijai atstovavo JAV lietuvių tautinės s-gos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Referendumas

"ELTOS naujienos" 1994 m. liepos 13 d. laidoje skelbia, kad referendumas "Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių bei akcijų ir pažeistos teisės saugos" įvyks rugpjūčio 27 d. Vyriausioji rinkimų komisija, kuriai priklausio referendumo organizavimas, paprašė politines partijas ir organizacijas skubiai siūlyti kandidatus į miestų ir rajonų referendumų komisijas.

Kiek gyventojų?

ELTOS žiniomis, 1994 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 739 tūkstančiai žmonių, iš kurių kaimuose 1 milijonas 184 tūkstančiai. Praeitais metais gimė tik 620 žmonių daugiau, negu mirė. 1989-1993 m. laikotarpiu iš Lietuvos išvyko beveik 107 tūkstančiai, atvyko 55 tūkstančiai. Išvykusiųjų 53% buvo rusai, 13% ukrainiečių ir 5% lenkų.

Protestai dėl karinio tranzito

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) ir kitos opozicinės partijos protestuoja prieš ketinimą pasirašyti sutartį su Rusija dėl karinio tranzito per Lietuvos teritoriją. V. Landsbergis teigia, kad sakymas, jog sutartis padėsianti išvesti Rusijos kariuomenę iš Karaliaučiaus srities yra apgavystė. R. Ozolas nurodo, kad aiškinimas, jog Lietuva, pasirašiusi šią sutartį, užsidirbs pinigų, esąs bereikšmingas, nes "Lietuvai nereikia pinigų, uždribtų pardavinėjant jos saugumą" — rašo ELTA.

Vykdoma žemės reforma

ELTOS žiniomis, seimo agrarinio komiteto pirmininkas Mykolas Pronckus pranešė spaudos konferencijoje, kad žemės reforma vyksta normaliu tempu. Per penkis pirmuosius šių metų mėnesius beveik 15,000 buvusių žemės savininkų atgavo nuosavybės teisę į savo žemę. Apie 9,000 ūkininkaus savarankiškai, kiti žemę išnuomojo bendrovėms. M. Pronckaus teigimu, bus neįmanoma patenkinti visų žemės savininkų pareiškimų dėl jos grąžinimo natūra, nes vykdamas buv. Aukščiausiosios tarybos sprendimą pagal valstiečių ūkio įstatymą, nemažai plotai buvo pažadėti ir išdalinti. Visus pažadus įvykdyti reikėtų turėti 149% daugiau žemės, negu yra, skelbia ELTA. Vienintelis išeitis būtų žemės kompensavimas vertybiniais popieriais, sklypais miestuose, butais ir t.t.

Žemės ūkio ministerijos žemės tvarkymo skyriaus vedėjas Pranas Aleknavičius pranešė, jog pusė milijono asmenų kaime ir 60,000 mieste pagelauda atstatyti nuosavybės

(Nukelta į 3-čią psl.)

Šiame numeryje:

- Nauji poreikiai — senos pasiūlos
- Mūsų organizuotumas nebeįstengia patenkinti naujų reikalavimų
- Dainuoja lietuviai kaip paukščiai
- Priesaika karaliui Mindaugui iškilmes žodžiais ir daina
- Didžioji spauda apie baltiečius
- Itakos sferos, Karaliaučius, teisėtvara ir sunkumai
- "Tautos kančių namai"
- Šiurpūs išpūdziai KGB rūmų rūši-kalėjimą aplankius
- Liūdesio ir užuojautos elegija
- Pastabos apie ambasadoriaus a.a. St. Loražičio laidotuves
- Šoko trepsėjo — "Draugui" padėjo
- Jaunimas vaizdžiai pasisakė už savo spaudos rėmimą
- Kanados talka Lietuvos mokykloms
- Pasiekta daugiau, negu buvo tikėtasi
- Svarstytime mūsų kultūros atstovavimo reikalą
- Siūlymas steigti bendrą Lietuvos kultūros institutą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaite-Jonaitienė, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėmė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Europos kraštų jaunimo sielos klausimais suvažiavimas įvyko Romoje 1994 m. gegužės 23-28 d.d. Lietuvai atstovavo Kauno arkivyskupijos kancleris kun. Rimantas Norvila. Laiškus iš ligoninės suvažiavimą pasveikino Šv. Tėvas Jonas Paulius II. Suvažiavimą suorganizavo Popiežinė pasauliečių taryba, kurios pirmininkas kard. Eduardo Pironio dalyvavo pranešimuose ir diskusijose. Visų kraštų delegatai išdėstė savąsias problemas. Paašėjo, kad jaunimo religinis mokymas šalia universitetų bei mokyklų gali būti sėkmingai vykdomas įvairiose organizacijose, konferencijose bei stovyklose.

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas, antrasis jau po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, įvyko 1994 m. birželio 5-15 d.d. Kaune. Pradėtas Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje, tęsiamas buvo Vytauto Didžiojo universiteto patalpose. Vysk. S. Tamkevičius perdavė Lietuvos vyskypų konferencijos ir arkivyskupo A. J. Bačkio sveikinimus. Pastarasis laiškė pabrėžė, kad atgauta laisvė įpareigojanti jausti atsakomybę už dabartį ir ateities kartas; reikia rengti intelektualinę tautos elitą, stiprinti krikščioniškąjį pajėgumą. Specializuotose sekcijose perskaityta apie 200 pranešimų teologijos, filosofijos, pedagogikos, medicinos, tautotyros klausimais. Programa pajavairinta koncertais, literatūriniais skaitymais. Organizacinio k-to sekretorius dr. Mindaugas Bloznelis pasakė, kad buvo siekta paruošti programą, kuri Lietuvos intelektualams padėtų iš "mokslo gamintojų" vėl tapti mokslininkais kūrėjais.

Švč. Jėzaus Širdies tarnaičių kongregacijos 120 m. sukakties minėjimas įvyko Kaune 1994 m. birželio 10 d. Iškilmės prasidėjo Šv. Gertrūdės šventovėje, kur koncertacinės Mišioms vadovavo prof. kun. A. Liūma. Minėjimas vyko Mokytojų namuose. Sesuo dr. Antanė Kučinskaitė suapžindino su kongregacijos istorija, plačiau patalė veiklą Lietuvoje. Ses. Otilija Siniūtė papasakojo apie pirmąją vyriausiąją kongregacijos motiną Juzefą Chudzinską. Pal. kun. Honorato Kaziminskio, OFM, mintis komentavo ses. Aldona Kezytė. Seseriai Apolonijai Andzevičiūtei susirgus, jos pranešimą apie tikybės mokytojas ir tautos ateitį skaitė ses. Danutė Sakalauskaitė. Sceninę kompoziciją "Bulvės žiedelis" sukūrė ir režisavo ses. Stasė Gustaitė, vaidino naujokės bei postulantės. Šios kongregacijos seserys didžiausią dėmesį skiria tikybės dėstyimui mokyklose. Jų dabar priskaitoma apie 120.

Alytaus dekanato tikybės mokytojų mokslo metai baigti 1994 m. birželio 10 d. Sveikino klebonas kun. P. Dumbliauskas. K. Bendrijos "Katekizmą" mokytojų pristatė kun. Pranas Gavė.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėję ar garbės penumė, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais

nas, SDB, birželio 15 d. už darbą su jaunimu ir knygų leidybą paskelbtas Alytaus miesto garbės piliečiu. Miesto valdyba jam įteikė \$1.000 (JAV) premiją, kurią jis skiria knygų leidybai bei Marijos Krikščionių Pagalbos šventovės statybai, o mokiniai, vadovaujami mkt. D. Smilgienės – sveikinimo diplomą. Birželio 13 d. buvo pradėti dvi savaites trukę tikybės kursai pradinė mokyklų mokytojų bei darželių auklėtojų.

Mišios už ambasadorių a.a. Stasį Lozoraitį, vos gavus žinią apie netikėtą jo mirtį, birželio 13 d. vakare buvo atnašaujamos Romoje Lietuania koplyčioje. Vadovavo kard. V. Sladkevičius, drauge su juo koncelebruojant vysk. pagalbininkui Vl. Michelevičiui, mons. A. Bartkui, mons. St. Žilui, mons. V. Kazlauskui, kun. Vl. Delininkaičiui ir Romoje studijuojantiems kunigams. Pamaldose dalyvavo ambasadorius prie Šv. Sosto K. Lozoraitis su žmona, velionies našlė Daniela Lozoraitienė, giminės, klierikai ir Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje dirbančios seserys.

Kaune už velionį Mišios buvo atnašaujamos birželio 18 d. arkikatedroje bazilikoje. Kun. R. Grigas pamokslė pabrėžė velionies pareigumą ir ištikimybę Lietuvai, išreiškė viltį, kad susidarys sąlygos išsaugoti vertyboms išskirti į paviršių ir įgyti apčiuopiamas formas. Vilniuje Mišios už a.a. St. Lozoraitio vėl aukotos Aušros Vartuose.

Prel. Ladas Tulaba šventė kunigystės 60-tąsias, o kun. Vlovas Aliulis 50-tąsias metines Santaikos parapijos šventovėje (Vilkaviškio vyskupija) 1994 m. birželio 19 d. Padėkos Mišioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačkis, abiem padėkojęs už plačiašakę veiklą kunigų ugdymo bei religinės raštijos leidybos darbuose. Prel. L. Tulabos įsteigtoje Šv. Kazimiero kolegijoje kunigystės šventimus gavė vos ne šimtas kunigų. Kun. V. Aliulis buvęs vienas iš pagrindinių Sąjūdžio veikėjų. Tos dvigubos suakties proga kalbėjo prof. V. Landsbergis, nedidelė šventovė nepajėgė sutalpinti parapijiečių ir svečių.

Katalikų jaunimo centro namai ir evangelizacijos mokykla Kulautuvoje iškilmingai atidaryti 1994 m. birželio 12 d. Namus pašventino vysk. S. Tamkevičius, savo kalboje padėkojęs vokiečių katalikams už paramą Lietuvos jaunimui. Evangelizacijos mokykla rengs katalikų organizacijų vadovus. Į pirmą užsiėmimą parapijos atsiuntė 16 jaunuolių. Mokyklai vadovauja kun. R. Norvila.

Teologijos-filosofijos fakultetas Kauno Vytauto Didžiojo universitete šiemet pertvarkytas pagal Vatikaną švietimo kongregacijos reikalavimus. Instrukcijos nustato, kad pasauliečių universitetai, veikiantys kraštuose, su kuriais Vatikanas nėra pasirašęs konkordato, neturi teisės teikti teologijos mokslo laipsnių. Nuo šiol fakultetas vadinsis Kauno katalikų teologijos fakultetu prie Vytauto Didžiojo universiteto. Pagal vieną programą jame studijuos ir pasauliečiai, ir kunigų seminarijos auklėtiniai. Mokslos fakultetą truks 5 metus (3 metai teologijai, 2 metai filosofijai). Baigusiems bus teikiamas teologijos bakalauro laipsnis. Teologijos fakultetui vadovauja Didysis kancleris kard. V. Sladkevičius ir fakulteto dekanas kun. V. S. Vaičiūnas. (Žinios iš leidinio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").



Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas B. CLINTON'AS 1994 m. liepos 6 d. Rygoje prie Laisvės paminklo kalba džiaugsmingai nusiteikusiai baltiečių miniai. Šalia jo Estijos prezidentas L. MERI, Latvijos – G. ULMANIS ir Lietuvos – A. BRAZAUSKAS (Oficiali JAV Baltųjų rūmų nuotrauka)

Didžioji spauda apie baltiečius

Nors dėmesys Lietuvai, Latvijai ir Estijai yra gerokai sumažėjęs, tačiau tos valstybės nėra pamirštos – stambesnieji įvykiai bei rūpesčiai, ypač ekonominiai, randa atgarsį ir didžiojoje spaudoje

Ryšiai su Rusija

Praėjusią žiemą didelį rūpestį sukėlė nepastovūs ryšiai tarp Rusijos ir jos (Sovietų Sąjungos) anksčiau okupuotų kaimyninių kraštų. Spaudoje nepaprastai nepastovūs atnaujinti gresmės jiems, kad Vladimiras Žirinovskis, laimėjęs seimo rinkimus Rusijoje, grąsino Baltijos valstybėms. Jo įtakoje politinis "centras" Maskvoje palinko į Žirinovskio pusę, rašė žurnaliste Victoria Pope ir Douglas Stanglin (US News & World Report, vasario 7). Net reformų puoselėtojai pradėjo savo kalbose reikšti didesnę šovinizmą, užtardami 25 milijonus rusų, gyvenančių kitoje respublikose ir reikalaujančių, kad Vakarai pripažintų Rusijai naują įtakos sferą. Taigi pavojingai nuskambėjo Rusijos užsienio reikalų ministerio Kozyrevo pasakymas, kad Rusijai nevertėtų išvesti savo kariuomenės iš "artimo užsienio". Sulaukęs griežtos kritikos, Kozyrevas gynėsi, jog nekalbėjęs apie Baltijos kraštus. Autorių teigimu, šie kraštai sukelia didžiausią rūpestį Vakarams, kartu su Ukraina, turinčia branduolinių ginklų.

Išsilaisvinę iš Kremliaus kontrolės, Baltijos kraštai dabar jaučia "šaltą vėją" iš Maskvos, rašo Pope ir Stanglin. Iš buvusio užsienio reikalų ministerio Algirdo Saudargo jie girdėjo, jog "geriausi santykiai su Rusija yra jokie santykiai". Visos trys Baltijos valstybės sutinka, kad Rusijos kėsinimasis į "artimą užsienį" nėra atslūgęs. Dėl to jos stengiasi nuo Rusijos spaudimo gintis, atsiribodamos diplomatinėje, ekonominėje ir kari-

nėje plotmėje. Bet kokie išpuoliai gali išprovokuoti atnaujintą Rusijos įsibrovimą. Kebliausi klausimai yra kariuomenės išvedimas ir rusų bendruomenių būklė Estijoje bei Latvijoje.

Saugumo reikalais autoriai pateikia itin liūdnus duomenis. Perna Lietuva išleido daugiau lėšų kultūrai, negu saugumui. Estijos kariuomenėje yra tik 2,600 karių. Latvija pripažįsta, kad nėra vilties savom jėgom atsiginti nuo okupanto, bet užpuolimo atveju lauktų karinės ir politinės pagalbos iš Vakarų. Tačiau Baltijos kraštuose pastaruoju metu buvo žiūrima skeptiškai į JAV-bes. Pastebėta, kad prezidento Clintono administracija pirmon vieton stato Rusiją, ignoruodama baltiečių interesus.

Rusų kariuomenė netoli

Nuo Rusijos kariuomenės pasitraukimo iš Lietuvos pagrindinis rūpestis dabar – Karaliaučiaus sritis, kurioje dar yra 150,000 Rusijos karių, tvirtina autoriai. Tuo reikalu Lietuva balso kelti neturėtų, pasak krašto apsaugos ministro Lino Linkevičiaus. Išeiti gali atsirasti karinės zonos pasikeitimu į laisvosios rinkos zoną. Tačiau didelės vilties nėra, nes šis siūlymas nesulaukė paramos iš aršų Žirinovskio rėmėjų. Karaliaučiuje apgyvendintų rusų karių.

Baltijos kraštams pavvyko nutraukti prekybos ryšius su Rusija, išleisti savo pinigus ir tuo išvengti infliacijos, kuri Rusijoje nesuvaldoma. Gaudant naftos iš Skandinavijos,

dabar jos reikia tik pusę tiek iš Rusijos, kiek anksčiau pirkdavo. Reikia ir natūralių dujų, tačiau Latvijoje projektuojama galimybė tekti dujų 30-čiai metų visoms trims Baltijos valstybėms. Šių autorių nuomone, jeigu nesantaika nebus išlyginta ir nacionalistiniai jausmai iš abiejų pusių nebus sutramdyti, nei Vakarai, nei patys baltiečiai negalės išvengti istorinės tragedijos pasikartojimo.

Nusikalstamumas auga

Vilniuje lankęsis žurnalistas Fred Weir rašė Montreale "The Gazette" (kovo 7) apie paplitusį nusikalstamumą Lietuvoje. Organizuotas nusikalstamumas nuodija visas lietuvių gyvenimo sritis ir valdo verslą – beveik visą kraštą. Autorius tai sužinojo iš vieno sociologo. Žmogžudystės, automobilų vogimas bei šantažas yra gyvenimo kasdienybės Lietuvoje. Šis nusikalstamumo antplūdis yra nelaukta ir nepageidautina pasekmė nesunkaus perėjimo iš komunizmo į rinkos ekonomiką. Pradėjo smukti pramonė ir žmonių gyvenimo lygis.

Valdžios pastangos įvesti teisėtąvarką ligšiol silpnos, nieko neveikusios. Verslininkai neturi pasirinkimo – pasiduoda kriminalistų grasinimams, moka pinigų už "apsaugą". Jeigu sąlygos nepagerės, nebus įmanoma ekonomikos išjundinti, pabrėžia autorius. Lengva prarasti viltį, matant nusikalstamumo augimą 40% per metus – daugiausia dėl kovų tarp kriminalistinių grupių vadų.

Ekonominės perspektyvos

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonominės būklės apžvalgą padarė Philippe Legrain, "The Financial Times" birželio 21 dienos laidoje. Jis rašo, kad Estijai, pirmą kartą Baltijos valstybių, įsteigusiai savo valiutą, pasisėkė sulaukyti infliacijos (pernai 36%, palyginus su 1000% Rusijoje). Tačiau pastutiniu laiku kainos pradėjo kilti, ir praėjusių trijų mėnesių infliacija jau siekia 66%. Estijos kronos perversinimas dėl pakilusios infliacijos pritraukė daugiau importo ir sumažino eksportą.

Latvijoje pastoviai laikosi žemesnė infliacija (20%), vykdanč "stiprių latų" politiką ir nepritaikant savo valiutos prie kitų, kaip Estijos krona pritaikyta prie Vokietijos markės ir Lietuvos litas prie JAV dolerio.

Legrain nuomone, klestėjimo perspektyvos visiems trims

A+ EMAI BEKERIENEI

mirus Vokietijoje,

dukra ELE VILEMBREKTIENĖ, jos šeima bei kitus
gimines Vokietijoje ir Kanadoje giliai užjaučia –

Ingersoll, Ont.

K. Girmys

A+ BRONISLAVAI BOTYRIENEI

amžinybėn iškeliavus Lietuvoje,

liūdesio valandą jos brolių JUOŽĄ KRIŠTOLAITĮ, ilgametį mūsų valdybos narį, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė –

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

MIELAI SESERIAI a.a. BRONISLAVAI BOTYRIENEI

mirus Lietuvoje,

brolių JUOŽĄ KRIŠTOLAITĮ nuoširdžiai užjaučia –

KLB valdyba

SESERIAI a.a. BRONISLAVAI BOTYRIENEI

mirus Lietuvoje,

nenuilstamam choro seniūnui JUOZUI KRIŠTOLAIČIUI
nuoširdžią užuojautą reiškia –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

A+ ANTANUI SLABOŠEVIČIUI

mirus,

žmoną GIEDRUTĘ, sūnus – PAULIŲ ir ARVYDĄ bei
visus gimines nuoširdžiai užjaučiame –

A. K. Cirušiai su šeima

PADĖKA A+ ANTANUI SLABOŠEVIČIUI,

mylimam vyrui ir tėvui iškeliavus amžinybėn, liekame dėkingi visiems, taip gausiai dalyvavusiems Rožinio kalbėjime ir palydėjime į amžino poilsio vietą.

Nuoširdi padėka Tėvams pranciškonams už Mišių atnašavimą, ypatinga padėka kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už Rožinio kalbėjimą ir paskutinį patarnavimą. Dėkojame visiems, kurie pareiškė užuojautą žodžiu ar raštu, aciū už užrašytas Mišias ir gėles. Ypatinga padėka Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo vedėjui, darbuotojams ir valdybai už apsilankymą laidotuvių namuose, už užuojautas ir nepaprastai gražias gėles.

Dėkojame karsto nešėjams, Birutei Stanulienėi už paruoštus pietus, visoms ponios už skanius pyragus, sesutėms – Salomėjai ir jos vyriui Kęstučiui, Rūtai ir jos vyriui Jurgiui, ištiesusiems pagalbos ranką sunkiomis mūsų skausmo valandomis. Prisiminsime ir liksime dėkingi už jūsų visų paslaugas.

Ačiū visiems –

žmona Giedra, sūnus – Paulius ir Arvydas

kraštams tuo tarpu yra miglotos. Gamyba nekyla, bet yra vilties, ypač Estijoje, kad šiemet po nepriklausomybės atstatymo pirmą kartą pakils. Estija taip pat yra pritraukusi daugiau užsienio investicijų, daugiausia iš Suomijos ir Švedijos. Latvija stengiasi pasivyti, ir jau yra susitarta su dviem dideliu bendrovėm – Didžiosios Britanijos telekomunikacijos firma ir JAV "Kellogg" javinių gamintojais, kurie netrukus pradės veiklą tame krašte.

Privatizacija

Lietuvoje, Legrain aiškina, mažai yra užsienio investicijų, bet ji yra toliausiai pažengusi privatizacijos srityje. Daugiau kaip du trečdaliai bendrovių, numatytų pardavimui, jau yra privatizuotos, ir bene pusė darbuotojų veikia privačiame sektoriuje. Tačiau įtarimai dėl korupcijos ir sovietmečio "raudonųjų vėdėjų" bendrovių supirkėjimo pigia kaina beveik sustabdė visą pažangą šioje srityje. Estija seka Rytų Vokietijos pavyzdžiu, įsteigus privatizacijos agentūrą, ir tik 52 iš 500 bendrovių buvo parduota iki metų pradžios. O Latvijoje privatizacija vos pajudėjusi, nes panaši agentūra negali susitarti su valdžia dėl par-

davimo atsakomybės ir valiutos. Parduota tik apie 85 iš 703 bendrovių.

Japonijos "Schindleris"

Neužmirštama praeities vaizdą nupiešė Montreale "The Gazette" korespondentė, kovo 20 papasakojusi apie Japonijos generalinį konsulą Lietuvoje Chiune Sugihara. Jis 1940 m. būdamas Lietuvoje pasipriešino savo valdžios įsakymams ir per 2 dienas išrašė apie 1600 pervažiavimo vizų Lenkijos žydams padėti pabėgti nuo nacių per Lietuvą ir Sovietų Sąjungą į Japoniją, o iš ten į kitus kraštus. Tuo laiku Japonija buvo pradėjusi užmegzti karinius ryšius su Vokietija ir Italija, kurios ją spaudė kooperuoti su jomis ir žydu atžvilgiu. Vėliau jis buvo atleistas iš pareigų, kaip negarbingai pasielgęs prieš savo tėvynę, nors ir sąžinės bei atjautumo dingstimi išgelbėjęs tarp 2,000 ir 6,000 žydu nuo mirties nacių naikino stovyklose.

Beveik 50 metų praėjo, kol Japonijoje Sugiharos istorija iškilo viešumon. Izraelis suteikė jam Yad Vashem premiją 1985 m. Nepaisant japonų valdžios nepasitenkinimo jo veiksmais, žydams buvo vis dėlto sudarytos galimybės likti Shanghai kolonijoje, kai kitos valstybės jų nebeįsileido. **RSJ**

MIRTIES PRANEŠIMAS

A+ MARYTĖ PUNIŠKIENĖ,

PETRUTĖS IVANAUSKIENĖS sesutė, mirė Lietuvoje
1994 m. birželio 16 d., sulaukusi 80 metų amžiaus. Nuliūdime paliko penkis dukteris, dvi sesutes ir brolių su šeimomis.

Petrutė ir Jurgis Ivanauskai

A+ STASIUI JANUŠAUSKUI

mirus,

žmonai ROŽYTEI, sūnui ALGIUI, dukrai LAIMUTEI ir
jų artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

Vanda ir Petras Lapieniai su šeima



Užrašas ant buvusių KGB rūmų Vilniuje. Apačioje – buvusių kalinių atstovai. Jie rūpinasi ten esamų bylų apsauga, kad nebūtų sunaikintos. Kairėje – apsaugos administratorius GEDIMINAS KATINAS, dešinėje – Politikalinių ir tremtinių sąjungos pirmininko Gajausko pavaduotojas STASYS ŽUKAS

“Tautos kančių namai”

Toks užrašas ant buvusių KGB rūmų Vilniuje. Kaip turistai iš Kanados aplankiau tų rūmų rūšį, kur buvo įrengtas kalėjimas

JONAS LIANGA

Panorau aplankyti Vilniuje KGB rūmų rūšį, ten buvusių kalėjimą, esantį prie Lukiškių aikštės. Įėjus į laukiamąjį kambarį prie mažo stalo pastebėjau sėdintį uniformotą jaunuolį. Paklausiau, kaip galima patekti į buvusį kalėjimą. Jo atsakymas buvo trumpas ir atšiaurus: “Ten įeiti reikia leidimo. Šiandien rūšys lankytojams yra uždarytas”. Nusiuko nuo manęs ir pradėjo vartyti kažkokius popierius.

Nežinodamas ką daryti, prisistatinau prie toliau esančios žmonių grupelės. Paaškę, kad keletas iš jų yra buvę tremtiniai ar politiniai kaliniai, saugantys šiuose rūmuose esančią dokumentaciją. Kiti gi – lankytojai, laukiantys vadovo, galinčio juos nuvesti į tą rūšį – kalėjimą. Atėjus vadovui, paklausiau, kodėl uniformuotus jaunuolius norėjo manimi atskratyti. Vadovas patraukė pečiaus, pažūrėjo į mane ir nieko neatsakė.

Vedami vadovo išėjom į lauką, apėjom kampanį ir priėjom gana gražias dideles duris. Šalia jų buvo kitos labai didelės ir aukštos durys, turbūt sunkvežimiams. Suėjom visi į vidų ir palipę porą laiptų atsidūrėme gana dideliame kambaryje. Čia stovėjo didokas stalas, pora kėdžių ir spinta prie sienos. Virš spintos pastatytos kelios siauros kartoninės dėžės su vienu atviru šonu. Vadovas inžinierius Stasys Katauskas, buvęs čia kaliniu ir vėliau išsiųstas Sibiran, pamė vieną tų dėžių ir atsuko jos nugarėlę. Pamačiau numerį 74.343.

“Virš 74,000 bylų buvo sudėta į daugybę į šią panašių dėžių. Apie 40,000 yra sugomos kitose šių rūmų dalyse. Apie 30,000 buvo arba sunaikinta arba išvežta į Maskvą”, – aiškino mums Stasys Katauskas. Iš šio kambario kiti laiptai vedė žemyn į rūšį. Apačioj laiptų, dešinėje pusėje, pamatėme dvi mažas patalpėles. Visur sienos, lubos ir grindys atrodo padarytos iš gelžbetonio.

“Tai laikinės kalinių daboklės prieš juos patalpinant kitur”, – paaiškino vadovas.

Pasisukom dešinėn ir eidami pro praviras, geležimi aprauktas duris, matėme atskiras kalinimo vietas. Jos buvo maždaug 3,5 metrų pločio,

4,5 metrų ilgio. Išskyrus mažą langelį, kitame gale nuo durų, matėme silpną elektros lemputę lubų centre ir kibirą su dangčiu prie durų. Atrodė, kad neperseniausiai viskas buvo labai kruopščiai išdažyta: medinės grindys – raudonai, o sienos ir lubos – žaliai.

“Kai aš čia buvau, – tęsė vadovas, – medinių grindų nebuvo, tik grynas cementas. Sugrūdavo po 20 ar daugiau žmonių į kiekvieną vienutę. Leidus atsistėti, sėdėdavom vienas kitam tarp kojų. Prie langų paguldydavom nelaiminguosius, dažniausiai grįžusius ar parvilkčius iš tarymų, nes dauguma jų negalėdavo nei sėdėti, nei stovėti. Po langu buvo ramesnė vieta, nes nereikėjo per juos laiptuoti einant prie kibiro. Sienos buvo išmargintos vardais, pavardėmis, datomis ir panašiai. Neperseniausiai visi užrašai buvo kruopščiai nuskusti, sienos atnaujintos, medinės grindys sudėtos ir viskas kelis kartus nudažyta”.

“Man sakė, kad čia buvo jūros karininkų mokykla”, – pastebėjo viena lankytoja iš Vilniaus.

“Turbūt dabar norima šiuos “Tautos kančių namus” paversti į koki nors, nieko bendro su praeitim neturintį garbingą pastatą ir mėginti iš žmonių atminties ištrinti tų rūmų baisią praeitį”, – pastebėjo kitas lankytojas.

Einant pro vieną iš tų vienutėlių kun. V. Laugalis iš Manitobos staiga sustojo.

“Prieš daug metų ir aš čia buvau”, – jis tyliai pasakė ir kurį laiką, kaip sustingęs, stovėjo tarpduryje.

Praėjome vienutę, kurioje stovėjo sunkus stalas, keletas sunkių suolų ir ant sienos išplėsti ir pakabinti kaliniai sutramdyti marškiniai.

“Tai tardymo ka...” – vadovo balsas nutrūko ir abu su V. Laugaliu pravirko. Stasio Katausko skruostais riedėjo ašaros... galva pasvirusi į vieną šoną... kaip Nukryžiuotasis, tik be erškėčių vainiko... Visi lankytojai stovėjo suakmenę, nuleidę galvas slėpė savo ašaras.

“Paliesk mano petį. Rasi sukaužytą raktikaulį”, – atsipekėjęs St. Katauskas siūlė šalia stovinčiai lankytojai. Ši nerdrasiai palietė jo petį.

Kitose vienutėse matėme gražiai nudažytas loveles, staliukus ir suoliukus. Kaip parodoje. Vienoje vienutėje matėme apie 30 gana didelių popierinių maišų, prikimštų supjaustytų popierių.

“Tai dalis sunaikintų bylų”, – paaiškino vadovas.

Gale koridorius pasisuko į kairę, susiaurėjo ir baigėsi mažu kambariuku su mažais grotuotais langeliais, mažom dūrelėm kairėje pusėje.

“Tai praeivių stebėjimo

Dainuoja lietuviai kaip paukščiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Išėjimas dainininkai

Faustui Stroliai (Čikaga) dirguojant skamba galinga – kaip padėka – “Parveski, Viešpatie!...” Parvedė. Dainuoja vasara. Dainuoja lietuviai kaip paukščiai. Laisvoj Lietuvoj.

Iš tolo, margaspalvėje žiurų minioje išsiskiria vientisais plota – žalsvai melsvos vandenyno spalvos užsienio lietuvių marškinėliai.

Motinos Lietuvos kalba dainuoja, Viešpaties palaimos prašo jungtinis vaikų choras. “Išėjimas chorai atvažiuo puikiai pasirodė” – pasakė šventės vyr. dirigentas P. Bingelis. Ina Lukoševičiūtė-Sungailienė užsienio chorų vedančioji praneša, jog į šventę atvyko ketvirtos ir net penktos kartos išėjimo lietuviai.

Dievas tą dieną apdovanojo puikiumi oru. Vasaros spalvos – gamtoje ir šventės dalyvių drabužių klostėse. Džiaugsmo veiduose. Visus apėmusi bendra, džiugi nuotaika. Dainų žodžiai aidu atsiliepią žmonių širdyse. Iš visų kraštų suskridę paukščiai dainuoja savo Tėvynėje. Rodos, patį Dangų pasiekia Rytų ir Vakarų tremtinių daina – malda “Leiskit į Tėvynę, leiskit pas savus!”

Jonas Govėdas (Torontas) energingais ir jaunatviškais

punktais. Pro mažus langelius, atrodančius iš lauko kaip vėdinimo skylės, sargas galėjo matyti gatvėje einančius praeivius. Kuriam nors sustojus ir pradėjus žiūrėti į rūmus, sargas pro mažas dūreles išsokdavo ir žmogų suimdavo. Kas su juo toliau atsitikdavo, tik vienas Dievas nežino”, – aiškino vadovas.

Grįždami koridoriais atgal, pasisukom į vieną šoną ir pasikėlė keletą laiptų atsidūrėme kieme. Čia pamatėme vaizdą, panašų į zoologijos sodą. Narvai iš šonų ir viršaus aptverti vielinėm sienom sujungti siaurais praėjimais ir iš visų pusių apsupti aukštom mūrinių sienom sudarė kalinių “pasivaikščiojimo” vietą. Virš įrengtų, strateginėse vietose, įrengti sargų “šaligatviai”, kuriais vaikščiojo ginkluoti sargai ir saugojo po jų kojomis esančius kalinius.

“Dažnai vos po dešimt minučių teisėdavo mums pakvėpuoti tyru oru”, – pridūrė vadovas.

Grįžtant atgal prie išėjimo St. Katauskas paaiškino, kad Vilniaus KGB rūmai buvo tik pereinamoji įstaiga. Dauguma suimtųjų buvo nuteisiami nuo 10 iki 20 metų katogros ir išvežami į Sovietų Sąjungos teritoriją. Apie 2000 suimtųjų buvo čia vietoj sunaikinta.

Pagal rūšio planą daugiau kaip 50 maždaug tokio pat dydžio vienutėlių, išdėstytų į abi puses nuo “U” pavidalo koridoriaus, sudarė šio rūšio-kalėjimo sistemą. Mes matėme tik tai jo mažą dalį. Kitose dalyse yra saugoma užsilikusi dokumentacija. Kiek ir kuriuo laiku čia buvo kalinių tik to kalėjimo administratoriai gali žinoti. Be abejonės, vienu ar kitu laiku čia buvo kalinama ir kankinama tūkstantis ar daugiau žmonių. Kiek ašarų, skausmo, kraujo ir širdgėlos matė šie “Tautos kančių namai”, nežino vienas Dievas.

Išėjau į gatvę. Lijo ir buvo šalta. Šalta buvo ir širdyje...

mostais diriguoja “Už Lietuvą – Tėvynę-Motiną” Antano Paulavičiaus žodžiais.

Dega, liepsnoja aukuro ugnis. O apie aukurą spiečiasi paauglės lietuvaitės tautiniais drabužiais.

Ant užsienio lietuvių galyvų – Lietuvos laukų gėlių – ramunių ir rugiagėlių paskubom nupinti vainikėliai. Jos – išdidžios. Supranta, kad ir jos pačios – Lietuvos laukų gėlės! Kažkada su protėvių šaknimis išrautos, bet nenuvystusios, nenutautėjusios. Širdyse išlaiskiosios tai, kad svarbiausia – meilė motinai – Tėvynei. Todėl taip prasmingai, simboliškai ataidi Dalios Viskontienės (Torontas) diriguojamo choro daina apie varpą:

— O skambink per amžius vaikam Lietuvon – Tas laisvės nevertas, kas negina jos! Din-din-din-dan!...

Kol lietuviai dainuos...

Ilgai tą vakarą liejosi dainos iš širdžių į širdis. Visų pasaulio lietuvių meilės ir ištikimybės tėvynei Lietuvai ir senolių tradicijoms įrodymas.

Šventės dieną Kaune saugojo 350 policininkų.

Šventės dalyviai, atrodo, neįtikėtinai nuo vagių.

Chorvedžiams ir dainininkams padėjo miesto burmistras A. Račkauskas. “Kol lietuviai dainuos, tol Lietuva gyvuos” – sakė jis. Įteikiami atminimo medaliai. Ažuolų vainikais pagerbiami chorvedžiai: Petras Bingelis, Leokadija Jasinskienė.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teisę į žemę. Nuo liepos 1 d. įsigaliojo žemės įstatymas, pagal kurį žemę galima laisvai pirkti, parduoti, keisti bei dovanoti. Manoma, kad valstybės žemę pirkis apie 750,000 piliečių. Iš viso Lietuvoje bus apie 1,200,000 žemės savininkų. Dabartiniu laiku teisiskai užregistruotų yra 152,000, ir kas mėnesį šis skaičius didėja nuo 10 iki 12 tūkstančių.

Derybos dėl Adučiškio stoties

BNS pranešimu, Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas laikosi nuomonės, kad Adučiškio geležinkelio stotis priklausytų Lietuvai, tačiau su Gudija “reikia dėtis”. Prieš trejus metus prasidėjusios derybos tarp Lietuvos ir Gudijos dėl Adučiškio stoties nesibaigia, ir tai dėl to, kad susitarimai nebuvę įvykdyti, rašo TASS agentūra Lietuvos spaudoje (birželio 28 d.). O paskutinis delegacijų susitikimas net neįvyko. Gudijos užsienio reikalų ministras P. Gylas dalyvavo Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo tarybos (NACC) pasitarime ir 16 NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikime Stambule, Turkijoje. Pastarajame dalyvavo 38 kraštų atstovai ir stebėtojai iš Švedijos, Suomijos bei Slovėnijos, praneša ELTA. P. Gylis teigimu, svarbus buvo pranešimas, jog neturi būti naujų netikėtų tarybos darbe. Buvo aptarta krizė Jugoslavijoje bei konfliktai Kaukaze, Tadžikistane, buklė Baltijos valstybėse, įprastinės ginkluotės Europoje klausimai. Lietuvos užsienio reikalų ministras, pirmasis iš Baltijos valstybių atstovų, įteikė “Bendradarbiavimo taikos labai” pristatomąjį dokumentą Šiaurės Atlanto tarybos generalinio sekretoriaus pavaduotojui Sergio Balanzino. Snk.

nė, Donatas Jokubonis, Antanas Paulavičius, Vakarės Lopas ir visa eilė kitų, nusipelnusių muzikų. Ažuolų vainiku vainikuojamas poetas Bernardas Brazdžionis.

Šventę stebėjo respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Prie Ažuolyno takelių vyko gyva prekyba suvenyrais, knygomis, gaivinančiais gėrimais.

— Ar nori atsigerti, mergaitė? – su akcentu kreipėsi jaunas lietuvaitis žalsvos vandenyno spalvos marškinėliais.

— Žinoma! – santūriai šyptelėjusi atsakė tautiniais drabužiais dėvinti jaunuolė. Žmonių šurmulyje jie abu nuėjo prie balto stalo su vaisvandenių.

... O visai netoli, žalia vasaros spalva nudažytoje puslėtyje šiukšlių dėžėje rausėsi senyvas žmogus. Jis buvo palyginti padoriai apsirengęs, sakyčiau, šventiškai pasitempęs. Skurdas... Tačiau ir jis – kaip visos kitos ekonominės ir politinės problemos – nesumažino įspūdingų Pasaulio lietuvių šventės dainų dienos akimirkų. Užburtas (skurdas) ratas nebeteks savo galios: kai mes galime taip dainuoti, galėsime ir galvoti! Turime dvasios atramą – dainą. Džiaugsmą ir viltį – dainą. Paliktą protėvių ryžtą ir įkvėpimo šaltinį. Dideliems ateities darbams – tėvynei Lietuvai.

Dainų dieną Kaune iškilmingai užbaigė Maironio ir Naujailio “Kur bėga Šešupė”.



Rytprūsiose gyvenanti ir negalinti grįžti į Lietuvą GIEDRĖ PEČIULIENĖ su savo pirmagimiu sūneliu, dešimt dienų prieš gimstant antrajam, 1994 m. birželio 5 d.

Lietuvių šeima Rytprūsiose

Ko verkia “labusiukas”?

ANTANINA GARMUTĖ

Yra pasaulyje tauta, švenčiausiąjį Motinos vardą keiksmu pažodžiui pavertusi. Nenuostabu, kad jos žmonių gerklėje užlūžta ir mūsų gražus, vien gėra linkintis žodis “labas”.

Dažnokai lankausi Rytprūsiose – Karaliaučiaus, dabar vadinamoje Kaliningrado, srityje. Tai – išniekinta mūsų gentainių – prūsų – žemė. Tarsi užplūdus Azijos klajokliams, joje niekinama viskas: kapinės ir pastatai, šventovės ir laukai, užleisti brūzgynai. Net upių vardai, kurių amžiai nepakeisdam.

Ne kitaip ir su žmonėmis. Kaip čia neniekinsi tų, kurių šaknys čia dar gyvos! Akis bado darbštumas. Ištikimybės duonai. Senovei. Kur dar moka melstis, lietuviškai. Atėjūnai vadina juos – lietuvių – “labusais”, lietuves – “labusichomis” ir lietuviukus – “labusiukais”.

Taigi tais “labusiukais” tapo ir abu mano vaikaičiai. Paskutinis, Gediminas, dar nė mėsos nesulaukė. Įduka Giedrės rašo iš ligoninės: “Štai ir vėl turime sūnų. Bet šį kartą sunkiau. Žinai rusų daktarus... Gal liksiu gyva ir viskas bus gerai. Nesijaudink, mama...”

Jos vyras Edmundas, atvežęs laisgą, kalba konkrečiai:

— Jūs žinot, kaip ji gimdė? Į Lietuvą atvežti nespejau. O ten daktarės... svirduliuojančios! Koks skirtumas, sako, viena “labusicha” daugiau ar mažiau? Jų ir Sibire galas neėmė. O tą “labusiuką” iškraptysime. Tik vėl palaukt... palaukt reikiai!”

— Ko laukt? – nesuprantu.

— Kol jos išsiųs... Ten tai aišku. Bet kodėl Kauno ponai negrąžino nė vieno buto jūšų name? Į Lietuvą neįsileido. Nori, kad mes visi ten išmirtume. Mano vaikų teisės pažeidžiamos dar negimusiu. Jie negali gimti Lietuvoje. Jų motinai reikia rizikuoti gyvybe... Nesuprantu, kas čia darosi – kiek galima neatiduoti? — Suprasti nesunku, Edmundai. Į Sibirą dabar nebeveža. Genocidas tęsiasi kitokia forma. Tas pats, raudonas. Net jo taktininkai tie patys.

— Bet kur pavaldėjimo teisė? Nuosavybės šventumas? Konstitucija?

— Neobolševikams ji nieko nereiškia. Formalumas. Panašiai demokratiją teigė ir Stalino konstitucija, o elgėsi kitaip. Dabar buvę komunistai tampa kapitalistais, milijonieriais, o valdininkai – prilygsta ankstyvesniems kolaborantams.

— Kam tada meluoti laikraščiuose apie butų ir namų statybą tremtiniais ir jiems priylgstantiems asmenims? Milijonų litų, atseit, skiria. Man jų nereikia. Savo šeimą aš pats parsivešiu. Tik į kur? Kada? Kai Lietuvos keliuose mane sustabdo autoinspektoriai, tai beveik kiekvienas priekaištauja kodėl į Lietuvą negrįž-

tu. Ar išaiškinsi jiems viską? Ar patikės tokiais absurdais?

— Istorija patikės. Faktai! Išleidžiu Edmundą. Ir liekuosi neramia širdimi. Slenka dienos. Savaitės. Žinių nėra. Vadinas, nieko gero... Kažkur verkia mažas “labusiukas”, bijantis netekti mamytės, kuri vis dar kovoja su mirtimi. Ir Motinos Tėvynės, kuri, apipulta raudonųjų siurbėlių, dar nėra visiškai laisva. Taip, deja!

Lietuviška tikrovė – ne pasaka iš brolių Grimų knygos. Čia ir pasakos visada buvo liūdnos.

... Giedrė – našlaitė iš gausios 12-ros vaikų šeimos. Namų šilumą pajautė tik iki 5 metų. Žuvus motinai, tėvas vedė beširdę moterišką rusę. Visi mažieji atsidūrė Viešvilės vaikų namuose. Mat giminėms irgi reikėjo tik sugebančių dirbti.

Buvo Viešvilė. Raudoni mūrai – tarsi vaikų kalėjimas. Iš čia mes, 4 kauniečiai, prieš gerą dešimtmetį išgelbėjome 4 šios šeimos mergaitės. Aš įsidukrinau Giedrę. Nelabai džiaugiuosi. Mergaitė buvo žemaitiškai užsispyrusi. Be galo ilgėjosi savo broliukų ir sesučių. Išpyškindavo mokytojams, kad nesimokysianti okupantų kalbos, Leninas blogas, o ji tikinti į Dievą. Man tekdavo aiškintis mokykloje. Bet džiaugiuosi, kaip gražiai ji giedojo Šv. Antano šventosios vaikų chorę! Be jokių raginimų puikiai išsiųsėsi į priėmė Pirmąją Komuniją.

Mergaitė nepaprastai mylėjo vaikus. Su jais, pažįstamais ir nepažįstamais, mažesniais už save, būdavo ir kantiri, ir švelni, ir pasiaukojanti. Vis dėlto mane nustebino, net sukrėtė, kai pareiškė, jog jai specialybės nereikės. “Mano profesija bus – auginti vaikus!”

— Bet mūsų sąlygomis vienas vyras neuždribs duonos.

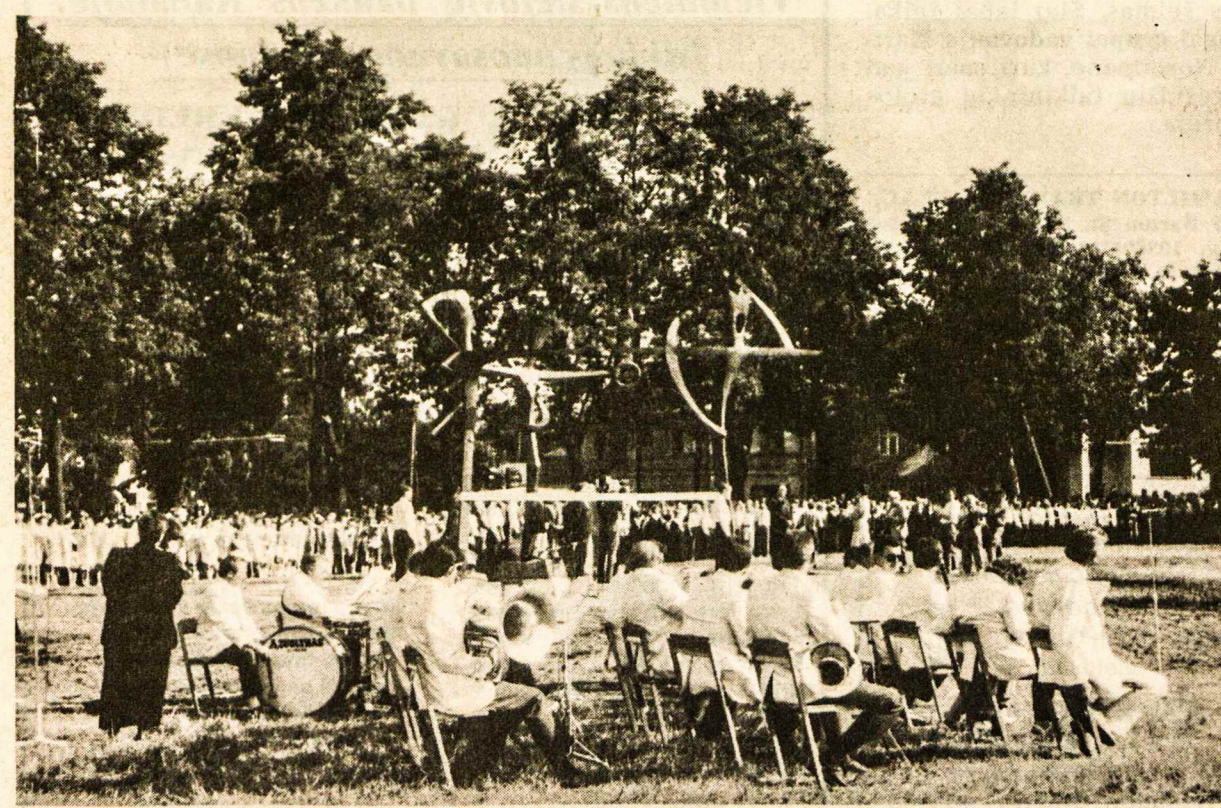
— Uždirbs. Aš tokį rinksiuos.

— O kol išsitrins?

— Dirbsiu – nors ir valytoja. Mieste. Arba melžėja – kaime.

Padirbėjo melžėja. Pajuto darbo ir uždirbtos duonos skoni. Blogu keliu nenuėjo. Ištekojo už darbštus, paprastus vaikus, gerokai vyresnio už save. Apsigyveno pas jo tėvus Rytprūsiose. Visą laiką svajojo grįžti į Lietuvą. Pas mane. Ar sugrįš? Gaila man jos: dar nė 22-ųjų metų neturi. Širdyje rusena viltis: sugrįš. Apsigyvens Panemunėje su savo mažyliais. Ir mažasis Gediminas, kuris dabar verkia vienoje Rytprūsijų ligoninėje, kada nors, vedamas už rankutės, su savo mamyte užkops į Gedimino kalną Motinos Lietuvos širdyje – Vilniuje. O užaugęs užbaigs kovas su raudonais slibiniais, kurie nenorėjo jo ir į jį panašią į Lietuvą įsileisti.

Lietuva – ne slibinų, o lietuvių žemė. Ji laukia savo vaikų. Nes kiekvienas tikras lietuvis reikalingas Lietuvai – kaip rugio grūdas gražiam rugių laukui.



PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖ Kaune 1994 m. liepos 6 d. Iškilmės Vileišio aikštėje

Nuotr. Adelės Krutulienės

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvos namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TAUTYBIŲ ŠVENTĖ VILNIUJE

Vilniuje birželio 16-18 d. įvyko Lietuvos gyvenančių tautinių mažumų šventė. Ją jau penktą kartą surengė Rytų Lietuvos kultūrinės veiklos centras su Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmais. Tautodailininkų galerijoje buvo atidaryta įdomi Rytų Lietuvos audėjų, visos Lietuvos latvių ir estų tautodailės darbų paroda. Šventės dalyviai į savo muzikinių vienetų koncertus Naujosios Vilnios kultūros rūmuose kvietė lenkai, gudai ir ukrainiečiai. Birželio 18, šeštadienį, Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmuose skambėjo tautinių mažumų dainos, sukosi jų šokių atliekančios poros. Lankytojai ypač domėjosi mažiausios Lietuvos karamų grupės tautiniais šokiais, senosiose skryniose išsaugotais drabužiais. Tautybių šventė Vilniuje užbaigta vakarone ant Neries kranto.

GEDULO IR VILTIES DIENA

"Merkio krašto" korespondentės Marijos Sereičikaitės pranešimu, Gedulo ir Vilties dienos minėjimas Varėnoje buvo pradėtas parapijos klebono kun. Kęstutis Latožos šventovėje atnašautomis Mišiomis. Tada visi nužygiavo prie tremtiniams skirtą paminklo Varėnos geležinkelio stoties aikštelėje. Minėjimą jautriu žodžiu pradėjo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Varėnos skyriaus tarybos pirm. Vytautas Kaziulionis. Tylos minutę pagerbiai žuvusiuosius, buvo prisimintas ir Vašingtone miręs ambasadorius Stasys Lozoraitis. Koncertinę minėjimo dalį atliko mažasis smuikininkas Justinas Urbanavičius, Varėnos ir Merkinės tremtinių ansambliai, rajoninių kultūros namų ansamblis "Aicvarai". Tada buvo nužygiuota prie buvusio KGB pastato. Senosios Varėnos gyventojai Vlada Pigagaitė-Dudzinskienė atidengė prie sienos pritvirtintą lentą su įrašu: "Šiame name 1944-64 m. buvo kankinami ir žudomi Lietuvos ginkluotųjų pasipriešinimo prieš bolševikų okupaciją laisvės kovų sąjūdžio dalyviai". Padėjus gėlių ir uždegus žvakutes, sugiedotas Lietuvos himnas.

"TIESA" PAKAITĖ "DIENA"

"Tiesa" savo ilgą kelią užbaigė birželio 30 d. išleistu paskutiniuoju numeriu 127 (15389). Didelis numeris skaičius liudija, kad komunistinės "Tiesos" numeracija buvo visą laiką tęsiama nuo jos pasirodymo Petrapilyje 1917 m. balandžio 12 d. Tas ilgas kelias yra susietas ir su pogrindine komunistų veikla nepriklausomybės atstatymui 1918 m. vasario 16 d. paskelbusioje Lietuvoje. Numerių skaičius augo ir ilgais sovietinės okupacijos metais, kai "Tiesa" buvo tapusi Maskvai ištikimų Lietuvos komunistų oficiozu. Numeracija buvo tęsiama ir dabar, kai Lietuvos komunistų partija, atsiskyrusi nuo Maskvos, įsijungė kovon už Lietuvos nepriklausomybę. Ji buvo tęsiama, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę ir ją jau valdo iš komunistų partijos išaugusi Lietuvos demokratinė darbo parti-

ja. Atsisveikinant su "Tiesa", jos paskutinėje laidoje birželio 30 d. rašoma: "Mieli ir brangūs skaitytojai, šis 'Tiesos' numeris – paskutinis. Nuo rytojaus dienos Jus pradės lankyti reformuotos 'Tiesos' tradicijų tęsėjas – dienraštis 'Diena'. Ją leis tas pats žurnalisto kolektyvas..." Vyr. redaktoriui mieliausias Domas Šniukas. Kitų kolektyvo narių pavardės nepateikiamos. Leidėju paliekama uždara akcinė bendrovė "Tiesa".

PIRMAS "DIENOS" NUMERIS

Laikraščio Lietuvai "Diena" 1 nr. liepos pirmąją papuoštas vingiuoto Lietuvos keliuko, prie jo ant koplytstulpio pasvirusių beržų nuotrauka. Prie jos pridėtas Jono Aisčio Kaune 1929 m. spalio 29 d. parašytas jautrus eilėraštis "Peizažas" apie lauką, kelią, pievą, kryžių ir šilo melyną juostą. Po nuotrauka ir eilėraščių – įvadinis redakcijos žodis "Labai diena, mieli skaitytojai!" Jiems rašoma: "Diena – šviesioji paros dalis. Diena darbu linksmą; dienuotė – motutė, naktis – pamotė, – sako mūsų žmonės. Štai kodėl ji kaip teigiamas pradą pasirinkta laikraščio, kuris stengsis stropiai rašyti Lietuvos darbų ir žygių metraščių, pavadinimu. 'Diena' leis tie dangaus nukritę dar vienas leidinys su naujai susibūrusių žurnalisto kolektyvu. 'Diena' leis tie patys bendraminčiai, kurie ir iki šiol dirbo 'Tiesoje'. Šiandien Lietuvoje spauda mėgaujasi iškovota laisve. Ji gausi kaip niekad. Ketveri Nepriklausomybės metai ją subrandino, išryškėjo tendencijos, būdingos demokratijai ir laisvajai rinkai, išryškėjo jos šviesos ir šešėliai..."

AKISTATA SU PRAEITIMI?

Apie suvėlintą "Tiesos" pavadinimo pakeitimą rašoma: "Keisti 'Tiesos' pavadinimą politinio ir buitinio spaudimo prieš ją metu neleidė omumas ir ambicija. Laikraštis turėjo reformuotis ir įrodyti, kad ne kokie vidaus svertai, o okupanto valia anais laikais ją formavo tokią, kokia buvo. Pastarųjų metų 'Tiesa' įrodė, kad ji gerbia Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, nuo pat pirmųjų Nepriklausomybės dienų buvo ištikima Konstitucijai. Tačiau metai bėga, formuojasi nauji žurnalizmo kriterijai, pastarųjų penkių dešimtmečių istorija tampa vis sistemingesniu tyrinėjimu objektu. Nuo teisybės nepabėgsi – 'Tiesai' buvo lemta sovietinio Lietuvos periodo oficiozo dalia. Dažnai dabarties straipsnyje remiamasi tų metų 'Tiesos' publikacijomis. Nors dabartinės 'Tiesos' žurnalistai nėra dėl jų kalti, psichologinį diskomfortą dėl to juto. O politinės demagogijos galimybės Lietuvoje dar neišnaudotos..." Žodis naujos "Dienos" skaitytojams baigiamas pastaba: "Su džiaugsmu atsiškratėme TSRS, LTSR, LKP. Logiška, kad ir dienraščio pavidalo 'Tiesa' tapo istoriniu faktu. Mieli skaitytojai, mes stengsimės, kiek leis mūsų jėgos, kad 'Diena' būtų operatyvi, objektyvi ir įdomi. Laukiame Jūsų dėmesio, paramos, pirmųjų atsiliepimų ir pasiūlymų".

V. Kst.



Atminties takas Varėnoje, kur pastatytas 1941-1952 metų sovietinės okupacijos aukoms paminklas. Jo autorius – skulptorius Ambraziūnas. 1994 m. birželio 14 – Gedulo ir Vilties dieną ten įvyko gedulinė iškilnė. Nuotr. Vyt. Gutauskas

Dar vieno laisvės kovotojo netekus

Jo dideli tautos darbai nebuvo pažymėti medaliais, tačiau jo gyvenimo siekiai liks neužmirštami gyvųjų širdyse.

A. a. Vytautas Laugalys mirė 1994 m. birželio 6 d. Ukmergėje, sulaukęs 75 m. amžiaus. Baigęs Tauragės gimnaziją ir aukštesniąją kultūrtechnikos-geodezijos mokyklą, tęsė studijas Vytauto Didžiojo universitete Kaune iki jo uždarymo. Po 17 mėn. tarnybos ulonų pulke, paleistas į atsargą, aktyviai įsijungė į pogrindžio veiklą. Prasidėjus 1941 m. birželio 23 d. sukilimui, buvo aktyvus jo dalyvis.

Karaliaučiaus krašte baigė radių kursus ir, kaip kapitono Valevičiaus ryšininkas, veikė iki pat savo suėmimo bunkeryje. Prasmingiausias gyvenimo metas iškentėjo Magadano srities lageriuose (13 m.). Norilsko gulago sukilimo dalyvis ir vadovas. Norilsko Vyčių organizacijos kūrėjas. Politinių kalinių ir tremtinių bei Tėvynės sąjungos



A. a. VYTAUTAS LAUGALYS

steigėjas. Sąjūdžio garbės pirmininkas Ukmergėje, kur paskutiniu metu redagavo opozicijos laikraštį "Aistuva".

Pasitaiko ir nemalonių dalykų

Tragiškas tautiečio likimas

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos policija 1994 m. balandžio 10 d. automobilyje rado negyvą 35 m. amžiaus lietuvį iš Kauno Arvydą Dambavičių. Kaip vėliau paaiškėjo, šis vyras Čikagon iš Lietuvos buvo atvykęs prieš maždaug penkerius metus, Kaune palikęs savo šeimą ir artimuosius. Nors velionis čia gyveno su viena moterimi, juo turėjo rūpintis Čikagoje veikianti labdarinė organizacija "Lietuvos dukterys".

Susisiekius su velionies žmona Kaune, paaiškėjo, kad ji norėtų gauti savo vyro pelenus. "Lietuvos dukterys" pasirūpino sudėginti ir užklokti 519 dol. Taip pat pasirūpino dokumentais iš Lietuvos ir vietinių įstaigų dėl pelenų pervežimo į Kauną. Dabar laukiama, kad kas nors sutiktų juos nuvežti Lietuvon.

Velionis buvo baigęs aukštuosius mokslus, tačiau labai mėgo išgerti. Manoma, alkoholis buvo pagrindinė mirties priežastis. Nors Amerikoje gyveno ilgokai, nieko nebuvo sutapęs. Taip savo dienas baigė šis jaunas lietuvis turtin game krašte, kur žmonės turi galimybių gerai gyventi ir užsitikrinti savo ateitį.

"Lietuvos dukterų" draugija rūpinasi ne vien tik čia į nelaimę ar vargą patekusiais tautiečiais, bet remia visokeriopai ir tautiečius Lietuvoje, ypač našlaičius ir daugiavai kes šeimas. Šiai labai reikalingai grupei vadovauja Marija Noreikienė, kuri sako, kad gerasidžių tautiečių gretos mažėja.

HAMILTON TRAVEL BUREAU, 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančioms Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu "Union Gas" atstovas) Jurgis Jurgutis Tel. 383-9026 154 Darlington Dr. Hamilton, Ontario L9C 2M3

Per mažas buvo Ukmergės miestas, kad sutalpintų visus susirinkusius jo bendraminčius, buvusius politinius kalinius, tremtinius bei Lietuvos laisvės kovotojus, palydint Vytautą į amžiną poilsio vietą – Dukstyno šilo smiltis – Ukmergės kapines.

Lietuvoje liūdesyje liko jo žmona Marija Kinertaitė-Lauga- lie, duklė Živilė, sūnus Regimantas, brolis Eduardas ir jų šeimos. Kanadoje dvi seserys ir du broliai su šeimomis.

Hamiltono Aušros Vartų šventovėje liepos 10 d. buvo atliktos gedulinės Mišios už jo sielą dalyvaujant gausiam lietuvių būriui. Mišias aukėjo Aušros Vartų klebonas kun. J. Liauba, OFM.

Tegul būna lengva Jam numylėta gimtoji Lietuvos žemė, o jo išmintomis pėdomis tegu drąsiai žengia sekančios tėvynės kartos, visada prisimenant, kad tas yra nevertas laisvės, kas negina jos.

Liūda Stungevičienė

kauniečio Leono Petravičiaus norėtų susilaukti atsakymo, kodėl tie jaunuoliai Seattle nepasiekė. Būtų gera, kad Leonas Petravičius (Donelaičio g. 73-04, Kaunas) atsilieptų ir paaiškintų, kas atsitiko su jo parinktais tautiečiais.

Buffalo, New York

AURELIJA DOLATA ir RITA WATER, Buffalo lietuvių klubo narės, kaip švietimo taktininkės, penkiolikos mokytojų grupėje liepos mėnesį praleido Lietuvoje, dėstydamos anglų kalbą ir amerikiečių kultūrą aukštųjų mokyklų studentų stovykloje Trakuose. Stovyklavė apie 100 studentų. Klubas taipgi talkina komitetui "Saulutė" Čikagoje, kuris rūpinasi našlaitynų pagerinimu Lietuvoje. L.B.

Testamentiniai palikimai

Išskelbiantys ir amžinybę ky-lia klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Išskelbiant tautiečiai ir anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažąjį tautiečių skaičių, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada.

LEIDĖJAI

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sask. iki... 4.00%
santaupas 2.50%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.00%
90 dienų indėlius 6.00%
1 m. term. indėlius 7.25%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.75%
3 m. term. indėlius 7.50%
5 m. term. ind. 8.00%
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 3.00%
RRSP ir RRIF 1 m. 7.25%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. .. 7.50%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. .. 8.00%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 12.00%
nekiln. turto pask. 1 m. 9.25%
nekiln. turto pask. 2 m. .. 12.75%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Gedulo ir Vilties dienos minėjimą Niujorko lietuviams birželio 19, sekmadienio, popietę surengė LB Niujorko apygardos valdyba ir jos pirm. Kęstutis Miklas. Minėjimas buvo pradėtas kun. Vytauto Piktornos atnašautomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu Apreiškimo parapijos šventovėje. Oficiali minėjimo dalis 3 val. p.p. įvyko Kultūros židinyje. "Darbininke" paskelbtame LB Niujorko apygardos skelbime buvo pranešama, kad invokaciją sukalbės kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, įvadinį žodį tars J. E. Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose, o paskaitą skaitys raš. (turbūt rašytojas) Paulius Jurkus. Tačiau visus labiausiai nustebino šio oficialaus skelbimo baigminė dalis, skirta būsimiesiems minėjimo dalyviams: "Židinio sodelyje prie paminklo žuvusiems už Lietuvą bus padedamas vainikas ir sudeginama 'Lietuvos kovų ir kančių istorijos' I-ojo tomo knyga. Po minėjimo bendravimas Židinio kieme". Čikagos "Drauge" liepos 7 d. paskelbtas Salomėjos Narkeliūnaitės šio minėjimo aprašymas liudija, kad budrioji LB Niujorko apygardos valdyba planą įgyvendino šimtu nuosimčių. Pasak S. Narkeliūnaitės, knygos laužą uždegė pats valdybos pirm. Kęstutis Miklas, pareikalavęs PLB valdybos ir jos pirm. Broniaus Nainio atsistatydinimo.

"Dirvos" savaitraštis Klivlande pasveikino deimantines amžiaus sukakties sulaukusį dr. Joną Mauruką. Jis ir jo žmona Dalia Kubertavičiūtė, buvusi aktorė, yra gyvenę Toronte. Klivlandan jie išsikėlė dėl geresnių sąlygų dr. J. Mauruko atliekamiems chemijos tyrimams. JAV jis sukūrė naują aparatūrą ir chemikalų kraujo tyrimams. Turėjo bendrovę jiems plinti. Dėl pablogėjusios sveikatos ir trijų sunkių operacijų dr. J. Maurukas atsisakė turėtos bendrovės. Jo išradimai ir dabar naudojami tyrimams laboratorijose. Jonas ir Dalia Maurukai dabar gyvena Floridos St. Petersburgo ir ruošiasi švęsti aukštinę vedybų sukaktį. Jie yra išauginę tris šeimas sukurčiusius vaikus, džiaugiasi aštuoniais vaikaičiais.

Australija

Sibirinių trėmimų minėjimą latvių namuose Sidnyje birželio 13 d. surengė N.S.W. valstijos baltiečių komitetas. Minėjimą man susirinko apie 400 latvių, estų ir lietuvių, gražus būrelis australų ir N.S.W. vyriausybės atstovų. Pagrindinį pranešimą padarė latvis advokatas Mikėlis Strikis, grįžęs iš Latvijos, kur jam teko dirbti patarėju nepriklausomybės atgavusios Latvijos valdžios įstaigose. Jis kalbėjo apie pusimčių metų trukusią sovietinę Baltijos šalių okupaciją, žiaurius nusikaltimus. Šiandien vis dar ieškoma

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angele Salviatyte, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

II D. karo metais žydų tautai nusikaltusių asmenų. Tačiau niekas nėra pajudinęs sovietinio teroro pasiglemžtose Baltijos šalyse. Nė vienas nuo NKVD iki KGB išaugęs jų budo- lis nebuvo nubaustas. Meninėje minėjimo programoje lietuviams atstovavo Sidnio "Dainos" choro merginų kvartetas, moterų "Sutartinė" ir pianistas A. Sarksauskas.

Britanija

Kan. Valentinus Kamaitis balandžio 3 d. aplankė Bradfordo lietuvių. Velykines Mišias jis atnašavo vietinėje Šv. Onos šventovėje ir dalyvavo velykinėse lietuvių vaišėse "Vycio" klube. Jų metu buvo prisiminta kan. V. Kamaičio amžiaus septyniadesimtmčio sukaktis. Dalyvių vardu jį pasveikino ir "Vycio" klubo dovanėlę įteikė R. Karalius. Savo keliaujantį kapelioną kan. V. Kamaitį sveikino ir kiti lietuviai.

Vokietija

Vasario 16 gimnazija šiemet gyvenimui išleido devynis abiturientus. Mat keturis moksleivius iš Vokietijos, papildę penkios prieš trejus metus iš Lietuvos atvykusios moksleivės. Tie devyni abiturientai kovo 21-25 d.d. išlaikė valstybinės komisijos prižiūrimus egzaminus raštu, o birželio 16-17 d.d. – žodžiu. Aukščiausią pažymių vidurkį egzaminuose gavo Vasario 16 gimnaziją pilnus devynerius metus lankęs Vytautas Lemke, gyvenantis pas tėvus Hiutenfelde. Jis žada studijuoti muziką, matematiką, pedagogiką ir tapti gimnazijos mokytoju. Vokietijos lietuviams taipgi atstovavo trys kiti abiturientai – Henrikas Martens, Rolandas Černauskas ir Gabrielė Žemaitytė. Penkios abiturientės, atvykusios iš Lietuvos, Vasario 16 gimnazijon įsijungė prieš trejus metus. Joms didžiausią klūtį egzaminuose sudarė vokiečių kalba. Iš jų išsiskyrė visiškai vokiečių kalbos nemokėjęs Ramunė Čuksytė. Per trejus metus ji įveikė šią klūtį ir egzaminų pažymių vidurkiu Vasario 16 gimnazijos abiturientų sąrašą užėmė II vietą, pralenkta tik geriausiai egzaminus išlaikiusio Vytauto Lemkės. R. Čuksytė Manheimo universitete studijuos ekonomiką. Minėtinos ir kitos keturios abiturientės egzaminus išlaikiusios moksleivės iš Lietuvos – Giedrė Babravičiūtė, Teva Kurmanavičiūtė, Kristina Holzman ir Aistė Tercekaitė. Abiturientų išleistių vakarienėje birželio 17 d. brandos atestatus įteikė direktorius Andrius Šmitas. Sveikino VLB krašto valdybos pirm. Arminas Lipšys, kuratoriaus pirm. Vingautas Damijonaitis, klasės auklėtojas Alois Weigel.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaucią kitus"
Sudbury Ontario

DĖMESIO PENSININKAMS
Alina Žilvytienė, FICB, turėdama 35 metų finansinę patirtį su Bank of Montreal, išėjusi pensijon, paskirta konsultante (Retirement Services Representative – atstovė pensininkų aptarnavimui). Ji NEMOKAMAI atliks patarnavimus kaip investuoti RRSP indėlius. Sulaukus 71 metus indėliai iš RRSP turi būti išimti tolimesniam investavimui ir RRIF. Su malonumu pagal susitarimą patarnausiu jūsų namuose. Skambinti **Alinai Žilvytienėi tel. (905) 679-4578 Hamiltone.**

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS
Nuoširdžiausi linkėjimai mūsų klientams ir sėkmės 1994 metuose. Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų. Pristatyti siuntinius galite trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas 2 kg, arba \$10.00. Nauja kaina: \$5.10 už kg
MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.
Naujas telefonas **937-9898**
Vytas Gruodis Jr.
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

Pirmoji lietuviška siuntimo bendrovė Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.
Žemos kainos, garantuotas pristatymas į namus. Laivu siunčiant – tik \$1.20 kg arba \$7.00 už kubinę pėdą. Pristatymas vienam adresatui (gali būti 2-4 dėžės) iki 50 kg tik \$14.
* Siuntiniai apdrausti \$100.00.
* Skambinkite dėl mūsų kubinių dėžių
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų
* Patarnaujame pristatydami standartinius maisto siuntinius jūsų artimiesiems. Pristatymas per dvi savaites. Skambinkite arba rašykite dėl kainoraščių.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite: Montrealyje Leonas ir Genė Balaišiai 514-366-8259 Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai 905-632-4558 Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpinkai 905-822-1807 Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaltai 519-773-8007 Fort Erie Danguolė ir Don French 905-871-1799
GENĖ ir VYTAS KAIRIAI,
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6
Tel. 905-643-3334 FAX 905-643-8980



1994 metų birželio 14-tąją – Gedulo ir Vilties dieną prie buvusio KGB pastato Varėnoje buvo pašventinta bei atidengta atminimo lenta sovietinės okupacijos metais ten kankintiems žmonėms Nuotr. Vyt. Gutausko

Pastabos ir nuomonės

Gilesnės nesusipratimo šaknys

JONAS DAUGĖLA

Vos tik pasirodžius "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" pirmajam tomui, daugelis spėjo, kad šis leidinys lietuviškoje visuomenėje sukels audrą, o kai kurie net pranašavo, kad šis leidinys suskaldys lietuvišką bendruomenę ir pažeis mūsų tautinės vienybės siekius.

Tačiau, laimei, šie visi spėliojimai nepasiteisino. Lietuviškoji visuomenė tiek šioje, tiek anojje Atlanto pusėje, tik su mažomis išimtimis, neigiamai pasisakė apie šį leidinį ir kritiškai įvertino jo pradininkų pastangas.

Visai šiai audrai jau veik baigiant aprimti, "TŽ" 1994 m. 25 nr. buvo paskelbtas PLB pirminko Br. Nainio pasikalbėjimas-pareiškimas. Jame bandoma atvesti ir antrąją medalio pusę. Tik labai gaila, kad ta antroji pusė ne geriau spindi už pirmąją.

PLB valdyba spaudoje paskelbė pranešimą, kuriame "pripažįsta klaidas ir už jas atsiprašo". Tačiau pirminko Br. Nainio pareiškimė nematyti apgailestavimo ar atsiprašymo žymės.

Jame pirminkas teigiamai vertina šį leidinį ir bando įtikinti, kad ten teisingai ir tiksliai pavaizduotas didžiųjų trėmimų siaubas. Jis pasisako prieš tuos, kurie abejingai pasitiko šį veiklą. Jis savitai bando nusakyti visos šios kritikos tikrąsias priežastis.

Apie tą leidinį iki šiol neigiamai atsiliepę žymesnieji mūsų lietuviškosios visuomenės veikėjai ir didžiųjų organizacijų vadovai. Priimta labai daug įvairių nutarimų, kuriuos jie pasirašė. Yra ir Lietuvos politikalinių ir tremtinių draugijos pareiškimas.

Tačiau Br. Nainio įsitikinimu, jiems nerūpėjo išryškinti tikrovę. Esą jiems "ši knyga yra tik priemonė sunaikinti mane (Br. Nainį, J.D.), PLB valdybą, Lietuvių bendruomenę". Vis dėlto vargu ar kas nors tokiu tvirtinimu galėtų patikėti.

Minėto leidinio reikalas buvo išsamiai aptartas ir JAV bei Kanados bendruomenių veikėjų bendrame posėdyje. PLB pirm. Br. Nainys yra tūkstančius mylių keliaus, aplankęs net Sibiro taigas, bet jam pritrūko jėgų ir drąsos atvykti į šį svarbų suvažiavimą. O Southfieldas yra tik vos per porą šimtų mylių nuo Lemonto.

Visi šios konferencijos dalyviai neigiamai įvertino šį leidinį ir pareikalavo sustabdyti jo platinimą. Tad nejaugi Br. Nainys mano, kad ir šiems mūsų didžiųjų bendruomenių veikėjams ši knyga "yra puikus įrankis sukiršinti tarp savęs išeiviją... sunaikinti jai atstovaujančią Lietuvių bendruomenę"?

Galbūt būtų pravartu paieškoti ir kiek gilesnių šios visos nelėtos audros šaknų. Pirmiausia, PLB-nei nereikėjo imtis šio darbo. Knygų, kad ir istorinių, leidimas neįeina į PLB-nės veiklos ribas. Istoriniam veiklams medžiagą surenka ir ją spaudai paruošia istoriniai institutai ir kitos mokslo įstaigos. Knygoms leisti ir jas platinti yra tiek čia, tiek Lietuvoje kelios knygų leidyklos.

Lietuvių bendruomenės veikla remiasi atskirų kraštų bendruomenėmis, nes kiekvienoje šalyje yra kiek skirtingos lietuviškosios visuomenės ir kultūrinės veiklos puoselėjimo sąlygos. PLB-nė tik daugiau simboliškai koordinuoja kraštų bendruomenių veiklą ir palaiko tarpusavio ryšį. Pati PLB-nė iki šiol nesiėmė kokių nors konkrečių uždavinių vykdymo. Šitaip PLB-nės uždavinius suprato ir visi buvę PLB-nės pirminkai. Buvęs pirm. V. Bieliauskas PLB-nės pobūdį labai tiksliai nusakė minėtoje bendruomenių veiklų konferencijoje ("TŽ" 1994 m. 20 nr.).

Br. Nainys PLB-nės veiklą pasuko kita kryptimi ir savitai suprato šios svarbios institucijos paskirtį. Jis PLB-nę padarė dar vienu visai savarankišku veiksmu, lygiagrečiai veikiančiu šalia visų kitų kraštų bendruomenių. Dėl to iš pat pradžių Br. Nainio vadovaujama PLB-nė suėjo į konfliktą su kai kurių kraštų bendruomenėmis, o ypač su JAV Lietuvių bendruomenės, nes jos abi turi veikti toje pačioje teritorijoje.

PLB-nės pirminkas pradėjo megzti neaiškius ryšius su dabartinė Lietuvos vyriausybe, savo nuožiu pradėjo skirti prie dabartinės vyriausybės atstovus. Organizuojamas "Kančių istorijos" leidimas, jis nerado reikalo palaikyti ryšius su Represijų tyrimo centru, bet susiriojo su buvusios komunistinės propagandos istorikais (Šadžiūm ir Kašauskiene).

Šiuo leidiniu PLB-nės pirminkas skubėjo save "įamžinti" į lietuviškos veiklos istoriją. Ir jam tai pavyko. Kiek man įmanoma, rinkau visas mūsų spaudos iškarpas šiuo reikalu. Sudarė net kelios storokos bylos. Be abejonės, ši visa medžiaga liudys ne tik mums, bet ir būsimosioms kartoms, kas atsitinka, kai rimtų uždavinių vykdymo imasi jiems nepasiruošę veikėjai.

Savo pasikalbėjime Br. Nainys skundžiasi: "Žmonės mane apšaukia tautos išdaviku, užverbuotą KGB agentu, niekina, baudžia". Gyvenant tolimoje Floridoje, neteko girdėti tokių skaudžių atsiliepimų.

Kas ten yra, kas iš ten atsivežta?

Lietuvių fronto bičiulių savaitė

Svetur gyvenantiems lietuviams Lietuva yra ir liks pagrindinė žvilgsnių kryptimi. Ne tik iš ten atvykusieji, bet ir jų vaikai bei vaikaičiai, gavę liuanistinį auklėjimą ir susilaukę nuoširdaus bendravimo su tėvais, savo kilmės kraštui, gražiam ir maloniam klimatui, rodo daug dėmesio.

Kaip ten dabar yra? Ar žmonės jau palengva užmiršta komunizmo indoktrinaciją? Kokia politinė eiga? Ar kriminaliniai nusikaltimai yra tokie baisūs, kaip apie juos kalbama ir rašoma? Tiesa, kad žmonės stinga maisto?

Lietuvių fronto bičiulių stovykloje (LFB), kuri įvykis 1994 m. rugpjūčio 21-28 d.d. Dainavoje, minėtomis temomis girdėsime pranešimus Aldonos Žemaitės, savitrašio "Dienovidis" redaktorės, ir P. Plumpos, žymaus Lietuvos ateitininkų darbuotojo. Iš ten atsivežtus išpūdžius ir savas nuomones dėstys tik sugrįžę dr. K. Ambrozaitis, J. Kojelis, J. Ardyds, V. Naudžius, J. Baužys, V. Rociūnas. Prof. V. Samonis iš Kanados, dažnas konsultantas Baltijos šalyse ekonominiais klausimais, bandys nusakyti

ekonominę Lietuvos ateitį. Mūsų uždavinius Lietuvai ir sau patiems aptars Liuda Ruginienė, prityrusi visuomenininkė.

Paskutiniausiais keleriais metais išliko įvairių klausimų Lietuvai fondai. Jūs atsakys LF tarybos pirmininkė Marija Remienė. Nors spaudoje buvo liesti įvairūs neaiškumai, tačiau tiesioginis žodis ir galimybė klausyti yra visada vertingesni.

Grozinė literatūra ir daina sudarys šios stovyklos užskendimą. Poeziją skaitys poetė Julija Švabaitė-Gylienė, dainuos solistė Rasa Krokytė-Veselkienė, šio vakaro programoje prisidės dar kai kas.

Stovykloje kviečiami dalyvauti visi norintieji. Iš anksto galima registruotis pas V. Naudžius, 5733 N. Sheridan Rd., Chicago, IL 60660, USA. Tel. 312-275-4222.

Po tiek daug įvykių šią vasarą besitelkusių Lietuvoje, yra daug apie ką kalbėti ir ko klausyti. Net ir tuose įvykiuose dalyvavusiems susidaryti vaizdai yra skirtingi. Tad bus mie-la išgirsti, ką matė ir girdėjo. Vsvs.

Pastabos ir nuomonės

Užmirštas birželis?

V. PRIŠČEPIONKA

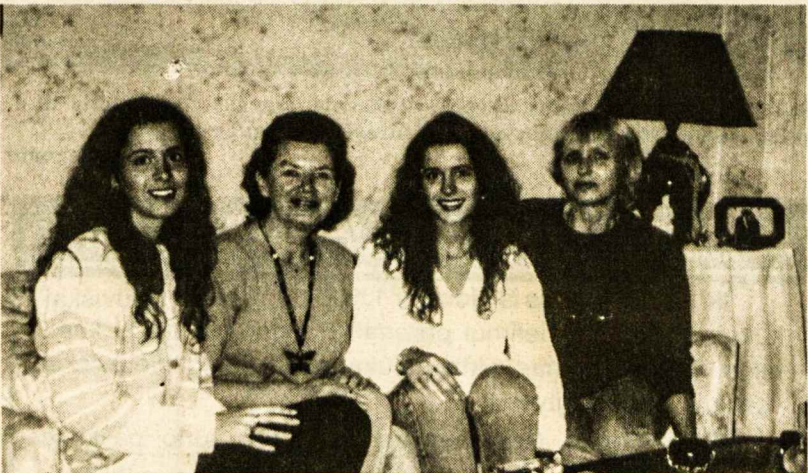
Sklaidant Toronto Prisikėlimo parapijos išleisdamą 1987 m. kalendorių, kai kurie jo puslapiai vertia susimąstyti. Kalendoriaus pradžioje – Kanados ir Lietuvos himnų tekstai. Toliau – 12 puslapių, skirtų visiems metų mėnesiams, kurių vardai apipavidalinti tautiniais motyvais, o šalia – kiekvienam mėnesiui pritaikinta iliustracija; pvz. sausui – smėlio laikrodžio (metų pradžia), vasariui – vėliava su Vyčiu (Nepriklausomybės šventė), kovui – Lietuvos karalaitis šv. Kazimieras (jo mirties diena), balandžiui – vėlykiniai margučiai, gegužei – motina su kūdikiu (Motinos diena).

Ir štai – puslapis skirtas birželio mėnesiui. Kokį įvykį ar mintį kalendoriaus dailininkas pasirinko šiam mėnesiui pavaizduoti: Tėvo dieną, mokslo metų pabaigą, vasaros pradžią, Antanines, Jonines, Petrinės, o gal gegužines, paprasto žiedo ieškojimą...? Deja, dailininkui birž-

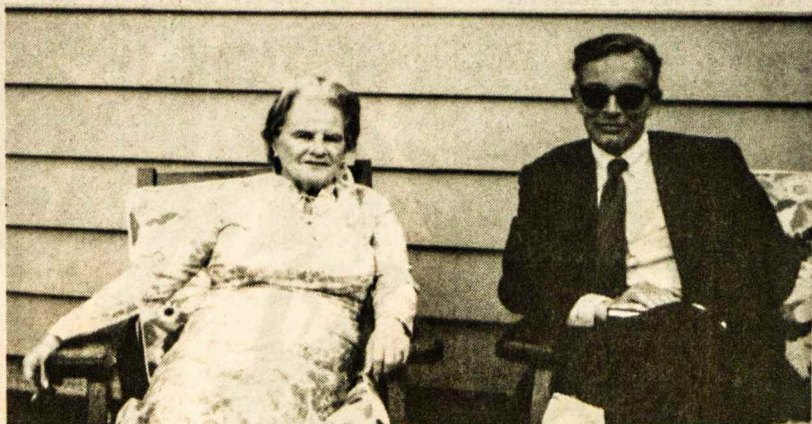
lio mėnuo – ne linksmybių ir ne legendų laikotarpis. Šio mėnesio požymiai jis pasirenka kraupų vaizdą: su durtuvu rankoje azijatiškų veido bruožų kareivį ir tolimoje degančias sodas. Dailininko pasamoneje, net ir po pusės šimto metų, yra išlikę liūdni, tragiški įvykiai, k.a. nepriklausomybės praradimas, okupacija iš rytų, pirmieji areštai ir kankinimai, masinių trėmimų pradžia, žudynės Rainių mokykloje, Pravienskės ir Červenės, didvyriškos sukilimas, okupantai iš vakarų, antroji okupacija iš rytų ir jos pasekmės, būtent, rezistencijos kovos, nauji areštai, trėmimai, žudymai...

Ne tik kalendoriaus dailininkui, bet ir kiekvienam lietuviui birželis yra ir bus skaudžių prisiminimų mėnuo.

Giliai mąstantis Nobelio premijos laureatas A. Solženitsinas po 20 metų tremties nesenai sugrįžo į savo gimtąjį kraštą Rusiją ir pirmiausia aplankė rytinio Sibiro koncentracijos stovyklą "sostinę" Magadaną.



MILDA LENKAUSKIENĖ, Pasaulio lietuvių bendruomenės vicepirminkė švietimo reikalams (antra iš kairės), su Vasario 16 gimnazija lankiusiom Argentinos lietuvaitėmis LAURA ir ALEKSANDRA BORSINI-PUNDYTEM ir jų mama A. P. BORSINI, I-jo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovė iš Argentinos



A.a. ambasadorius STASYS LOZORAITIS 1984 m. liepos mėnesį su AURELIJA M. BALAŠAITIENE Detroite

Liūdesio ir užuojautos elegija

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Kaip žaibas iš giedro dangaus, žinia apie ambasadoriaus a.a. Stasio Lozoraitio mirtį šukrėlė viso pasaulio lietuvių, ypač tuos, kurie turėjo laimę jį pažinti.

Sena istorija yra ta, kad mano a.a. mamytė ir velionies teta, jo tėvo sesuo Julija Lozoraitytė-Vaicekauskienė buvo mokyklos suolo draugės, kartu baigusios Kauno Ignatjevos gimnaziją. Kai buvau mažą mergytę, vasaros metu su mamyte kelis kartus buvau nu-

važiavusi paviešėti Julijos Vaicekauskienės Kamelijos dvare netoli Kėdainių. Kai 1953 ar 1954 m. velionies tėvas Stasys Lozoraitis lankėsi Klivlande, jam buvo suruoštas labai iškilmingas priėmimas "Hollenden" viešbutyje, kur buvo įskabin-ta Lietuvos trispalvė. Tada tai buvo nuostabi retenybė. Jis nepaprastai nudžiugo susitikęs su mano mamyte.

Su ambasadoriumi a.a. Stasiu Lozoraičiu paskutinį kartą kalbėjau 1993 m. birželio mėnesį Southfielde įvykusios konferencijos metu ir turėjau progą susipažinti ir su jo žmona Daniela.

Patyrusi apie jo mirtį, norėjau kuo skubiausiai pareikšti savo užuojautą našlei, bet... skaitau pranešimą gautą fak-su, kuriame štai kokie nurody-mai anglų kalba: "Užuojautos mirusio ambasadoriaus šeimai galima siųsti šiuo adresu: c/o Mrs. Angele Bailey, 2567 Five Oaks Road, Vienna, VA 22160".

Krūptelėjau. Kodėl adresuoti ne našlei, ne velionies broliui? Kur jie slapstosi ir kodėl? Kas juos slepia? Net šeimos narių vardų nėra!

Netrukus paaškiejo, kad laidotuves būsiančios "privat-čios" ir kad be pakvietimų negalima net gedulingose Mišiose dalyvauti. Atrodo, kad "šeimos vardu" visa laidotuvių tvarka buvo organizuojama Lietuvos ambasadoje Vašingtone tarnavusių asmenų, kurie, Stasį Lozoraitį atšaukus iš pareigų, viešai per spaudą pareiškė savo protestą ir pranešė pasitraukia iš pareigų.

Tuo būdu dabartinė Lietuvos ambasada Vašingtone liko sukompromituota svetimtaučių akyse, nors ji teisėtai atsovauja nepriklausomai Lietuvos respublikai. Ji net laidotuves neturėjo teisės dalyvauti ar bet kokią informaciją duoti. Ambasadoriui būvę pranešta, kad jam negalima atvykti į gedulingas Mišias.

Didžiajai Amerikos spaudai, kaip "New York Times" ir "Washington Post", informaciją teikė buvęs ambasados tarnautojas Viktoras Nakas.

Oriai pasielgė Lietuvos ambasada, atidariusi užuojautų knygą, paskelbusi dveju dienų gedulą, išstačiusi a.a. Stasio Lozoraitio portretą ir jo biografiją...

Ne, Stasys Lozoraitis nebuvo privatus asmuo, ir negirdėtas dalykas, kad paskutinei pagarbai atiduoti reikalingi kvietimai ir net draudimai.

Reikšdama užuojautą našlei ir velionies broiui, reiškiu savo apgailestavimą dėl tokio organizatorių elgesio, neleidusio lietuvių visuomenei pagerbti Velionies kaip tauraus lietuvi, nepriklausomybės kovos ir meilės Lietuvai simbolio.

Lietuvos ambasada yra teisėta Lietuvos diplomatijos institucija, kurios nei užgaulioti, nei ignoruoti negalima. Svetimtaučiams nėra įdomios mūsų rietenos, bet jie yra priversti stebėtis lietuviško solidarumo ir pagarbos stoka. Graudu...

Kadangi negaliu poniai Danielai Lozoraitienei tiesiogiai pasiųsti užuojautos, ją reiškiau per spaudą, užjaučiu jos skausmą ir pati galiausiai išgyvenu jos tauraus vyro praradimą. Tai mano jam pagarbos išreiškimo elegija...

SPAUDUVE **PRINTING**
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimanamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių pakėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus

tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmdienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmdienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmdienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščių.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario

(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefonu Skambinkite apylinkių numeriai: U.P.S.
416, 519, 705 1-800-668-7100
613, 514 1-800-465-2876
403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plius \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plius \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar pinigine perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.



Linksmas pabaigos "Suktinis" Mažojoje tautinių šokių šventėje Jaunimo centre Čikagoje 1994 m. birželio 19 d. Nuotr. Z. Degučio

Šoko, trepsėjo – "Draugui" padėjo

Mažoji tautinių šokių šventė Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Jaunimo centre, Čikagoje 1994 m. birželio 19 d. buvo neeilinis subruzdymas. Po ilgų repeticijų pasirodė tautinių šokių pynė, kurią "Draugui" paremti paaugojo šokėjai, o žiūrovai norėjo juos pamatyti ir dar paremti "Draugą".

Didžioji Jaunimo centro salė greitai prisipildė svečių. Dariaus Polikaitis akordeono lydimi, įžygiavo dviem takais septynios tautinių šokių grupės su šimtu šokėjų. Išsirikiavo nuo durų iki scenos. Jų dauguma jauni, bet buvo ir veteranų.

Ir jauni, ir seni

Pirmiausia pasirodė "Spindulys" – patys jauniausieji. Šią grupę 1976 m. Lemonte subūrė Rasa Poskočimienė ir iki šiol jai tebevadovauja. "Spindulys" yra dalyvavęs visose tautinių šokių šventėse, talkinęs ir Dainų šventėse, yra gastroliavęs ir kituose lietuviškuose telkiniuose. Rasai Poskočimienėi grojant akordeonu, spinduliečiai gyvai ir grakščiai pašoko "Jaunystės šokį", "Vėdarą" ir "Žiogelius".

Antroji grupė buvo "Lėtinai", kurią sudaro šokėjai veteranai. Grupę įkurta 1975 m. ir tebešoka iki šiol. Jai nuo pat pradžios vadovauja Nijolė Jasėnaitė-Pupienė. Grupė dalyvavo visose tautinių šokių šventėse ir pasirodė kitomis progomis. Veteranai pašoko "Audejėlę" ir "Aušrelę". Akordeonu grojo Darius Polikaitis. Kalbėtoja, pristatydama šią grupę, sakė, kad jie paprastai 3 metus ilsisi ir tik 4-tais rečiau tautinių šokių šventėse. Šį kartą jie padarė išimtį. "Šokam "Draugui" sakė ji, "kad jis nepavargtų ir kiekvieną dieną mus lankytų".

Tretieji šoko Lietuvos Vyčiai. Ši grupė įsteigta Čikagoje 1964 m. Frank Zapolio, kuris jai vadovauja iki šiol kartu su Lidija Ringiene. Lietuvos Vyčiai neseniai paruošė lietuviškų vestuvių vaidinimą. Jie

kasmet šoka Čikagos Mokslo ir pramonės muziejaus kalėdinėje programoje ir yra dalyvavę tautinių šokių šventėse. Pasirodo ne tik lietuvių, bet ir sveitintaučių renginiuose. Jie pašoko 3 šokius: "Geltieji lineliai", "Rugučiai" ir "Kepurinė". Akordeonu palydėjo Algimantas Barniškis.

Su vaidyba ir humoru

"Grandies" grupė buvo ketvirtoji. Ji yra seniausia įkurta (1953) ir labai mėgstama visur, kur tik pasirodo. Jos vyr. vadovė yra Irena Smielauskienė, dirbanti kartu su Violeta Fabianovich, Rėda Plūrienė ir Dalia Bilaišyte. Grupę sudaro daugiausia studentai. "Grandis" dalyvavo visose tautinių šokių ir dainų šventėse, daugelyje programų, festivalių, gastroliavo ne tik JAV ir Kanadoje, bet ir kituose žemyuose, taip pat ir Lietuvoje, kur buvo labai gražiai sutikti. Čia studentai vyrai labai mieliai pašoko "Mikita", o studentės mergaitės – "Mikitiene". Ypač pilnas humoro, vaidybos ir grakštumo buvo, "Lenciūgėlis". Savo pasirodymą užbaigė "Rolianderiu" ir "Šokimėliu". Akordeonu jiems grojo Darius Polikaitis.

Po pertraukos šoko "Klumpė", įsteigta 1980 m. Jai vadovauja Stasys ir Giedrė Milašiai. Ši tautinių šokių grupė pasirodo lietuvių ir amerikiečių renginiuose. Ji kasmet dalyvauja Milwaukee, Wisc. "Holiday Folk" festivalyje. "Klumpė" gražiai pašoko "Ketvirtainį" ir "Putinėį". Šis šokis yra jų sukurtas poeto Mykolaičio-Putino 100 m. sukakties prisiminimui. Šokiams akordeonu grojo Rasa Poskočimienė.

Po jų šoko grupė "Vijūnas". Tai vienas iš jaunesnių vienetų, įkurta 1991 m., besirušiant IX-jai Lietuvių tautinių šokių šventei. Grupės vadovė – Rita Kežėlienė. Grupė pasirodo lietuviams ir kitataučiams. Dvi poros labai grakščiai ir meniškai pašoko "Klumpė".

Kanados lietuvių bendruomenės žinios

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje liepos 23 d. šventė savo 80 metų gyvavimo sukaktį. KLB valdyba ir visa Kanados lietuvių bendruomenė sveikina tėvynainius Argentijoje, linki ir toliau tęsti gražią bei prasmingą lietuvišką veiklą.

Anykščiuose liepos 1-4 d.d. vyko PLB valdybos, kraštų bendruomenių valdybų, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos, kraštų lietuvių jaunimo sąjungos valdybų pirmininkų bei jų atstovų suvažiavimas. KLB valdybai atstovavo pirm. A. Valčiūnas.

Lietuvos švietimo ministerija atsiuntė KLB valdybai laiška-pašaką už gautus kompiuterius bei įvairius kompiuterinius įtaisus (125 dėžės). Tai labai reikalinga dovana Lietuvos mokykloms.

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdyje Danutė Garbaliuskienė perėmė pirmininkės pareigas iki naujų rinkimų rudenį.



Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai riša knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

tę. Dabar grupei vadovauja Virginija Jurcienė. Akordeonu grojo Darius Polikaitis. Jie pašoko gerai paruoštas "Vakaruškas", "Per giria, girelę", švelnų mergaičių šokį su gėlėmis, ir "Suktinį".

Pas mus jau tokia tradicija, kad tautiniai šokiai baigiami "Suktiniu". Todėl pranešė, baigdama programą, sakė: "Baigiamė Čikagoje, pradėsimė Vilniuje". Tada pro šonines duris prieš sceną susirinko šokėjų grupės. Šokdami suktinį, visi išsisuko iš salės.

Padėkos, sveikinimai

Nors žiūrovai audringai plojo, šokėjai šokių nebekartojė, išsirikiavo scenoje ir prieš ją kartu su savo vadovais ir "Draugo" atstovais.

Marija Remienė, "Draugo" renginių k-to pirmininkė, dėkojo vadovams ir šokėjams už šią šventę, kurią jie skyrė "Draugui", šventės koordinatorei Nijolei Pupienei, visiems talkininkams bei svečiams, atėjusiems pasidžiaugti šia mažąja tautinių šokių švente. Linkėjo gražiai pasirodyti Lietuvoje ir pakviėtė vaišėms į kavinę.

Buvo malonu klausytis kiekvienos šokėjų grupės atstovų, sveikinančių "Draugą", linkinčių jam kuo geriausias sėkmės, kad jis nuolat mus lankytų. "Draugą" ir šią mažąją tautinių šokių šventę sveikino ir Illinois gubernatoriaus Jim Edgar atstovė Pat Michalski. Šokių grupių vadovai buvo apdovanoti gėlėmis. Šventės muziką koordinavo muz. Darius Polikaitis, apšvietimą tvarkė Vida Momkutė, o visą renginį koordinavo Nijolė Jasėnaitė-Pupienė.



Šokėjų poilsis prie Jaunimo centro Čikagoje, kur 1994 m. birželio 19 d. įvyko Mažoji tautinių šokių šventė dienraščiai "Draugas" paremti Nuotr. Z. Degučio

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

\$\$\$\$ SIUNČIAME DOLERIUS Į LIETUVĄ \$\$\$\$

KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir garantuotai pristatomi Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas, ir pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. Persiuntimas iki \$2,000.00 4% plius pristatymas. Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plius pristatymas.

* Siunčiant didesnes sumas, yra nuolaida.

* Galime nuvežti į Lietuvą palikimus ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą.

* Vaziuojant jums ilgesniam laikui į Lietuvą, mes galim persiųsti jūsų pensijos pinigų pagal jūsų nurodymus.

	AMERIKOS DOL.	KANADOS DOL.
Siunčiama suma		
Patarnavimas 4% arba 3%		
Pristatymas į rankas	12.00	15.00
Iš viso:	\$00	\$00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
Tel.	Tel.	

Rašyti čekį arba pašto perlaidą (money order) KAIRYS BALTIC EXPEDITING ir siųsti 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6. Turėdami klausimų skambinkite Vytui ar Genei Kairiams, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980



Lietuvos mokykloms anglų kalbos dėstymo programas sudarant, mažą pertraukėlę RITOS PANKIENĖS (sėdi viduryje) vardinį progą. Už jos stovi torontietė IRENA ROSS

Kanados talka Lietuvos mokykloms

1992-1994 m., valdžios remiami, 40 Kanados švietimo specialistų darbavosi devynis mėnesius Baltijos valstybėse. Lietuvoje darbavosi penki Kanados lietuviai

IRENA ROSS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Naujų programų kūrimas ir įgyvendinimas

1993 m. gegužės pabaigoje į Lietuvą buvo pasiųsti penki specialistai penkioms savaitėms. Jų tikslas buvo vadovauti programų sudarymui bendradarbiaujant su Lietuvos aukštesniųjų mokyklų dėstytojais. Buvo sudarytos trys grupės pagal specialybes: anglų kalbos programos sudarymo grupei teko vadovauti man, į Vilnių sugrįžusiai jau antrą kartą. Su manimi labai intensyviai per visas penkias savaites dirbo aštuonios dėstytojos iš Vilniaus, Alytaus ir Utenos. Verslo mokyklų programos sudarymo grupei vadovavo du specialistai iš Kanados – James Raynor iš Toronto Centennial College ir lietuvė dėstytoja Lydijs Dragūnienė, iš Montrealio, Champlain College.

Dėl sunkumų rasti tinkamus vertėjus tokiame tikslumo reikalaujančiame darbu Lydijs teko dviguba pareiga. Be programos kūrimo teko ir vertėjauti savo kolegai iš Kanados James Raynor. Jų grupėje talkino devynios lietuvių mokytojos, lankiusios abiejų ankstyvesnių kanadiečių specialistų dėstytus verslo mokyklų kursus.

Turizmo mokyklų programos sudarymui vadovavo Ian McVitty iš Otavos Algonquin College, kuris irgi turėjo dirbti per vertėjus. Jo grupė susidarė iš trijų naujai specialybei ruošiamų lietuvių. Kiek sąlygos leido, turizmo grupei talkino Antanas Šileika iš Toronto Humber College, penktasis kanadiečių grupės narys ir šio penketuko koordinavimas. Jis per tris Lietuvoje praleistas savaites sumaniai koordinavo šio laikotarpio darbus ir taip pat padėjo paruošti programą atvykstantiems į Kanadą Lietuvos pareigūnams.

Dirbome intensyviai atskirose grupėse keturias dienas per savaitę nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, o penktadieniais kolegos mus vežiodavo į kitų miestų aukštesnias mokyklas, kur susipažindavome su jų būkle. Aplankėme Uteną, Klaipėdą ir Kauną. Savaitgaliais mums aprodavavo tų vietovių turistines įdomybes. Visur apsidirbome studentų bendrabučiuose ir bendradaravome su tų miestų mokyklų vedėjais bei dėstytojais.

Mūsų sukurto programos palaipsniui jau įgyvendinama. Kadangi anglų kalba yra dėstoma visose mokyklose, tai jos dėstymui mūsų programa sukurta pagal Šiaurės Amerikos metodiką, "Anglų kalbos programa" aukštesniosios mokykloms" buvo išleista Lietuvos respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos 1993 m. rugėžio mėn., 78 psl. knygos pavidalu, 170 egz. tiražu. Verslo ir turizmo programos jau yra dėstomos arba ruošiamos dėstymui parinktoje mokyklose. Jos bus spausdinamos pagal reikala.

Nors atlikome svarbų darbą, sukurdami Lietuvos poreikiams tinkamas programas, dar didesnis uždavinys liko neatliktas, būtent – atitinkamos dėstomos medžiagos paruošimas ir pritaikymas naujų programų įgyvendinimui,

ypač verslo ir turizmo srityse. Daug ką reikėtų verstis iš anglų kalbos vadovėlių ir pritaikyti Lietuvai. Tai darbas ateities. Nuvežta iš Kanados labai daug geros aktualios medžiagos anglų kalba – iš viso apie 40 dėžių.

Lietuviai, latviai, estai – Kanados svečiai

1993 m. birželio viduryje, mums tebesidarbuojant Lietuvoje, ACCC iškviesti, šeši Baltijos kraštų atstovai praleido dvi savaites Kanadoje. Iš Lietuvos atvyko du švietimo ministerijos pareigūnai: Antanas Levickas ir Regina Levickienė (ne giminės). Apsistojo Torontose, aplankė įvairias kolegijas Ontario provincijoje pačiame Torontose ir už Toronto ribų. Taip pat lankėsi ACCC būstinėje ir užsienio reikalų ministerijoje Otavoje turėjo pasitarimus su atitinkamais pareigūnais. Nors laikas buvo trumpas, spėjo dar pamatyti Niagaros krioklį ir kitas krašto įdomybes. Su jais Kanadoje bendravo Antanas Šileika, Aušra Karkienė, Gabija Petruskienė ir kiti. Svečiai aplankė ir kai kurias lietuvių institucijas Torontose.

Keturi mėnesiai Lietuvoje

1993 m. nuo rugsėjo pradžios iš Kanados buvo paskirti trys specialistai – po vieną kiekvienai valstybei – praleisti vieną semestrą dirbant klasėje bendradarbiaujant su studentais. Kadangi turizmas yra viena iš mažiausiai iki šiol dėmesio susilaukusių sričių Lietuvoje, buvo parinktas turizmo specialistas Franz Kargl, turįs ryšių su Hamiltono Mohawk College ir su Niagara College. Jis išbuvo Vilniuje iki vidurio gruodžio.

Franz Kargl, gimęs Austrijoje, užaugęs ir mokslus baigęs Prancūzijoje, jau daugelį metų gyvena ir dėsto Kanadoje, o taip pat dirba įvairiuose tarptautiniuose projektuose.

Vilniaus aukštesniojoje prekybos mokykloje jis dėstė įvadinį turizmo kursą pagal vasaros metu naujai sukurto programą 52-ies pirmo kurso studentams. Keturi mėnesiai prabėgo labai greitai, nepaisant pasitaikiusio šaltesnio oro, gyvenant neapkrengiamame bendrabutyje ir be lietuvių kalbos. Jis dėstė visą laiką per vertėją, Vilniaus universiteto anglų kalbos dėstytoją, pasamdytą šio projekto lėšomis.

Franz Kargl turėjo dvi klases po 26 studentus. Su kiekviena grupe praleido po 8 valandas per savaitę – dėstė po 4-ias valandas per dieną nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, o penktadieniais vadovavo studentų ekskursijoms po viešbučius, restoranus ir kitas turistines įstaigas. Taisė uždavinius ir rašomuosius per vertėją. Viskas vyko sklandžiai, ir programa atlikta labai sėkmingai. Studentų pažymiai buvo pasigėrėtinai, o jų atsiliepimai apie šį kursą teigiami.

Specialus seminaras Rygoje – projekto užbaiga

1994 m. kovo mėn. įvyko paskutinis šios dvejus metus trukusios programos laikotarpis – bendras visų trijų Baltijos kraštų švietimo specialistų su pažindinimas su DACUM (De-

veloping a Curriculum) programa. Šis gvidavimo (analizės) metodas, sukurta Kanadoje 1968 m., yra labai gera priemonė, padedanti tarp kitko nustatyti rinkos poreikius darbo jėgos atžvilgiu.

Seminare, užtrukusiame dvi savaites, dalyvavo po dešimt kursantų iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Dėstė trys specialistai iš Kanados: Franz Kargl (vadovas) ir du talkininkai – Marilyn West ir Tom Evans iš Barrie miesto Georgian College. Dėstytojai aiškino angliškai, o vertėjai vertė į rusų kalbą, nes ši buvo visiems suprantama kalba. Tai buvo praktiškas, bet be didesnio entuziazmo priimtas sprendimas. Bet kas suplanuota, įvykdyta – kursantai buvo išsamiai supažindinti su DACUM programa. Seminaras baigtas kovo 25 d. ir tuo pasibaigė visas projektas.

Kas pasiekta?

Per devynių mėnesių laikotarpį, projektą vykdančių Lietuvoje aplankė 20 Kanados atstovų – tryliką dėstytojų artimai bendravo su maždaug puse šimto Lietuvos dėstytojų, studentų ir administratorių. Be to, visi 20 turėjo įvairius susitikimus keliuose Lietuvos miestuose. Mano apskaitai, man, kanadiečiai švietimo klausimais painformavo apie tūkstantį Lietuvos gyventojų. Buvo taip pat paminėti Lietuvos spaudoje ir televizijoje.

Kadangi artimai bendravo su gana dideliu būriu žmonių visoje Lietuvoje, neįmanoma jų visų išvardinti. Bet paminėsiu bent kelis, kuriems teko bendradarbiavimo ir programos globijimo atsakomybė (kai kurie iš jų jau nebėra čia minėtose pareigose): Kultūros ir švietimo ministerio pavaduotojas Vincentas Dienys; ministerijos pareigūnai – Sigita Kryžius, Antanas Levickas, Regina Levickienė; aukštesniųjų mokyklų direktoriai Vilniuje: Algirdas Sadaunynas, Rimantas Duraševičius, Minda Čechavičienė; Kaune – Gediminas Mačys ir Mindaugas Misiūnas.

Ir jaučiuosi nuskriaudusi tuos, kurių pavardžių čia neįmanoma buvo suminėti; visi dirbo iš pietų ir iš širdies. Per drauge praleistą laiką labai suartėjome ir kartu dirbdami pasiekėme daugiau, negu normaliai įmanoma per palyginus trumpą laiką. Tikimės, kad šis Kanados įnašas Lietuvos švietimui paliks ilgalaikius pėdsakus ir įsigainių prisidės prie kasdieninio gyvenimo pagerėjimo.

PADĖKA

Dėkoju Jums, kad pasiryžote atvažiuoti į Lietuvą, kad labai nuosirdžiai, o ne iš aukšto su mumis bendravote. Mes daug ko neturime, bet mūsų širdys atviros gėriui, o gyvenimas išmokė skirti tikrus ir netikrus dalykus. Tiek metų išbuvę tarp negyvy žmonių, pajutome tokią šilumą ir tikrą pagalbą, kokią galėjo suteikti tik laisvi, aukštos kultūros žmonės. Giliausia pagarba Jūsų mokykloms vadovai ir tiems žmonėms, kurie organizavo tokius puikius kursus ir atsiuntė ne tik aukštos kvalifikacijos, bet ir labai gerus žmones. Nuo šiol Kanada jausiu didelę meilę. Stasė D.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu – 115 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Naujas sumanymas

Svarstykite mūsų kultūros atstovavimo reikalą

DR. ALFONSAS EIDINTAS,

Lietuvos ambasadorius
Vašingtone

Lietuvių spaudoje ne kartą esame skaitę — kiekvienas lietuvis užsienyje yra Lietuvos ambasadorius, ir tai yra absoliuti tiesa. Daugybė amerikiečių apie mūsų tautą, valstybę, jos istoriją ir kultūrą sužino iš JAV gyvenančių lietuvių. Su savo kultūrinėmis institucijomis, dainų ir šokių kolektyvais, koncertais, parodomis užsienio lietuviai yra daug nuveikę, propagodami Lietuvos vardą ir Jungtinės Valstijos ir kitose Vakarų šalyse, ypač Lietuvos okupacijos metais.

Nebus jokia sensacija, jeigu pasakysiu, kad tokio pobūdžio ir labai mums svarbi tautiečių užsienyje veikla tebebaltai labai prasminga ir dabartinei nepriklausomai Lietuvai ir jaunosios kartos lietuviukų auklėjimui tautine dvasia užsienio šalyse, tame tarpe ir JAV.

Devyni mėnesiai ambasadoriaus pareigose Vašingtone man jau ne kartą įrodė, kaip svarbu turėti vietos lietuvių paramą ne tik ambasados pastato remonte ar jos kasdieninėje veikloje, bet ir paramą kultūrinėje srityje. Taip Vašingtone miestui organizuojant etninius kultūrinius pasirodymus šiemet maloniai padėjo Baltimorės lietuviai, atsiuntę jaunimo šokių grupę, kuri ne tik gražiai pasirodė, bet ir atstovavo viso pasaulio lietuvių šokiui, sutapę Lietuvai daugybę lėšų, jei tokia šokių grupė būtų tekę, sakykime, atsivežti skubos tvarka iš pačios Lietuvos. Manau, kad tokių atvejų bus dar ne vienas, ir lietuvių kolektyvai turės daugybę progų šokti ir dainuoti ne tik JAV lietuviams, bet ir kitiems amerikiečiams.

Kur centras?

Nereikia būti pranašu, kad jau šiandien galėtume drąsiai pasakyti — Vašingtonas nebuvot nebus nei lietuvių kultūrinio gyvenimo centru, nei ta vieta, kuri galėtų teikti visai Amerikai kultūrinę informaciją apie lietuvių tautos pasiekimus, jos kalbą, mokslo įstaiigas, koncertuoti, rengti įvairias parodas ir pan. Nenoriu įžeisti kitų miestų lietuvių bendruomenių, bet lietuvių kultūros centrui ir toliau lemta būti Čikagoje.

Čikagoje koncentruojasi gausios jaunimo meninių kolektyvų grupės, veikia lietuvių kultūrinės institucijos — bibliotekos, archyvai, parodų salės, muziejai, kuriuose dirba kvalifikuoti žmonės, aukodamiesi lietuvių kultūros labui, dažniausiai be jokio už tai materialinio atlyginimo, laisvalaikio metu. Čia daugybė lietuviams priklausančių pastatų, koncertams ir susitikimams tinkančių salių, be to, ir tai svarbiausia — lietuvių parengimus daugiausia lankančių žmonių, sugebančių surengti ir iš Lietuvos atvykstančių netgi labai didelį chorą ar kitokio pobūdžio meno kolektyvų koncertus.

Dar svarbesnė yra mūsų kultūros apskritai reprezentacija Amerikoje. Ambasada Vašingtone kasdien gauna daugybę užklausimų iš asmenų ir Amerikos institucijų apie Lietuvą ir lietuvius. Neturėdami kultūros pareigūno, šiam darbui specialiai skirto žmogaus, susiduriame su nemažomis problemomis. Gerai dar, kad JAV LB padovanojo kelis tūkstančius informacinio-kultūrinio pobūdžio lankstinukų „Lithuania“, už kuriuos labai esame dėkingi p. Reginali Narušienai. Šiaip pat atsiginau nuo klausimų ir ambasadoje paruoštais informacijos puslapiais. Tačiau ir šis baras reikalauja daugiau talkininkų bei tam skirtų tokio pobūdžio leidinių, kurie jau pradėti rengti ir Lietuvoje.

Vokietijos pavyzdžiu

Mūsų žvilgsnis dėsninai nukrypo į kitų valstybių patirtį šiuo klausimu. Štai Vokietija visame pasaulyje yra išplėtojusi Goethe's instituto tinklą. Šio instituto tikslas, sakoma jo statute, skatinti tautos kalbos studijas užsienyje ir tarptautinį kultūrinį bendradarbiavimą. Kodėl mums, lietuviams, nepabandyti sukurti ką nors panašaus, sakykime, Lietuvos kultūros institutą Čikagoje, kuris rūpintųsi lietuvių kalbos studijomis, skleistų lietuvių kultūrą Amerikoje ir prisidėtų prie tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo?

Mano supratimu Lietuvos kultūros institutas (kol kas sąlyginai jį taip vadinkime, žymėdami jį santrumpa LKI) būtų bendra Lietuvos ir Išeivijos valdoma lietuvių kultūros institucijų Čikagoje laisva, savanoriška draugija, kurią remtų Lietuvos respublikos Užsienio reikalų ministerija. LKI tad susidėtų iš dabar esančių ir veikiančių lietuvių įstaigų, pavyzdžiui: Lituanistikos studijų ir tyrimo centro (jo bibliotekos ir archyvo), Lituanistinių mokyklų, kuriose būtų pradėti organizuoti lietuvių kalbos kursai ir visiems to norintiems ir pageidaujantiems amerikiečiams. Čiurlionio galerijos, Jaunimo centro salės ir kavinės, S. Balzeko muziejaus ir panašiai (šiuo atveju labai pageidautina išklausti ir gerbiamų skaitytojų nuomonės). Šios Čikagos lietuvių įstaigos susivienytų į tam tikrą draugiją, kuri vadinėtųsi Lietuvos kultūros institutu ir bendradarbiautų su Lietuvos URM. Suprantama, kad susivienijusios ir draugiją visos Išeivijos institucijos išlaikytų pilną savo autonomiją.

Prašau nesuprasti, kad Lietuva čia tvarkysis su vietos lietuvių įstaigomis kaip koks šeimininkas — visi bus savo srities ir įstaigos šeimininkai, bet visi bendrai pasiskirsys labai konkrečiais veiklos uždaviniais. Į LKI valdybą Lietuvoje įeity visų politinių partijų po vieną atstovą, valstybės prezidentas, seimo vadovai, užsienio reikalų ministeris, kurie sprestų strateginius to instituto veiklos klausimus ir skirtų, metams bėgant, vis didesnes lėšas, nes ilgai nei Lietuvos valstybė stiprės ekonomiškai. Kol kas LKI daugiau turės būti remiamas JAV lietuvių institucijų.

Ką LKI turėtų veikti?

Tai būtų ne pelno siekianti įstaiga, kuri skatintų Amerikoje lietuvių kalbos studijas ir jas organizuotų, ruošytų ir leistų joms vadovėlius ir mokyto priemonėmis drauge su Lietuvos mokslo įstaigomis, organizuotų lietuvių dailininkų parodas, meno kolektyvų koncertus Amerikoje, vietos lietuvių meno kolektyvų pasirodymus ir nelietuvių auditorijai, skleistų kultūrinę informaciją apie Lietuvą amerikiečių visuomenėje, rūpintųsi gauti stipendijas amerikiečiams, norintiems studijuoti lietuvių kalbą Lietuvoje ir panašiai. Šias funkcijas reikia labai gerai mums išdiskutuoti, ypač ruošiant LKI statutą.

Su šiais esminiais tokios įstaigos sudarymo principais esu supažindinęs prezidentūrą, URM, kai kuriuos Lietuvos politikus. Apie tai kalbėjau si būdamas Čikagoje su žinomais visuomenininkais S. Baru, M. Remiene, prof. T. Reimeikiu, prof. J. Račkausku. Tai idėjai yra pritares ir Alg. Gečys. Trumpai apie tai esu kalbėjęs ir Čikagos lietuvių radijo klausytojams. Visi tam sumanymui neprieštaravo, iš esmės pritare.

Kokia būtų nauda?

JAV lietuvių institucijos, sudariusios LKI, gautų tikrą savo tęstinumo garantiją, pastovią paramą iš Lietuvos. Jos pasiektų, kad lietuvių kultūriniai renginiai išeitų vien iš lietuviškos bendruomenės ribų ir supažindintų su lietuvių kultūra vis daugiau amerikiečių, populiariau Lietuvą Amerikoje. Lietuviška veikla įgautų vis naujų impulsų. Diplomatinė Lietuvos tarnyba užsiimtų tiesiogine savo veikla, kultūros atstovavimo funkcijas užleisdama LKI-ui. Lietuva pasinaudotų ilgamete JAV lietuvių kultūrinės veiklos patirtimi ir jos baze, kuri tautai nebepražūtų. Mes užtikrintumėme priaugančiai kartai ne tik lietuviškos veiklos prasmę, bet ir didelį, kilnų tikslą. Tokia forma būtų už-

tikrintas tikrai vaisingas Lietuvos ir užsienio lietuvių bendradarbiavimas asmeniniame, kolektyviniame ir valstybiniame lygmenyje.

Žvelgiant į ateitį

Tokie būtų empiriniai, dar labai primityvūs ir iki galo neišstobulinti mano samprotavimai šia svarbia mums visiems tema. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas ir jos įtvirtinimas tarptautiniuose santykiuose nesugrįžtamai eina į priekį. Planuokime tai, ko reikia jau rytoj ir ko mums labai reikės už kelių ar kelių dešimčių metų — negyvenkime šia diena. Rytojais gali atnešti ir naujų reiškinį bei vėjų. JAV lietuvių kultūrinė veikla, atsikūrus Lietuvos valstybei, taip pat turi turėti ir įgyti naujų momentų — dabar jau reikia ne vien lietuviškų parengimų. Mes turime ieškoti vis daugiau naujų draugų ir mūsų valstybės simpatikų visoje Amerikoje. Tad pabandykime bendromis jėgomis surasti tas naujas formas ir būdus, kaip drauge galime pristatyti savo tautą ir valstybę šiame krašte. Juk niekur kitur Lietuva neturi ir dar greitai neturės tokių galimybių, kurias šimtai tūkstančių lietuvių išeivių per ilgus savo darbo ir pasiaukojamos veiklos metus sukūrė Jungtinės Amerikos Valstijose.

Juk viskas, ką čia lietuviai kūrė ir statė daryta ne tik sau, bet ir Lietuvai. Įamžinkime jų pastangas naujais sumanymais ir bendra veikla.

Šios pastabos ir idėjos, saivai suprantama, turi būti gerai tarp mūsų suprastos, aptartos, išdiskutuotos ir apmąstytos. Gaisras šiuo klausimu nedega, tačiau labai siūlyčiau visiems lietuviams, turintiems gerų pasiūlymų, kad ir prieštaraujančių manajam, parašyti ambasada arba JAV LB vadovams, ką jie manytų ir kokias savo pastabas turėtų. Lietuvių institucijų vadovams būtų žymiai paprasčiau daryti tam tikrus sprendimus, žinant kiekvieno lietuvių nuomonę ir konkrečius pasiūlymus.

Pagalvokime visi. Viena galva gerai, bet dvi — dar geriau. Pasitarkime lietuviškai tarpusavyje, galvokime bendrai apie save, savo vaikus ir rytdienos Lietuvą. Juk seniai visiems žinoma — daug rankų didelę našą pakelia.

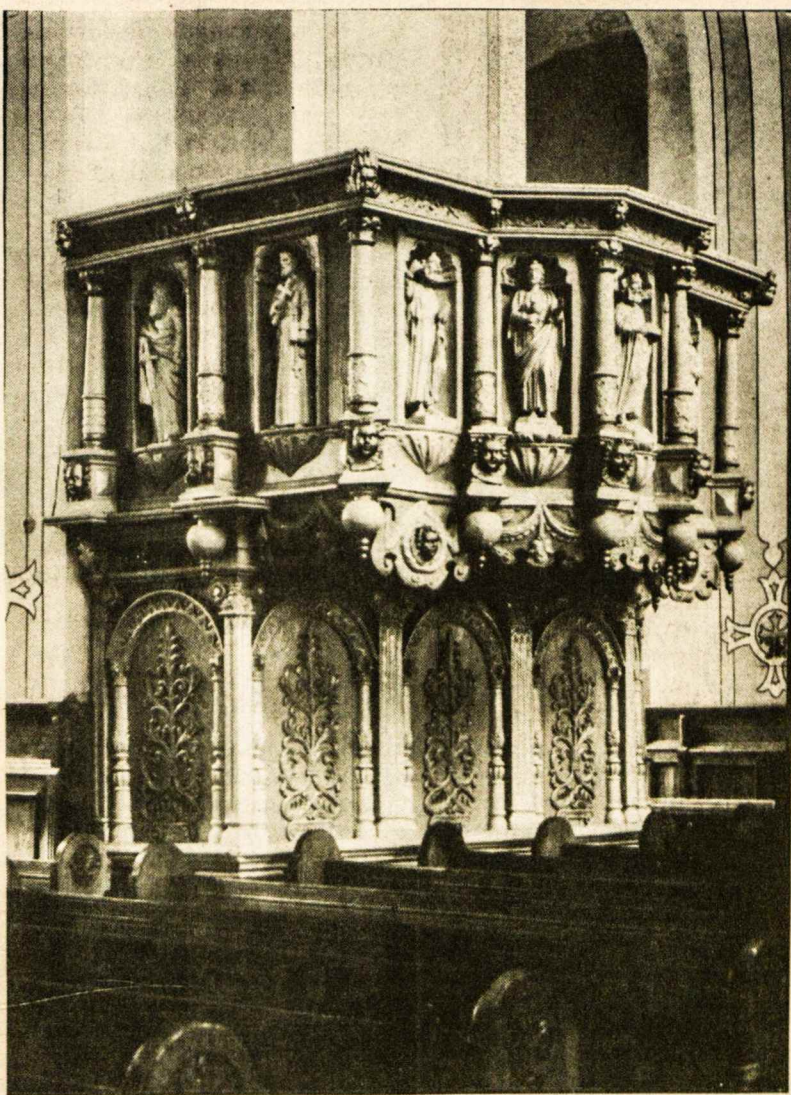
Red. pastaba. Sumanymas vertas visų dėmesio. Planuojamas Lietuvos kultūros institutas savo veikla turėtų apimti ne vien JAV-bes, bet ir visą Šiaurės Ameriką. Kaip Lituanistikos institutas, Tautinių šokių institutas, kaip dainų švenčių bei tautinių šokių rengėjai apima ir Kanados lietuvius, taip ir LKI neturėtų ribotis vien JAV. Laukiame pasisakymų iš „TŽ“ skaitytojų.



Pagerbiant žymųjį mokslininką ir rašytoją Ivar Ivask, jo „Baltic Elegies“ skaito LAIMA ŠULAITYTĖ-DAY ir VAINIS ALEKSA. Nuotr. E. Šulaičio



Kovo 11-tosios minėjimo Čikagoje, įvykusio 1994 m. kovo 13 d., programos dalyviai. Iš kairės: Kristina Jonušaitė, Valdas Vasiulis ir Kristina Mikaitė. Nuotr. Ir. Kriaučiūnienės



Nuostabaus grožio Kretingos šventovės XVII š. medinė sakykla su vienuolika skulptūrų. Nuotr. Alf. Laučkos

Keturioliktoji baltistikos konferencija

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagoje veikiančio Illinois universiteto patalpoje 1994 m. birželio 8-11 d.d. įvyko kas dveji metai (Association for the AABS Advancement of Baltic Studies) organizacijos rengta keturioliktoji iš eilės baltistikos studijų konferencija, kurią surengė šios draugijos vicepirmininkas dr. Robertas Vitas.

Konferencija pradėjo Illinois universiteto (University of Illinois at Chicago) kancelerius dr. James Stukel. Čia susirinkusius sveikino ir pats rengėjas dr. Robertas Vitas. Kalbėjo taipgi Lituanistikos tyrimų bei studijų centro (Lithuanian Research and Studies Center) pirm. dr. Jonas Račkauskas. Jis papasakojo apie jo rūpesčius surengti spaudos parodą (daugiausia iš jo įstaiigos ir Pasulio lietuvių archyvo fonduose esamų leidinių, kurių čia išstatyta apie 250), liečiančių šios parodos konferencijos temą „Baltijos šalių nepriklausomybės ir tapatybės“.

Šioje konferencijoje padaryta apie 140 pranešimų. Jų temomis ir pranešimų pavardės išspausdintos gražiai išleistoje konferencijos programoje. Lietuviai skaitė 22 pranešimus. Septyni dalyviai buvo iš Lietuvos: istorikas Vytautas Žalys (dirbantis Lietuvos ambasadoje Vašingtone), Birutė Butkevičienė, Rimvydas Maskoliūnas, Juozas Kriščiūnas, Silvestras Gaižiūnas, Arūnas Blūdiūsis, Vilija Kazlauskienė. Aštuoni lietuviai pirminkavo sekcijų posėdžiams:

Robertas Vitas, Paulius Viskanta, Dalia Lukienė, Danguolė Kviklytė, Vytautas Žalys, Robertas Lorinskas, Audrius Dundzila, Saulius Sužiedėlis.

Vienas vakaras (birželio 10 d.) buvo skirtas neseniai mirusiam šios draugijos (AABS) veikėjui ir jos leidžiamam žurnalui — „Journal of Baltic Studies“ buvusiam redaktoriui Ivar Ivask pagerbti. Šis latvių-estų kilmės mokslininkas buvo pagerbtas visumos posėdyje, kuriam pirmininkavo Andrius Dundzila. Išsamų pranešimą skaitė Winsconsin'o universiteto prof. Valters Nollendorfs, buvo parodytas Latvijos televizijos paruoštas filmas apie tą mokslininką. Laima Šulaitytė-Dar ir Vainis Aleksa angliškai perskaitė dvidešimt jo parašytų „Baltic Elegies“. Kai kurias jų išverstas į lietuvių, estų ir lenkų kalbas, skaitė Vidas Dumasius, Tina Kirss ir Joana Mlynarczyk.

Šios baltiečių draugijos AABS pirmininku yra buvęs ir mūsdiškis prof. Tomas Venclova. Nauju žurnalo „Journal of Baltic Studies“ redaktoriumi paskirtas istorikas dr. Saulius Sužiedėlis.

Susitinka žmonės...

Susitinka žmonės,
Susitinka
Vasarom,
Šviesos žiemos.

O laukų
Žydėjimas aplinkui,
Paukščių, miško,
Kvepiančios tylos.

Po lašelių
Plečias, auga upė,
Ji — skaidri
Harmonijos spalva,
Debesys šilti
Ramybė rūpa,
Šviečia šiluma
Beržų kalva.

Susitinka žmonės,
Susitinka
Po saulutę mažą
Nešdami.
Kai apmirs gamtos
Žydėjimas aplinkui,
Šviesim savo saulėm —
Širdimi.

Valerija Vilčinskienė,
Mokyklos 4-4,
Gelgaudiškis 4461,
Šakių raj., Lietuva

Atsiųsta paminėti

ŠALTINIS, dvimėnesinis pasaulio lietuvių žurnalas nr. 1 ir nr. 2 (1994), 72 psl. ir viršeliai. Ilustruotas spalvotomis nuotraukomis. Vyr. redaktorius — kun. Petras Kavaliauskas, MIC. Red. adresas — Sodų g. 3, Panevėžys, Lietuva. Prenumerata Išeivijoje: su kalendoriumi \$12, be kalendoriaus \$8. Tiražas 1000 egz.

Antanas Klimas, LIETUVIŲ KALBOS DALYVIŲ VARTOSENA. Mokslo ir enciklopedijų leidykla. Vilnius, 1993 m., 84 psl. Tai „vieno žymiausių lietuvių kalbos tyrinėtojų, gyvenančių užsienyje, A. Klimo (g. 1924) knygėlė skiriama tiek Lietuvoje, tik užsienyje gyvenantiems skaitytojams“. Redaktorė — A. Sriubienė. Tiražas — 1,500 egz.



KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Niujorkiečio dail. Jono Rūtenio apysaką „Čiurlionis“ Vilniuje išleido „Vaga“. Ji supažindina skaitytojus su M. K. Čiurlionio gyvenimu nuo studijų dienų Leipzigerio konservatorijoje iki jo mirties Pustelniko sanatorijoje prie Varšuvos. Leidėjai dėjuojasi, kad apysakoje yra daug dar neatskleistų M. K. Čiurlionio gyvenimo įvykių, lietuvių kultūros istorijos faktų.

„Laiskų lietuviams“, Čikagoje leidžiamo žurnalo, metinė pavasario šventė gegužės 1 d. įvyko Jaunimo centro salėje. Pagrindinis dėmesys teko kasmet pravedamam straipsnių konkursui. Šventės dalyvis su šiemetiniu konkursu ir jo laimėtoja supažindino vertintojų komisijos sek. A. M. Jurkutę. Paskelbto konkurso tema buvo „Dešimt Dievo įsakymų“. Jo dalyviai buvo padalyti į suaugusių ir jaunimo grupes. Daugiausia dalyvių susilaukta iš Lietuvos. Suaugusių grupei iš ten buvo atsiųsti 83 straipsniai, jaunimo grupei — 20. Išeivijos lietuviams atstovavo tik keturi iš JAV gauti straipsniai ir vienas iš Italijos. Suaugusių grupėje dvi pirmąsias premijas laimėjo JAV lietuvi Aldona Kamantienė ir Obeliuose gyvenanti Diana Končienė. Jaunimo grupėje pirmoji premija paskirta Kauno jėzuitų gimnazijos auklėtiniai Aurimui Šukui. Premija buvo įteikta tik žurnalo šventėje dalyvavusiai A. Kamantienei. Vakaro programai vadovavo Nijolė Užubalienė. Koncertinę A. Raudonikio ir J. Indros dainų dalį, papildytą G. Verdžio operos „Simon Boccanegra“ arija, atliko sol. Algimantas Barniškis, baritonas iš Vilniaus, ir jam akompanavęs klaidietis muz. Anicetas Arminas. Vakaro dalyviams ir rėmėjams padėjo „Laiskų lietuviams“ red. kun. Juozas Vainys, SJ.

Tradicinė ateitininkų savaitė rugpjūčio 13-19 d.d. įvyks Tėvų pranciškonų sodyboje Kennebunkpore, JAV Maino valstijoje. Mišias kasdien atnašaus Ateitininkų federacijos kapelionas kun. dr. Valdemaras Kukuris. Pamokslų tema — „Seima ir laimė“. Jis taipgi skaitys paskaitą „Trys pagrindinės dvasinio gyvenimo atamos“. Savaitę bus pradėta ir užbaigta koncertais. Pradinio koncerto programą atliks sopranas Carmen Zayas ir tenoras Randy Kuvainis su pianiste Loraine Digrigorio. Baigiamasis koncertas su jai akompanuojančiu dr. Sauliumi Cibru yra įjungtas į atsiveikimo vakarą. Stovyklautojų taipgi laukia dvi paskaitos — Juozo Giedraičio „Lietuvos socialinis atkūrimas“ ir kun. Algio Gudaičio „Religinis auklėjimas Lietuvoje sovietinės okupacijos metais“.

Literatūros vakare pranešimą „Ateitininkų įnašas lietuvių literatūrai“ padarys ir savo eilėraščių iš spaudai ruošiamo rinkinio skaitys Paulius Jurkus. Pasaulio lietuvių dainų šventės išpūdišias žada dalytis Dalia Dziukienė.

Kompozitorius Alfonsas Mikulskis, M. K. Čiurlionio tautinio ansamblio įsteigėjas ir ilgametis vadovas, mirė JAV Klivlande 1983 m. spalio 14 d. Jo palaidos 8 m. liepos 2 d. perlaidoti Vilniaus Rasų kapinėse. Juos Vilniun nuvežė jo našlė Ona Mozolauškaitė-Mikulskienė.

Palaikę sutikimu Vilniaus orauostyje bei jų perlaidojimu rūpinosi šiam reikalui specialiai sudaryta komisija. Velionies palaikai pagal oficialų tvarkaraštį liepos 1 d. iš orauostio buvo nulydėti į Vilniaus arkikatedros Karališkąjį mauzoliejų. Gedulines Mišias liepos 2 d. arkikatedroje atnašavo jos rektorius mons. K. Vasiliauskas. Velionies A. Mikulskio sukurtas „Tautinės Mišias už kenčiančią Lietuvą“ giedojo sol. Jonė Vasionytė ir P. Budriaus vadovaujamas „Lietuvos“ ansamblis. Laidotuvių apeigas Rasų kapinėse atliko mons. K. Vasiliauskas. Giedėjo ansamblis „Lietuva“, grojo birbynininkai ir M. K. Čiurlionio ansamblio kanklininkė R. Daniūnienė. Oficialioji perlaidojimo dalis baigta atsiveikimo kalbomis. Tautinė meno gėlerion Vilniuje jau 1993 m. pradžioje buvo nuvežtas M. K. Čiurlionio ansamblio archyvas. Ten taip pat yra Čiurlioniečių išleistas kompozitoriaus A. Mikulskio kūrinių knygos „Dainos ir giesmės“ (1987), „Skambėkite, kanklės“ (1990), „Tau, brangi tėvyne“ (1991) ir M. K. Čiurlionio tautinio meno ansamblio monografija „Gimtosios žemės giesmės“.

Šiaulių dramos teatras sezoną užbaigė amerikiečių dramaturgo S. Shepardo pjesės „Proto melas“ premjera. Ją paruošė vilnietis rež. Algimantas Pociūnas. Sekanti sezoną 1994 m. rudenį jis planuoja artimesnius darbo ryšius su Šiaulių dramos teatru.

Skubūs Meškučių piliakalnio kasinėjimai šią vasarą buvo atlikti Marijampolės mieste. Mat tas piliakalnis, skalaujamas Šešupės, sparčiai irsta. Archeologiniams tyrinėjimams vadovavo Lietuvos istorijos instituto dr. Gintautas Zabiela. Radiniai liudija, kad piliakalnyje gyventa jau nuo pirmojo tūkstantmečio pradžios. Paskutinieji radiniai siekia XIII š. Rastieji lobiai papildys jau turimą archeologinę medžiagą apie jotvingius.

Šiaulių kraštotyrininkai metiniame susirinkime gegužės mėnesį aptarią prabėgusių metų veiklą ir išrenka darbščiausią kraštotyrininką. Jam įteikiama tradicinis Mikelio prizas, įsteigtas akcinės bendrovės „Venta“. Šiemet skulptoriaus K. Kasperavičiaus iš obels išdrožta šv. Roko skulptūrėlė buvo įteikta menotyrininkui Vytenii Rimkui. Mikeliaus buvo vadinami pirmieji kraštotyros entuziastai, apie 1930 metus vaikščioję po kaimus ir rinkę senus daiktus. Taip juos tada pavadino senų nereikalingų daiktų namo pastogėje turėjusi viena močiutė.

Poetas Justinas Marcinkevičius, pakviestas Lietuvos demokratinio moterų Alytaus skyriaus, viešėjo Dzukijos sostinėje ir skaitė eilėraščių gausiai susirinkusiems savo talento gerbėjams. Aldona Zinkevičiūtė „Lietuvos ryto“ skaitytojams pasakoja: „Daugiausia skambėjo jau žinomos poeto eilės, vis neprarandančios savo prasmės, nes, pasak poeto, rusų itakai mes sugebėjome atspirti, o pseudokultūra iš Vakarų — nemokam. Poetas prisipažino rengias spaudai esistikos rinkinį ir kurias pjesę — keistą, absurdišką, nes absurdiškas, pasak jo, yra ir pats gyvenimas. Paklaustas apie mėgstamus poetus, J. Marcinkevičius vardiavo lietuvių klasikų, minėjo ir keletą šiaurietinių poetų pavardžių, nors sakė, kad šiandieninėje poezijoje yra daug jam nepatinkančių ir atstumiančių dalykų...“

Vokalinių tautinių „Diemedžių“ ansamblį 1987 m. Vilniuje suorganizavo Ona Bėčiuvienė. Po poros metų iš to ansamblio liko tik vokalinė trijulė — E. Bajoraitienė, A. Stasytis ir su jais dainuojanti vadovė O. Bėčiuvienė. Penkerių metų laikotarpį „Diemedis“ surengė 400 koncertų. Sukaktuvinius koncertus gegužės 6 d. įvyko Lietuvos menininkų rūmuose Vilniuje. Jame buvo atlikta poetinė-muzikinė programa „Mūsų skausmo ir džiaugsmo šalis“. Vokalinių trijulė „Diemedis“ savo repertuare turi dar ir penkis kitas tokio pobūdžio programas. Joms yra panaudoti Vydūno, dr. V. Kudirkos, E. Balio kūriniai. „Diemedžiui“ skirtų dainų yra sukūrė kompozitoriai L. Abarius, J. Baltramiejūnaitė ir V. Jurgutis. „Diemedžio“ trijulė kiekvieną sekmadienį gieda Vilniaus arkikatedroje ir Šv. Kazimiero koplyčioje. Tad ji turi ir giesmių bei kitų religinių kūrinių programą.

Vašingtone birželio 13 d. mirusio Stasio Lozoraičio atminimui buvo skirtas specialus koncertas Lietuvos filharmonijos salėje Vilniuje birželio 23 d. Kadangi velionii teko būti Lietuvos ambasadoriumi Vašingtone, koncertan išijungė ir tada Lietuvoje viešėjęs JAV San Jose universiteto choras, kurio vadovė yra muzikos dr. Ch. Archibek. Amerikiečių studentų chora gastrolėms buvo pakviestas Lietuvos muzikos akademijos docentas Tadas Šumskas, jos studentų kamerinio choro vadovas. Abu chorai nutarė Lietuvoje gimusi, JAV mirusi ir ten palaidota ambasadorių St. Lozoraičių pagerbti bendrai atliktu W. A. Mozarto kūriniu „Requiem“. Ši koncertą įvadiniu žodžiu pradėjo Vytautas Landsbergis, opozicijos vadas Lietuvos seime. „Requiem“ atliko jungtinis amerikiečių ir lietuvių choras, amerikiečių choro solistai sopranas L. Kaufman, mezo-sopranas R. Dahlberg, tenoras Ph. Kavanaugh, bosas J. Maitre, Lietuvos kamerinis orkestras, kurio meno vadovas yra Saulius Sondeckis. Šiam originaliam koncertui dirigavo docentas T. Šumskas, Lietuvos muzikos akademijos studentų kamerinio choro vadovas.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.00%
180-364 d. term. ind.	5.50%
1 metų term. indėlius	5.75%
2 metų term. indėlius	5.75%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.50%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	7.25%
1 metų GIC-met. palūk.	7.75%
2 metų GIC-met. palūk.	8.00%
3 metų GIC-met. palūk.	8.25%
4 metų GIC-met. palūk.	8.50%
5 metų GIC-met. palūk.	8.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	7.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	8.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	8.25%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	8.50%
Taupomąją sąskaitą	3.25%
Kasd. pal. kaupymo sąsk.	3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk.	1.75%
Amerikos dol. kasd. pal. kaupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.50%
3 metų	8.75%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir kaupimo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS • KITUS BUTINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Real Estate Service

"CENTRO KUBAS"

Tik lietuvių tvarkomas nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus "Centro kubas" priima užsakymus parinkti ir įsigyti gyvenamuosius namus ir butus Vilniuje. Kiekvienam besidominčiam asmeniškai suteiksime informaciją.

"Centro kubas"
Pylimo gatvė Nr. 12
2001 Vilnius
Lithuania
tel. (370-2) 22-70-90,
22-78-41

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

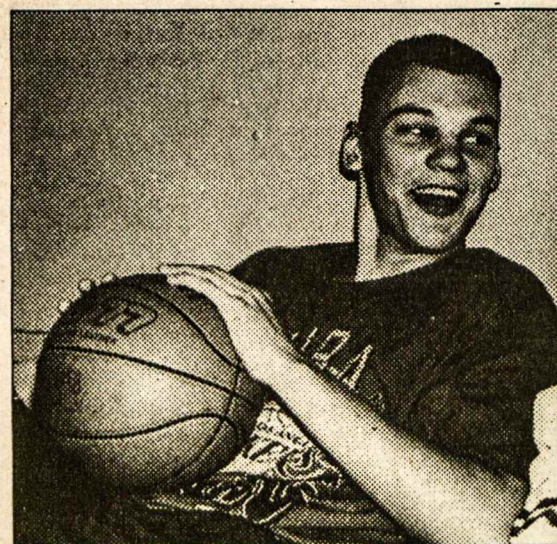
DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

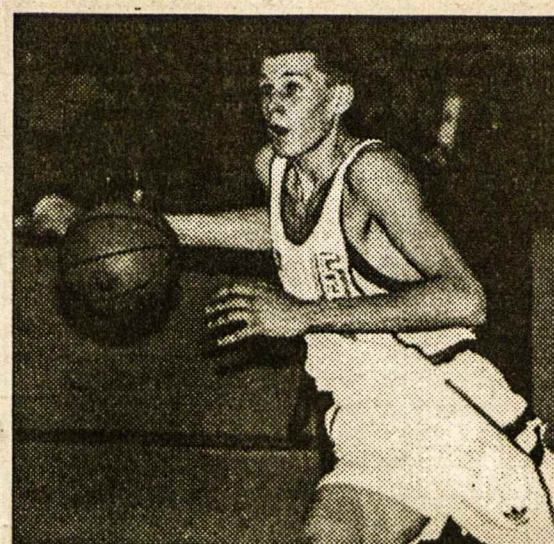
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus



ŠARŪNAS JASIKEVIČIUS



ANDRIUS JURKŪNAS

Nuotr. R. Jurgaitis



SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Jauni Lietuvos žaidėjai gilina mokslo ir krepšinio žinias JAV

Po pernykščio debiuto Europos kadečių (gimusių 1976 m.) krepšinio čempionate Turkijoje, kur Lietuvos komanda laimėjo penktą vietą, trys šios rinktinės nariai patraukė į JAV.

Kaunietis Š. Jasikevičius ir klaidėdintis M. Janulis nuo rudens tęsė mokslo XII-oje klasėje, Šarūno žemietis A. Jurkūnas – XI-oje. O šiomis dienomis vaikinai jau nudžiugino savo tėvus ypaci maloniomis žiniomis: Marius Janulis įstojo į Sirakūzų universitetą, Šarūnas Jasikevičius – į Merilando (Vashingtone), Andrius Jurkūnas labai sėkmingai baigė vienuoliką klasių, be-liko abitur.

Visi trys iš karto buvo patekę į pagrindines savo mokyklų komandų sudėtis, per tradicinius sezono pabaigtuvių turnyrus buvo įtraukti į regionines aštuoniolikamečių "žvaigždžių" rinktines. Po oficialios mokslo metų pabaigos visi jie rengiasi atstovauti Lietuvos jaunių rinktinei, kuri įgijo teisę dalyvauti liepos mėn. Izraelyje vykstančiose Europos čempionato baiginėse varžybose.

Kaip "Lietuvos rytui" papasakojo šalies jaunių rinktinės vyriausias treneris vilnietis Jonas Kazlauskas, komanda antroje birželio pusėje buvo kviesta į tarptautinius turnyrus Prancūzijoje ir Ispanijoje.

Dažnai rašantys laiškus rinktinės treneriui, o kartais ir paskambinantys iš JAV du iš pernykščio kadečių – A. Jurkūnas ir Š. Jasikevičius žadėjo prisijungti prie komandos ir kartu žaisti Prancūzijoje, o M. Janulis ketino atskristi tiesiai į Madridą.

Lietuvos buvusios žinomos rankininkės ir Kauno "Kauštos" akcinės bendrovės vadovo Ritos ir Lino Jasikevičių sūnus Šarūnas pirmiaisiais skambučiais į namus pernai net maloniai pribloškė tėvus, po gana trumpų pokalbių skubėdamas sėsti prie knygu. Atrodė, jog gana padaužiško charakterio jaunuolis naujoje aplinkoje greit suvokė mokslo reikšmę ir stengėsi veltui negaišti laiko. Tuo labiau, kad jį tėviškai ėmėsi globoti nuosirdi Haroldų šeima, dar gerokai prieš mokslo metų pabaigą paraginę laukti stojamąjį universiteto egzaminą ir sumokėjusi už tą mėginimą. Šarūnas neapvykę savo globėjų – reikiama baly sumą surinko jau pirmu bandymu.

Nors Kvarilando mokykla, kurios komandoje jis žaidė, prasimė tik iki zonos atrenkamųjų varžybų pusiau baigmės, Š. Jasikevičius po krepšinio sezono įėjo į Pensilvanijos abiturientų rinktinę, dalyvavo Vashingtone vykusiame tradiciniame turnyre. Kaip tik čia į 42 taškus (11 tritaškių) pelnėsi bei kovingai rungtyniaujusį atletiška gynyją ir atkreipė dėmesį Merilando universiteto treneriai, pasiūlė Šarūnui studijuoti šioje aukštojoje mokykloje. Jau praktiškai tapęs studentu, Š. Jasikevičius sakėsi už savo sėkmę krepšinio aikštelėje esąs dėkingas tiek savo pirmajam treneriui Feliksui Mitkevičiui, rinktinės treneriui Jonui Kazlauskui, tiek ir amerikietiškių žaidimo gudrybių jį mokiusiam Donui Fisherui.

Marijaus tėvai klaidėdiečiai Juozas ir Audronė Januliai patys rengėsi skristi į JAV, kur į mokslo metų pabaigtuves juos buvo pakvietusi Pratsburgo miesto mokykla. Marius čia labai gerai mokėsi, be to,

sulaukė daug pagyrimų spaudoje už savo krepšinio žinias bei įgūdžius – "Lietuvius padeda "Vikings" tapti Nr. 1", "Lietuvius daro didelį įspūdį" – tokiais ir panašiais antraštelėmis vietos laikraščiuose buvo rašoma apie M. Janulį. Jis taip pat buvo įtrauktas į Niujorko valstijos abiturientų "žvaigždžių" komandą, o be vargo įveikęs privalomą studentiška egzaminą, gavo kvietimą net iš penkių universitetų.

Po oficialių vizitų į tas aukštąsias mokyklas pasirašė sutartį su gana garsiu Sirakūzų universitetu, kur pasirinko savo mėgstamiausią informatikos ir kompiuterių specialybę. Ši mėnesį, kai tik sukako aštuoniolika, Marius gavo vairuotojo teises, pagaliau gali pats vairuoti automobilį.

Nesigaili išleidusi sūnų į JAV ir kauniečių Jurkūnų šeimą. Andrius dabar baigia šv. Jono literatūros mokyklą Frederike (Merilando valstija). Tokioje mokykloje gauti labai gerus pažymius už ne mažiau 2000 žodžių literatūrinį rašinį – turbūt šį tą reikšia. Ypač kai reikia rašyti angliškai. A. Jurkūno mokyklos komandai sekėsi geriausiai, ji savo valstijoje tapo nugalėtoja, o bendroje JAV 12000 komandų įskaitoje užėmė septynioliką vietą.

Per sezono uždarymo turnyrus San Diege ir Baltimorėje Andrius pelnė "Nesulaikomo žaidėjo" ir kitų prizų. Po sezono jis irgi stengiasi palaikyti sportinę formą, kad galbūt galėtų atstovauti Lietuvos jaunių rinktinei. Regina Mundryte

Mirė Vytautas Zelenkevičius-Zeliukas

Gegužės 21 d. Lietuvoje mirė sporto žurnalistas Vytautas Zelenkevičius, kuris pasirašinėjo Zeliuko vardu. Jis buvo vienas iš produktynių vyresniosios kartos Lietuvos žurnalistas.

Vytautas specializavosi krepšinio srityje ir per savo 28-rius darbo metus "Sporto" laikraštyje, daugiausia apie šios sporto šakos varžybas ir teberašė. Velionis buvo baigęs Vilniaus universitetą, kur studijavo lituanistiką, domėjosi literatūra, buvo knygu recenzentu, pats kūrė linksmo pobūdžio poemą, parašė žodžius populiariai dainai apie "Žalgirio" krepšininkus, kuri ilgą laiką skambėjo Lietuvoje ir išseivijos radijo programose.

Jis yra suredagavęs nemaža knygų apie krepšinį. Kai 1987 m. Kauno "Granito" rankininkai laimėjo Europos taurę (IHF), jis žiū pergalę irgi jamžino atskira knygele. Rašė ne vien tik apie krepšinį, nors šioje sporto šakoje jis buvo laikomas žinovu, visuomet taręs autoritetingą žodį, kurio klausė krepšininkai bei treneriai.

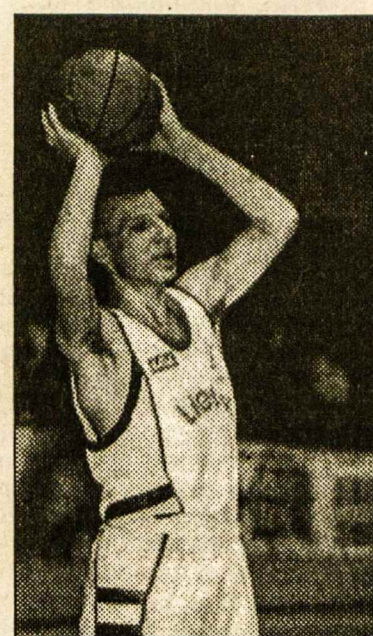
"Lietuvos ryto" dienraštis rašinį apie Vytauto mirtį pavadino: "Mirė šalies sporto žurnalistas patriarchas". Tai tiesa. Vytautas buvo neeilinis žmogus ir tokiu jis ir liks tų asmenų, kurie jį pažinojo, mintyse.

Ed. Sulaitis

Trys turnyrai – trys taurės

Vilniaus "Rinos" jaunių krepšininčių komanda, treniruojama A. Budėno, viešėjo Prancūzijoje, kur dalyvavo trijuose tarptautiniuose se turnyruose.

Pirmajame Fužero mieste vilnietės įveikė Slovakijos ir Rusijos krepšininčias atitinkamai 57:54 ir 86:80, bet pralaimėjo Prancūzijos merginų rinktinei 74:90. Už antrąją vietą buvo apdovanotos taure, o B. Do-



MARIUS JANULIS

minauskaite pripažinta geriausia turnyro žaidėja.

Antrajame vienos dienos trijų komandų turnyre (du kėliniai po 12 min.) "Rinos" krepšininčios tapo nugalėtojomis. Jos dar kartą įveikė Rusijos rinktinę bei Prancūzijos antrosios grupės laimėtoją Renė "Avenir" moterų komandą.

Trečiasis, pagrindinis, šios kelionės turnyras vyko Nanto priemiestyje Reze. Čia žaidė aštuonios komandos, suskirstytos į du pogrupius. Nors "Rina", nugalėjusi Lenkiją 60:31 ir Čekiją 50:42, pralaimėjo Belgijai 39:44, tačiau pogrupyje užėmė pirmą vietą. Pusfinalyje vilnietės vėl įveikė Rusijos krepšininčias, praėjusių metų amžiaus grupės Europos čempionės 57:54, o baigmėje pasiekė įtikinanti revanšą 54:34 rezultatu prieš prancūzes, kurioms buvo pralaimėjusios Fužere. Šio turnyro pagrindinė dovana įteikta "Rinai", o geriausias žaidėjas – vilnietis kapitonei E. Miniotaitėi.

Martynas Jaras

ŠYPSENOS

Nuraminimas

Vieno senelio, sulaukusio septyniadesimties metų, penktąją žmoną pavydulingai jam papriekaištavo dėl ankstesnių žmonių.

Senelis ją nuramino: – Praėjusios mano moterys buvo man tiktai žmonos. Tu gi, be to, dar būsi mano našlė...

Skautų veikla

• Kanados rajono skautų-čių stovykla "Romuvų" prasidėda rugpjūčio 7, sekmadienį. Visi skautai-tės suvažiuoja iki vidudienio 12 val. Vadovai-vės renkasi rugpjūčio 6 d. Stovyklos viršininku abi savaites bus v.s. A. Senkus, kuriam talkins patyrė vadovai-vės. Vilkiukai ir paukštytės stovyklaus tik vieną savaitę. Jų tėveliai prašomi juos atsiimti rugpjūčio 14 d. Visi vyresnieji stovyklaus iki 20 d. vidudienio, kada įvyks stovyklos uždarymas. Kiekvienas stovyklautojas-ją atsiveža pilną įsėiginę ir darbo uniformas, visus stovyklavimo reikmenis, užpildytus atsakomybės ir sveikatos lapus. Neatsivežti – kortų, radijo aparatų ir svaigalų. Stovyklos programa labai plati. Visi įgysite daug naujo patyrimo atėjantiems sezonui.

Vidurinio savaitgalio rugpjūčio 13 vakare – didysis laužas, o sekmadienį, rugpjūčio 14 – Mišios. Kviečiami skautininkai-kės ir tėveliai pasidžiaugti skautiška šeima atnaujintoj "Romuvų". M.



Toronto vyr. skaučių Kunigaistienės Birutės dr-vė 1994 m. Kaziuko mugės metu. Pirmoje eilėje iš kairės – draugininkė ps. KRISTINA DAMBARAITĖ-JANOWICZ

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
5.00% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 7.75%
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
5.75% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
5.75% už 2 m. term. indėlius	1 metų 8.00%
6.25% už 3 m. term. indėlius	2 metų 8.75%
6.50% už 4 m. term. indėlius	3 metų 9.00%
6.50% už 5 m. term. indėlius	(fixed rate)
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	su keičiamu nuosimčiu
7.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 6.60%
7.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.
8.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	
8.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
7.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
7.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
8.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.75% už OHOSP (variable rate)	
3.25% už kaupimo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000	
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių



Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GELIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2 (prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Rozės ilgais kotais \$19.95 už tuziną, normalaus dydžio \$9.95 už tuziną. Paruošiame gėles įvairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priimanamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai. Skambinti tel. 536-1994

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Namų ir automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo sistemas
- Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 222-1372 Toronto
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE

Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,
Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,
Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskirai į jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

Birželio 29 dieną išlydėjom 86 šokėjus, dainininkus bei prijaunčius į Dainų Šventę Lietuvoje. Sėkmės jiems. Šiems ir visiems kitiems savo klientams dėkoju už pasitikėjimą, tikiuosi, kad ir ateityje pasinaudosite mano paslaugomis.

KELIONĖS Į LIETUVĄ visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas.
Labai greitai parvežam viešnagėi jūsų gimines iš Lietuvos.

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAIKĖS APIE ĮVAIRIUS BILETŲ IŠPARDAVIMUS.
Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
vienodinti provincinių gaminių transporto didžiaisiais sunkvežimiais. Tačiau vis dar liko nepašalinti varžtai provincijų keitimuisi savo gamybos vynu ir alumi. Daug kas turbūt prisimena anksčiau dažnus alaus gamyklų streikus Ontario provincijoje. Juokinkai tada atrodydavo šios provincijos įstatymas, neleidžiantis užsisakyti net tos pačios firmos alaus, pagaminto kitoje provincijoje.

Šia dar nepilnai neparuošta provincinės prekybos sutartimi, turinčia jau 215 puslapių, džiaugėsi ir Kanados ministras pirm. J. Chretienas, ir jos provincijų premjerai. Esą darbas padidės kanadiškų gaminių paklausa bei jų pasiūla vidinėje Kanados rinkoje. Buvo teigiama, kad ši Kanados valdžios užsakymų provincijos gaus bilijonus dolerių ir jų dėka galės lengviau varžytis tarptautinėje rinkoje.

Kanados vadų pokalbiuose taipgi buvo pabrėžiama, kad ši tarpprovincinė sutartis yra svarbi ir savo parlamento rinkimams besiruošiantiam Kvebekui. Esą tokios paramos jis gali susilaukti tik Kanados federacijoje. Tad kvebekiečiai turi siekti šių privilegijų apsaugos, kurią jiems gali užtikrinti tik liberalų premjero D. Johnsonso laimėti Kvebeko provincinio parlamento rinkimai. Visai Kanadai skirtas dienraštis "The Globe and Mail" savo vedamuoju liepos 18 d. primena, kad politinė Kanados federacija dar nėra pasiekusi tikros ekonominės sąjungos. Esą ir ši pilna spragų tarpprovincinės prekybos sutartis iš tikrųjų yra politinė, nes ja norima padėti federaciją ginančiam Kvebeko liberalų premjerui D. Johnsonui laimėti provincinio parlamento rinkimus.

Su Kvebeko parlamento rinkimais susietas ir Kvebeko karo mokyklos Saint-Jean-sur-Richelieu penkeriems metams atidėtas uždarymas. Ji dabar prancūzų kilmės kariūnams taps įvadu į Karališkąją karo mokyklą Ontario Kingstone.

Metiniam kariūnų kursams penkis milijonus dolerių suteiko parūpinti Kanados tarpvyriausybinių reikalų ministras Marcel Masse, keturis milijonus – Kvebeko švietimo ministras Jacques Chagnon.

Šios ir kitų karo mokyklų uždarymą buvo paskelbęs Kanados finansų ministras P. Martin, norėjęs sumažinti biudžetines išlaidas. Nuo 1995 m. ši mokykla taipgi turės įvadinis kursus prancūzų kilmės Kanados parlamento nariams bei kitiems valdžios pareigūnams. V. Kst.

Įvairios žinios

JAV-bių prezidentas B. Clinton'as 1994 m. liepos 20 d. nauju ambasadoriumi Lietuvai paskyrė James W. Swihart'ą, jn. turintį nemažą diplomatinės tarnybos patirtį. Dirbo Austrijoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje. Valstybės departamente vadovavo Rytų Europos ir Jugoslavijos reikalų skyriui, tarnavo kitose diplomatinėse įstaigose. Kalba vokiškai, serbiškai-kroatiškai ir ispaniškai. Yra vedęs, augina sūnų ir dukterį.

Tėvynės apsaugos pulkų 50-mečio žūties minėjimas rengiamas 1994 m. spalio 2 d. Se-

doje ir Plinkšės dvare. Programoje: Mišios Sedos šventovėje, žuvusiųjų pagerbimas kapinėse, paminklinės lentos atidengimas. Yra paruošti specialūs ženklai, rengiamas leidinys "Tėvynės apsaugos pulkai 1944". Kreipiamasi į tuose pulkuose tarnavusius prašant trumpų fronto gyvenimo atsiminimų. Planuojama išleisti dar vieną leidinį "Pirmose linijose prie Ventos". Rašyti adresu: Tėvynės apsaugos pulkų 50-mečio minėjimo komisija, 49 Architektų 102-27, Vilnius, Lietuva. M.P.

Skotijos laikraštyje "Sunday Post", leidžiamame Glasgow'e, 1994 m. birželio mėn. laidoje David Scott rašo apie naują knygą "Crimes of War – The Antanas Gecas Affair". Autorius Roger Hutchinson; leidėjas Mainstream Publishing, kainą 14.99 sv. Straipsnis pradedamas "D-Day" prisiminimu, nurodant ir antrąjį medalio pusę – nekaltų civilių žudymą. Knyga apie Antaną Gečą, 1941 m. tarnavusį lietuvių daliniuose, kurie vykdė žydų žudynes. Istorija prasi-dėjo, kai ramiai 40 metų Edin-burgh'o priemiestyje išgyvenęs A. Gečas už šmeižtą teis-mui apskundė Skotijos televi-ziją, iškėlęs 600.000 sv. ieški-nį. Po ilgai trukusių tardymų A. Gečas teisme buvo pripažin-tas kaltu, bet nenubaustas.



Torontietis ALGIS NAUSEDAS su Dainų šventės deglu Vilniuje žygiuoja į Vingio parką, kur įvyko baigminė šventės dalis. Nuotr. "Gimtojo krašto"

bos agentų, kuriems buvo duotas uždavinys pagrobti kai kuriuos asmenis (gen. P. Kubiliūnas, ardyti pabėgėlių organizavimąsi. Jie "dar tebegyvena Lietuvos iš-eivijų tarpe (...) turi tikslą kenk-ti atsikuriančiai Lietuvai". RED.

DIDŽIAUSIAS PAMINKLAS

J. Balčiūnas, Lietuvos aviacijos istorijos k-to pirmininkas, savo laiske "TŽ" supažindina su Dariaus ir Girėno paminklu, pastaty-tu Kaune, jų skrydžio per Atlan-tą 60 metų sukaktį paminėti. Paminklas pašventintas 1993 m. liepos 17 d. Apeigas atliko vysk. S. Tamkevičius. Tai didingia-sias paminklas Lietuvoje – 23 metrų aukščio granito sparnai. Su-naudota 243 kub. metrai granito, pagaminta 690 įvairių matmenų ir formų akmenų. Vien pamatams reikėjo 310 kub. metrų cemento. Pastatymas kainavo 950000 litų. Paminklas pastatytas valstybės, visuomenės ir išsvijios lėšomis. Paminklo statytojų vardu laiško autorius dėkoja LSSI nariams – "Vilniaus" rinktinės pirmininkui J. Šiaučiuviui, Vl. Pūtviui kuopos pirm. B. Savickiui ir šauliui V. Pe-

čiuliui už surinktas aukas Kana-doje. J.B.

TRISPALVĖ KALNUOSE

Į mano rašinį "Tegul kalnai palaikia" "TŽ" 1994 m. 23 nr. ilgai laiškų ("TŽ" nr. 27) atsiliepė Mindaugas Kuzminskas. Laiško autorius yra susizavėjęs alpinisto Vlado Vitkausko Lietuvos vardą garsinančiais žygiais. M. Kuzminskas rašo: "Kellonė į McKinley jau įvyko, lietuviška trispalvė suplevė-savo, Lietuvos vardas suskambejo Aliaskos snieguose bei keliautojų lūpose". Čia ir tenka apgal-lestauti, kad Vl. Vitkauskui atli-kus tą žygį, į McKinley kalną, ple-vėsuojančią trispalvę matė ir Lie-tuvos vardą ten girdejo tik Alias-kos sniegynai ir patys keliauto-jai. (Idomu, kiek ten tų keliauto-jų buvo?).

Aš esu tikras, lietuviškoji vi-suomenė nematys reikalo remti ne tik po kalnus belaipiojančių, bet ir visų kitų panašių garsin-tojų žygius. Ji savo paramą atsi-kuriančiai Lietuvai nukreips ten, kur ji labiausiai laukiama!

P. Palys, Richmond Hill, NY

SKAITAU "TŽ" LIETUVOJE

Laukiu "TŽ", perskaitau ištisai, šalia turėdama ir Kanados žemė-lapį. Mano nuomone, labai geri Č.S. inicialais spausdinami įva-diniai straipsniai. Objektiviai nušviečiama savaitė Lietuvoje, praeties bei dabarties įvykiai. Akivaizdžiai matau ir Jūsų – lie-tuvių emigrantų gyvenimo subtily-bes. Ir kiekvieną sykį suima gėdos jausmas, skaitant skelbimus iš Lietuvos "padėkite, sušelpkite", nors ir pati neseniai šaukiausį pagalbos Senosios Varėnos šven-tovės statybai.

Jei visi sugebėtų savo asmeni-nius interesus aukoti artimui, kaip mūsų klebonas Pranciškus Čivilis, graži būtų Lietuva. Jo dėka ir Varėnos šventovė jau šį rudenį atvers duris tikintiesiems ir, be abejonės, M. K. Čiurlionio 120-ji gimtadienį kitų metų ru-denį švęsime joje. Šiuo metu šven-tovė, visa balta tiek išorėje, tiek ir viduje, stovi pastatyta ant kal-vėlės prie Merkio. Dar nėra altor-rius, vargonų, dar ir varpinė be varpų, bet, neabejoju, Dievui pa-dedant, remiant geros valios žmo-nėms, visa tai bus.

Grazina Jaronienė, Varėna

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 416-530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)

Telefonas 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594
(24 valandas)
FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,
Toronto, Ontario
M6P 1A6

Ištaigos telefonas
(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 61 71 62
Fax (3702) 22 63 68

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažausių siuntų iki didelių talpintuvų
taip pat
automobilai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.
Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2
Prašome skambinti (416) 537-8648
ir susitarsime dėl persiuntimo laiko
Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

AUDRA
TRAVEL & CRUISES
CORPORATION

Vienintelis Kanadoje
lietuviškas kelionių biuras
kviečia keliauti kartu!

Kelionės į Lietuvą!

Geriausios kainos, patogiausios lėktuvai.
Užsakantiems bilietus su FINNAIR rugpjūčio mėn. – nuolaida.
Smulkesnių žinių teiraukitės tel. 416-533-8443.

Kelionės laivais:

SPECIALIOS dietos grupės – 7 dienos | Karibų salas:
1. Lapkričio 5 d. Ms "Norway";
2. Gruodžio 4 d. Ms "Dreamward".

Geriausia dovana mylimiesiems Valentino dienos proga
"LOVE BOAT"

7 arba 14 nuostabių dienų Karibų jūroje.
Išvyksta 1995 m. vasario 11 d.
Užsisakykite dabar, vietų skaičius ribotas.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigų ir vaistus giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivais
- Keliones į Florida ir kitus šiltus kraštus
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retali), nr. 2475066 (wholesale)



Išmėginkite laimę mūsų \$10,000 loterijoje

MARIJANA MCKINNON

- Patarnavimas persikraustant privačiai arba per bendrovę
- Nemokamas namo įvertinimas
- Po to, kai man tarpininkaujant pardavėte savo namą, gaunate nemokamą namo apžiūrėjimą (Home Inspection), atliekamą Baltic Construction
- Seminaras namų pirkėjams kas mėnesį
- Bendradarbiaujame su "Allied Moving" ir "TD" banku

Tel. 416-763-5161 2261 Bloor St. W.



BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių
• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
• elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įve-dimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • medžių pjovimas
• virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • namo apžiūrėjimas
• 17 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto.



GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinis pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas
arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame įpakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šven-tines gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais).
Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. 519-571-9422; Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. 905-522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. 519-657-1751; Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. 519-468-2163; MONTREALYJE: Žaklina, Maris Kemzane, tel. 514-637-9495.

NAUJOS PASLAUGOS: atliekame įvairius vidaus ir lauko namų remonto darbus – sienų statymo (drywall), elektros, vandentiekio, keramikinių plytelių klojimo, dažymo, stogų ir lietvamzdžių dengimo. Taip pat statome priestatus, verandas, įrengiame vonias ir pirtis.

\$ \$ \$ \$ \$ \$ \$ \$

Greitas pinigų pervedimas.
US arba Kanados doleriai:
4% plus \$14 – pristatymas.

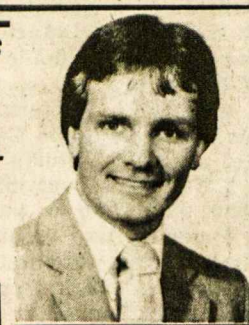
Pigiausiomis kainomis persiunčiami
automobilai ir kiti stambūs kroviniai į
Baltijos šalis.
Greitas ir saugus
pristatymas.



Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų
įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616



DRESHER

DRAUDA

Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTONT

Anapilio žinios

— Šv. Jono lietuvių kapinių koplyčia puošiasi ir toliau. Kadaise dail. Telesforo Valiaus sukurti ir dail. Juozo Bakio iš geležies padaryti koplyčios vartai šiomis dienomis buvo iškelti ant koplyčios stogo kaip koplyčios puošmena. Visą šį vartų perkėlimą projektavo ir įvykdė Jurgis Ramanauskas, talkinamas Jurgio Kaleiniko ir Algio Ramanausko. Jiems visiems nuširdi kapinių ir Anapilio vadovybės padėka.

— Lietuvių pamaldos Midlande, Kanados kankinių šventovėje, bus rugpjūčio 7, sekmadienį, 3 v.p.p. Šias pamaldas kasmet organizuoja Kanados lietuvių katalikų centras. Pamaldose bus prisimenami visi Lietuvos kankiniai. Norintiems vykti, bet neturintiems susisiekimo priemonių, autobusas važiuos iš Toronto nuo Prisikėlimo parapijos patalpų 12 val., o sugrįš apie 7 v.v. Kelionės kaina į abi puses — \$17. Registruotis prašome Prisikėlimo parapijos klebonijoje tel. (416) 533-0621.

— Liepos 24, sekmadienį, pakrikštyta Algio ir Teresės (Vyšniauskaitės) Ramanauskų dukrelė Alma.

— Tuoktis ruošiasi: Jonas Azubalis su Dalia Grigutyte ir Rūta Bacevičiūtė su Ricardo Herrera Mesino.

— Mišios liepos 31, sekmadienį, 9.30 v.v. už a.a. Michaliną Dausienę (metinės), 11 v.v. už parapiją; Wasagoje 10 v.v. už a.a. Joną Gaivelį.

Išganytojo parapijos žinios

— Liepos 31, sekmadienį, pamaldų nebus. Sekančios pamaldos rugpjūčio 7, sekmadienį, nauju laiku — 9.30 v.v.

— Visais parapijos reikalais, klausimais prašome kreiptis į valdybos pirmininką E. Steponą tel. 416-622-5896 arba sekretorę E. Delkuvienę tel. 416-233-8510. V.D.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietė dalyvavo 190 asmenų. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys J. V. Šimkus.

— LN valdybos posėdis įvyks rugpjūčio 4, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN reikalingas darbininkas pastato priežiūrai. Kreiptis į LN raštinę tel. 532-3311.

— Rugpjūčio 13-20 d.d. Wasagoje rengiama LN poilsio stovykla. Dėl rezervacijų skambinti A. Sukauskui (stovyklos komendantui) tel. 614-7739 arba E. Bartminui tel. 249-0490.

— LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis įvyks liepos 26 d., 7 v.v.

— Aukos Slausos namams priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6. Iš viso statybos fonde yra \$978,577.71.

— Rugšėjo 1 d. Žemės naudojimo komitetas (Land Use Committee) svarstys Lietuvių namų valdybos pateiktą prašymą dėl zonavimo pataisymo ir pateiks savo rekomendacijas Toronto miesto tarybos (City Council) sprendimui rugsėjo 26 d. Į prašymą įeis sekantys dokumentai: architekto pateikti brėžiniai, autoaiškštės ir LN salų naudojimo statistika, papigintų butų išplėtimo istorija. Iki rugpjūčio 15 d. minėti dokumentai yra patikrinami Miesto planavimo ir Miesto viešųjų darbų bei aplinkos departamentų pareigūnų.

Ieško darbo

Besimokantis anglų kalbą vyras, 22 m. amžiaus, norėtų padirbėti Kanadoje. Rašyti: Linas Bučinskas, Šilai, Panevėžio raj. Lietuva.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Registruotis į Midlando Kanados kankinių šventovę maldininkų kelienei galima klebonijos raštinėje po Mišių ar telefonu bet kada.

— Knyga "Lietuva – Marijos žemė", kuri buvo pažadėta visiems, paaukojusiems bent \$50 Vilkauskio dioclezijos reikalams, yra klebonijos raštinėje. Prašom visus, kuriems ji priklauso, atsiimti.

— Katalikų Bendrijos "Catechism" anglų kalba — tai neįprastas katekizmas su klausimais ir atsakymais, kaip mes suprantame, bet pirmas toks išsamus katalikų doktriną apibūdinantis veikalas. Panašus katekizmas buvo išleistas prieš 400 metų. Šį katekizmą galima įsigyti parapijos raštinėje. Kaina \$19.95.

— Praeitą sekmadienį "Kretingos" stovyklavietėje, Wasagoje, prasidėjo lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla. Joje stovyklauja apie 120 vaikų.

— Mišios liepos 31, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Janiną Vaisnorienę; 9.20 v.v. — už a.a. Joseph, 10.15 v.v. — už a.a. Rozaliją Puidokienę, a.a. Barborą ir Juliją Stendelius, Prusaičių šeimos mirusius; 11.30 v.v. — už Medininkuose nužudytus 8 lietuvius.

A.a. Janinos Paketurienės atminimui, reikšdami užuojautą vyriui Stasiui Paketurai, Irena ir Vincas Ignaičiai su šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$100 — V. Lapaitienė, E. Zakarževskienė, A. M. Empakeriai (a.a. Michalinės Dausienės atminimui, I mirties metinių proga).

Anapilio autoaiškštės vajui aukojo: \$250 — J. A. Šulcai; \$100 — A. Buragienė, F. V. Mockai, Kanados lietuvių muziejus-archyvas; \$50 — B. Žio-bienė.

Sibiro tremtinių grįžimo fondui aukojo: \$500 — Stanley Daffodil Jakaitis, Port Hope, ON; \$300 — dr. Juozas Sungaila; \$100 — Herbertas ir Elena Stepačiai; \$40 — Delfinija Zulonienė; \$25 — Kęstutis Budrevičius.

Šiam tikslui atidarytos sąskaitos abiejose Toronto lietuvių kredito kooperatyvuose: "Paramoje" — nr. 10970, ir Prisikėlimo parapijoje — nr. 164094.17. Informacijos reikalui prašoma kreiptis į Angeliką Sungailienę, 1 Aberfoyle Cresc., Suite 1106, Etobicoke, ON, M8X 2X8, tel. (416) 237-1761.

Aukotojams nuosirdžiai dėkoja šio fondo globėja — Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos centro valdyba

A. a. Stasio Janušausko atminimui pagerbti Sibiro tremtinių grįžimo fondui aukojo: \$100 — Rožė Janušauskienė su šeima, Stankų šeima, Buffalo, NY; \$20 — Z. O. Gir-dauskas, P. V. Lapienis, Ed. Kond-ratas; \$10 — Butrimai, V. M. Butri-mas; K. Gaputis, V. Gudaitis, A. J. Paskevicius, A. Poškus, N. N.; \$2 — N. N.

Aukos rinko M. Povilaitienė ir A. Lediene. Velionies šeimai, rinkėjoms ir visiems aukotojams nuosirdžiai dėkoja —

Tremtinių grįžimo fondo atstovybė Kanadoje

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Sheperd gatvės. \$645 į mėnesį. Į kainą įeina mokesčiai už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilių pastatymą. Arti parduotuvių. Skambinti tel. (416) 742-5254, (416) 749-2319.



Toronto lietuvaitės, dalyvavusios Dainų ir tautinių šokių šventėje Lietuvoje. Iš kairės: INDRE VISKONTAITĖ, RAMUNĖ GAIŽUTYTĖ, VAIVA UNDERYTĖ, INDRE SAKUTĖ. Šią nuotrauką pirmajame puslapyje įdėjo "Gim-tasis kraštas" 1994 m. 28 nr. su klaidingu įrašu: "Jaunųjų šokėjų iš Čikagos nuotrauka Dainų šventėje puiki!" Nuotr. V. Kapočiaus

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" pas-kutinis numeris prieš atosto-gas išels liepos 26 d., o poato-stoginis numeris — rugpjūčio 16 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Admin-istracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitga-lius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rug-pjūčio 9 d.

Toronto pensininkų klubas rengia ekskursiją autobusu po Torontą. Ji įvyks 1994 m. rugsėjo 13 d. Kelionę sudarys 2 val. važinėjimas su vadovu po miestą, 1 val. plauksime laivu. Bus bufetiniai pietūs. Aplankysime Casa Lomą. Dagaui informacijos teikia Lydi-ja Balsienė tel. 766-7724. L.B.

Simcoe diena, gubernato-riaus John Graves Simcoe, To-ronto miesto įsteigėjo prisi-minimui šiemet bus švenčia-ma rugpjūčio 1 d., pirmadie-nį, nuo 11 v. ryto iki 4 v.p.p. Eg-linton parke (tarp Yonge ir Avenue Rd.) bus įdomi pro-grama vaikams ir suaugusiems. Gros orkestrai. Ši šventė (pir-masis rugpjūčio pirmadienis) pradėta švęsti 1968 m.

Kun. Petro Ažubalio stipen-dijų fondas kasmet skiria sti-pendiją jaunuoliui ar jaunuolei, studijuojantiems humani-tarinis mokslus ir besireiš-kiantiems lietuviškoje veiklo-je. Prašymus iki š.m. spalio 1 d. siųsti šiuo adresu: Dr. A. Kazlauskienė, 128 Dunn Street, Oakville, Ontario L6J 3E2, Ca-nada. Inf.

Žinynas apie programas, įgalinančias arčiau susipažinti su Kanados kultūromis ir istoriniu bei tradiciniu paveldu yra išleistas Otavoje. Nemoka-mai jį galima gauti kreipiantis adresu: Canadian Studies Program, Citizens' Participa-tion and Multiculturalism Branch, Canadian Heritage, Ottawa, Ont. KIA 0M5, tel. (819) 994-1544, faksas (819) 994-7687.

PASIŪLYMAS pensininkams. Ga-lime duoti pilną išlaikymą. Atski-ras kambarys tik \$800 mėnesiui geroje, gražioje aplinkoje, arti li-goninės ir daktarų, gražiame Col-lingwoodo mieste. Dėl apžiūrėjimo skambinti vakarais tel. 705-428-2105.

Juozas ir Rita Karasiejai, To-ronto lietuvių jaunimo ansamb-lio "Gintaras" vadovai, liepos 21 d. grįžo iš Pasaulio lietuvių dai-nų ir tautinių šokių šventės Lie-tuvoje, pilni įdomių bei malonių įspūdžių, pagerbti Trakuose jų vedybinio gyvenimo 25 metų su-kakties proga, lietuviškais pa-pročiais atnaujintose "vestuvė-se". Su jais grįžo ir dalis ansamb-liečių. Kiti pasiliko pakeliauti po Europą.

Dr. Valdas Samonis, Toron-to universiteto ekonominių mokslų profesorius, specia-listas laisvosios rinkos spren-dimų klausimuose pokomunisti-niuose kraštuose, neseniai gavo Lietuvos pilietybę. Daž-nai lankydamasis Lietuvoje su paskaitomis ir kaip patarėjas, tapo plačiai žinomas visuome-nėje, kuri apie jį nemažai ži-ni atranda spaudoje. Pokal-byje su žurnaliste Ona Balčiū-niene profesorius iškėlė kele-tą įdomesnių klausimų. Kaip Tarptautinio valiutos fondo bei Pasaulio banko žinovui, jam patikusi pigminė priva-tizavimo programa. Ji buvo pažangi, ir Lietuva tada lygia-vosi su Čekija ir Vengrija. Vien-as iš klystkelių dabar yra "no-menklatūros privilegijuota teisė dabartinio privatizavimo procese". Nesą jokio pagrindo galvoti, kad buvę direkto-riai geriau išmano apie rinkos ekonomiką. Sovietmečiu įgytas ekonomikos "patyrimas" — esą visai ne tai, ko dabar reikia. Žmonės nebeturin-tys vienodų galimybių turtui įsigyti. "Seni draugai vėl vy-riausybėje (...) paskambina-i kam reikia, gavai paskolą ir tvarkaisi" — atviras specialis-to žvilgsnis turėtų būti atitin-kamo dėmesio vertas. S.

Toronto viešojo susisieki-mo (TTC) įstaiga praneša, kad ne-žiūrint į praeitais metais To-ronto mieste padidėjusį nusi-kalstamumą 2.7%, susisieki-mo vietose per tą patį laiką nusi-kalstamumas sumažėjo 8.2%. 1993 m. saugumo statistika nu-rodė, kad apiplėšimų sumažė-jo 45%, bet vagysčių autoaišk-štėse padaugėjo 38%. Tuo reika-lu daugiau informacijų teikia Marilyn Bolton, tel. (416) 393-3741.

Lietuvoje leidžiamas savait-raštis "Dienovidis" 1994 m. 28 nr. išspausdino Jolantos Vaičiūnaitės straipsnį apie torontietį dailininką a.a. Telesforą Valių bei jo kūryba ryšium su jo paveikslų para-da, surengta Vilniuje. Taip pat tame pačiame savaitraš-čio numeryje, šalia vaizdų iš Dainų ir tautinių šokių šven-tės, įdėta ir torontietės mu-zikės Nijolės Purnaitės-Ben-tonienės nuotrauka. Ši muzi-kė uoliai reiškiasi kultūri-nėje lietuvių veikloje. Apie Lietuvoje įvykusią dainų šven-tę ji yra parašiusi savo ispū-džius, kurie bus išspausdinti "TŽ" poatostoginiame nūme-ryje.

Vilniaus radijo užsieniui vadovas A. Brauklyka, gavęs pranešimą, kad Toronte labai blogai girdimos jų žinios, ra-šo — "mūsų laidos pastaruoju laiku geriau girdimos tik Niujorko-Vašingtono ruože. Lietu-vos radijo techninės tarnybos aiškinasi blogo girdimumo priežastis Kanadoje, Florido-je, Čikagoje. Krasnodaro sius-tuvo darbuotojai teigia, kad šiuo metu Vilniui yra parink-tas pats geriausias dažnis (9530 kHz). Mūsų techninės tarnybos ypač daug dėmesio skiria aiškinimuisi, kodėl Š. Amerikoje žymiai geriau girdi-mos laidos, transliuojamos tuo pačiu dažniu prieš Vil-naus radijo žinias. Aiškaus atsakymo kol kas neturime".

Ivairios žinios

Vilniuje veikianti gimnazi-ja (vidurinė mokykla) "Lietu-vių namai" kviečia į joje moky-tis 7-17 metų amžiaus mokslei-vius. Pareiškimai priimami nuo birželio 1 iki rugpjūčio 15 d. Prie jų turi būti pridėti gimimo metrikai, išėito moks-lo ir sveikatos pažymėjimai. Mokslo metų pradžia — rugsėjo 1 d. Mokiniai gyvena bendra-butyje. Į šią gimnaziją priima-mi mokiniai ir nemokantys lie-tuvių kalbos. Daugiau infor-macijų teikia: Vilniaus viduri-nė mokykla "Lietuvių na-mai", Džukų g. 43, MTP Vil-nius, Lietuva, tel. 69-51-73 ar-ba 69-54-73. Inf.

MONTREALQUE

Žinoma televizijos bendradarbė, keletą kartų buvojusi Kana-doje, privaičiame laiške iš Lietu-vos rašo: "Labai džiaugiuosi kiek-vieną savaitę gaudama "Tėviškės žiburius", ypač kai ką nors randu apie pažįstamus žmones. Man la-bai patinka "Tėviškės žiburiai" dar ir savo stiliumi. Lietuvos laikraš-čiai (ir tik kai kurie) taip pradėjo

dirbti gal tik prieš kokius metus". Jau grįžta turistai iš Lietuvos. Įspūdžių daug: vieniems labai tie-giami, kitiems — šiaip sau. A.a. Monika Grinkienė (Girdaus-kaitė), 79 m. amžiaus, mirė liepos 9 d. Po pamaldų AV šventovėje lie-pos 13. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liūdi dukrė ir sūnus jo-šėimomis, kiti giminės ir artimieji. B.S.

40 METŲ ATEITIES PERSPEKTYVOJE

TEBŪNA tai paskatinimas jaunimui eiti į savarankišką darbą ar verslą. Kiek daug lietuvių yra baigusių įvairius mokslus, kaip mažai dirba savose įstai-gose, įmonėse, prekyboje.

JAU dabar patyrėme, kad igytas mokslo laipsnis ne visada užtikrina pastovų darbą.

JAUNIME, dirbkime savarankiškai — tai pelninga. Pats kuri savo darbo planus, nepriklausai nuo kitų.

ADAMONIS Insurance Agency Inc. yra savarankiška draudimo įstaiga. Agentūra yra korporacija.

ČIA Jūs nesate tik kompiuterio įrašas, nes patarnavimą statome pirmoje vietoje. Mūsų klientai yra mūsų svarbiausi žmonės.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. 722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	7.25%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.75%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	8.00%	Taupymo — kasdienes	1.50%
Term. indėlus:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	6.00%	RRIF — RRSP — 1 m. term.	7.25%
180 d. — 364 d.	6.00%	RRIF — RRSP — 2 m. term.	7.75%
120 d. — 179 d.	5.00%	RRIF — RRSP — 3 m. term.	8.00%
60 d. — 119 d.	5.00%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. — 59 d.	4.50%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto:		asmenines — nuo	8.50%
1 metų	9.25%		
2 metų	9.75%		
3 metų	10.00%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Pentadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KESTAS

Projektuoju ir gaminu paminklus, darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus. Skambinti telefonu **905-544-1056**

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMARTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORI-DOJ. Kambarys ir prausykla, vėsi-nimas, apšildomas baseinas, pus-ryčiai — savaitė \$200. Miegamas kam-barys, bendra prausykla — savaitė \$150. Artį parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės dviem vaikams 5,5 ir 2,5 metų amžiaus — dienos metu nuo rugpjūčio pabaigos. Skambinti tel. 416-259-9940 po 6 v.v.

Sutton GROUP

realty systems inc.
RAIMUNDAS (Raymond) PACEVICIUS
Jei norite pirkti ar parduoti namą prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų — 905-524-3899; fax 905-848-5327. Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4 Queensway-Cawthra, atskiras namas didelio šeimos, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobusų stotijoms. Skambinti tel. 905-896-3333.

R3R

AWNINGS & ROOFING

Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai — Pastogėlės-krepšeliai "Stogu dengimai" 625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4
Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

PATYS PRISIRINKITE

AVIEČIŲ

WHITTAMORE'S FARM

ŽIRNIAI, PUPOS, JUODIEJI IR RAUDONIEJI SERBENTAI

Adresas: 8100 Steeles Ave. E

4 mylios į rytus nuo Markham Road (Highway 48)

905-294-3275

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,

Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Res.: (416) 231-4937

Fax (416) 231-6993

Mėgėjams prabangaus gyvenimo Scarlett Rd. — Lambton Square. Didelis 3-jų miegamųjų butas su visa eile naujų pagerinimų, įskaitant marmurines grindis, balkoną, šildomą baseiną ir t.t. Dėl platesnių informacijų skambinti tel. 231-3000.



Teodoras (Ted) Stanulis

1994 metų Toronto Lietuvių namų POILSIO STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje "Kretinga" Wasagoje.

Atidaroma — rugpjūčio 13, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma — rugpjūčio 21, sekmadienį.

Stovyklos užbaigimo GEGUŽINĖ

su įdomia programa įvyks rugpjūčio 20, šeštadienį, 7 valandą vakaro.

Informacija ir registracija — Aug. Sukauskas tel. 416-614-7739, E. Bartminas tel. 416-249-0490.

Rengia — Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 272-8323.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėtos, su-tvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

REIKALINGA 2 vaikam auklė, ku-ri gyventų kartu ir atliktų namų ruošos darbus. Pradėti nuo vidu-rio ar pabaigos rugpjūčio. Turi kal-bėti rusiškai. Skambinti Florai tel. 905 - 889-6209.

ĮVYKIAI, MOKSLAS, FESTIVA-LIAI IR DAINŲ ŠVENTĖ LIE-TUVOJE. Jei mylite Lietuvą, užsisaky-kite vaizdajuosčių. Kaina \$10, per-siuntimas \$6. Prašau siųsti: V.R.A. Alminas, P.O. Box 8253, Woodridge Station, IN 47407, USA.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).